

37744

12

Trgovski koledar

1926



Veletrgovina kolonijalne
in špeterijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana



Velika zaloga pražene
kave, mletih dišav in
rudninske vode.

Ustanovljeno leta 1888.

Zahtevajte cenik!

„Kuvrta“

Ljubljana

Vozarski pot št. 1 (na vogalu
Karlovske ceste) izdeluje

trgovske in druge ku-
verte po najnižjih dnev-
nih cenah.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

^v
HEDŽET & KORITNIK

Ljubljana

Frančiškanska ulica šte. 4.

Brzjavi: HEDŽET. Telefon 75.

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND. DELNIŠKA DRUŽBA

SE PRIPOROČA ZA VSA NAJ-
FINEJŠA IN NAJPRIPROSTEJŠA
TISKARSKA IN KNJIGOVEŠKA
DELA

Točna
postrežba!



Cene
najnižje!

Telefon 552

Telefon 552

LJUBLJANA
SIMON GREGORČIČEVA UL.

TRGOVSKI KOLEDAR

ZA NAVADNO LETO

1 9 2 6

UREDIL:

FR. ZELENIK



XII. LETNIK

IZDALG IN ZALOŽILO TRGOVSKO
DRUŠTVO „MERKUR“ ZA SLOVE-
NIJG V LJUBLJANI

TISK TISKARNE „MERKUR“ V LJUBLJANI

TRGOVCI!

Kupujte le priznано dobre
čajne mešanice z znamko

»BUDDHA



TRADE MARK

„BUDDHA“

ki se sestavljajo na podlagi večletnih izkušenj iz najboljših čajnih vrst prve žetve (first crop tea) in so vsled tega pri odjemalcih in konsumentih jako priljubljene. Znamka »Buddha« ni poznana in upeljana samo pri nas v Sloveniji, marveč po celi državi in je v teku kratkega časa izpodrinila vse inozemske znamke. Znamka »Buddha« jamči za kakovost izdelka. — Naroča se čajne mešanice »Buddha« pri tvrdki »Tea Import«, družba z o. z. v Ljubljani.

Ker se čajne mešanice z oznako »Buddha« najlažje in najhitreje razprodajo, jih priporočamo toplo v nakup vsakemu trgovcu.

III M 37744 L

5. / XII. 44.

KAZALO.

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani	9
Posredovalnica Trg. društva »Merkur«	10
Podpor. zaklad Trg. društva »Merkur«	11
Društveni odbor za leto 1925	11
Kuratorij podpornega zaklada	13
Iz uredbe o prevozu potnikov in blaga na železnicah	39
Prevoz potniške prtljage	48
Prevoz ekspresnega blaga (malih to- vorkov)	55
Prevoz blaga	56
Koleki in takse	79
Mednarodna trgovina z jajci	95
Prodaja denaturiranega špirita	99
Nabava in poraba industrijske soli	107
Dohodnina	113
1. Vojni pribitek	117
2. Izredni (linearni) pribitek	117
3. Invalidski davek	119
Iz zakona o ustroju vojske	120
Računanje obresti	122
Trgovske, obrtne in industrijske zbor- nice	125
Poštna pristojbine	125
Razmerje med živo težo in težo zaklane živali	130
Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži	131

Tabela za izračunanje dni od enega datuma do drugega	132
Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad	133
Povprečna teža 1 m ³ lesa v kg	134
Svojstva kovin	135
Vozne cene	136
Srbska cirilica in latinica	137
Obrazec agenturne pogodbe	138
Obris inventure (industrijskega podjetja)	140
Obris inventure (v trgovini)	142
Mere in vage inozemstva	143
Denar raznih držav	145
Naše narodne in državna barva	145
Čaj	147
Varčuj!	152

Testenine



so na višku kvalitete!



Trgovsko društvo „Merkur“ za Slovenijo v Ljubljani.

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani je strokovna organizacija, ki zastopa stanovske in splošne interese slovenskega trgovstva. Redni člani društva morejo postati vse osebe (torej tudi ženske) trgovskega stanu (izvzemši učence, učenke, sluge in slično), tvrdke in podjetja, nameščenci tovarniških, obrtnih in prometnih podjetij, delniških družb, denarnih, kreditnih in zavarovalnih zavodov. Društvo izdaja svoje glasilo »Trgovski tovarišč«, ki je hkratu glasilo »Slovenskega trgovskega društva v Celju« in »Slovenskega trgovskega društva v Mariboru«. Društvo izdaja trgovske knjige v slovenskem jeziku, vzdržuje čitalnico in knjižnico; prireja učne tečaje za trgovske vede, poučna predavanja in shode. Društvo »Merkur« zbira sklad za »Trgovski dom« in ima lastni »Podporni zaklad«, iz katerega se podpirajo društveniki, če so brez krivde brezposelni, in rodbine umrlih članov. Društvo ima lastno posredovalnico služb, ki posluje za vse delodajalce in za nastavljence pa proti odškodnini. Društvo ima zopet vajensko zavetišče in zabavišče. Društvo daje članom brezplačno pravne nasvete in vsakovrstna druga pojasnila in preskrbuje

prevode iz tujih jezikov. Članarina znaša za redne člane-samostojne trgovce mesečno 6 Din, za redne člane-nameščence in za podporne člane 3 Din mesečno in za novovstopivše člane še 10 Din pristopnine. Članarina se plačuje najmanj za 3 mesece naprej. Ustanovni člani plačajo enkrat za vselej 1000 Din. Društveno glasilo »Trgovski tovariš« prejemajo člani brezplačno, sicer znaša letna naročnina za »Trgovskega tovariša«, ki izhaja enkrat na mesec, 36 Din. Društveni prostori se nahajajo v Ljubljani, Gradišče 17, I. nadstropje. Slovenski trgovci in nameščenci, oklenite se te prepotrebne in živahno delujoče stanovske organizacije!

Posredovalnica Trgovskega društva »Merkur«.

opozarja vse interesente, da se v slučajih potrebe obračajo do nje. Posredovalnica posluje vsak dan ter rešuje poslane dopise točno. Posreduje za vse vrste služb in mest, ki so običajna v trgovinah in drugih podjetjih, t. j. kontorsko osebje, prodajalci, prodajalke, vajenci, vajenke, praktikanti. Pisma je nasloviti: Trgovsko društvo »Merkur«, posredovalni odsek, Ljubljana. — Uradne ure za stranke so vsak dan, razen sobot, nedelj in praznikov, od 8. do 12. ure dopoldne in od 6. do 7. ure popoldne. Ob sobotah se uraduje od 8. ure dopoldne do 1. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Podporni zaklad Trgovskega društva »Merkur«.

Vabimo vse gg. trgovce in nameščence, da se tega zaklada ob vsaki priliki spominjajo. Saj je namenjen onim brezposelnim, ki niso po lastni krivdi zašli v to in pa v podpiranje potrebnim rodbinam umrlih članov!

Društveni odbor za leto 1925.

Dosmrtni častni predsednik: Alojzij Lileg, veletržec v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Fran Windischer, I. tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

I. podpredsednik (obenem urednik lista): Josip J. Kavčič, trgovski družabnik v Ljubljani.

II. podpredsednik: Rihard Tory, trgovski zastopnik v Ljubljani.

Predsednik društvenega razsodišča: dr. Danilo Majaron, odvetnik in predsednik Odvetniške zbornice v Ljubljani.

Tajnik: Valentin A. Urbančič, privatni uradnik v Ljubljani.

Tajnikov namestnik: Evgen Lovšin, trgovec v Ljubljani.

Blagajnik: Josip Krek, knjigovodja v Ljubljani.

Blagajnikov namestnik: Franc Kovač, trgovski družabnik v Ljubljani.

Gospodar: Avgust Jurjovec, trgovec v Ljubljani.

Knjižničar: Oton Raška, trgovski sotrudnik v Ljubljani.

Odborniki in odbornice:

Jelka dr. Bretlova, trgovka v Ljubljani.

Pavel Fabiani, trgovec v Ljubljani.

Franc Indihar, knjigovodja v Ljubljani.

Ivan Jelačin st., veletržec v Ljubljani.

Ivan Jeras, trgovski ravnatelj v Ljubljani.

Mirko Jeršan, trgovski poslovodja v Ljubljani.

Rudolf Južna, trgovski potnik v Ljubljani.

Rihard Kramer, trgovski sotrudnik v Ljubljani.

Valter Laurenčič, pisarniški vodja v Ljubljani.

Janko Lozar, trgovski zastopnik v Ljubljani.

Dr. Rudolf Marn, šef oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani.

Dr. Viktor Murnik, tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v p. v Ljubljani.

Ignacij Novak, trgovski družabnik v Ljubljani.

Vlado Pfeifer, zasebni uradnik v Ljubljani.

Anton Ravhekar, trgovec v Ljubljani.

Josip Rupnik, trgovski sotrudnik v Ljubljani.

Josip Sekula, trgovski ravnatelj v Ljubljani.

Berta Strehovec, trgovska sotrudnica v Ljubljani.

Marija Šušteršič, (lastnica tvrdke M. Tičar), trgovka v Ljubljani.

Darinka Vdovič, kontoristinja v Ljubljani.

Josip W i n t o r, trgovec v Ljubljani.

Fran Z e b a l, trgovec v Rudniku pri Ljubljani.

Pregledovalca računov:

Josip M a l e n š e k, uradnik Kmetске pošilnice v Ljubljani.

Josip U r b a n i č, trgovec v Ljubljani.

Kuratorij podpornega zaklada.

Načelnik: Ivan Jelačin st.

Namestnik: Rihard Tory.

Člani: Avgust Jurjovec, Ignacij Novak, Anton Ravhekar in Berta Strehovec.

Semena

za vrt, polje in travnik
priporoča

SEVER & K^o
LJUBLJANA

KUPUJEMO TUDI SUHE GOBE IN VSE DRUGE
DEŽELNE PRIDELKE

POZOR GOSPODJE TRGOVCI!

Najbolje postrežete svojim
odjemalcem s cikorijo

„Kolinsko“

„Redilno kavo“

in

„Figovo in žitno“

kavo, ki se najskrbneje iz-
deluje v Kolinski tovarni za
kavne primesi v Ljubljani.

POZOR GOSPODJE TRGOVCI!

Januar - 1926 - Prosinec

Hrvatsko: Siječanj.

Češko: Leden.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	P Novo leto	19	Bonifacij	1	365
2	S Ime Jezusovo	20	Danilo II.	2	364
3	N Genovefa	21	N. sv. otcev	3	363
4	P Tit, šk.	22	Anastazija	4	362
5	T Telesfor	23	10 muč. kret.	5	361
6	S Sv. 3 kralji	24	Evgenija	6	360
7	Č Valentin	25	Božič. R. G.	7	359
8	P Severin, op.	26	Zbor Bog.	8	358
9	S Julijan, m.	27	Štefan	9	357
10	N 1. po raz. G. Pavel	28	N. po bož.	10	356
11	P Higin	29	Ned. otr.	11	355
12	T Ernest	30	Anizija	12	354
13	S Veronika	31	Melanija	13	353
14	Č Hilarij	1	Novo I. 1926.	14	352
15	P Maver, opat	2	Silvester	15	351
16	S Marcel, pp.	3	Malahija	16	350
17	N 2. po r. G. Anton p.	4	N. pred Bog.	17	349
18	P Priska	5	Teopempt	18	348
19	T Marij in tov.	6	Bogojavlj.	19	347
20	S Boštjan	7	Zb. Iv. Kr.	20	346
21	Č Neža	8	Jurij	21	345
22	P Vincenc	9	Polijevkto	22	344
23	S Marijina por.	10	Gregor N.	23	343
24	N 3. po raz. G. Tim.	11	N. po Bog.	24	342
25	P Pavel sp.	12	Tatijana	25	341
26	T Polikarp	13	Jermilo	26	340
27	S Ivan zlat.	14	Sava	27	339
28	Č Karel Vel.	15	Pavel Tiv.	28	338
29	P Franc Sal.	16	Ver. sv. Pet.	29	337
30	S Martina, dev.	17	Anton Vel.	30	336
31	N 4. po r. G. Pet. N.	18	34. po Duh.	31	335

Pisalni stroj:

IDEAL - C nudi**The Rex Co, Ljubljana****Gradišče 10 - Telefon 268.**

IVAN PERDAN

nasledniki

Ljubljana

Veletrgovina koloni-
jalnega in
špecerijskega blaga

Glavni založnik Ciril in Me-
todovih vžigalic, nudi po
najnižji dnevni ceni

kavo, riž, testenine,
najfinejše namizno
olje, čaj, žganje ter
vse drugo špecerijsko
blago.

Postrežba točna in solidna.

Februar - 1926 - Svečan

Hrvatsko: Veljača.

Češko: Unor.

Za rimokatolike		Za pravoslavne	
1 P	Ignacij šk.	19	Makarij 32 334
2 T	Svečnica	20	Jeftimij 33 333
3 S	Blaž	21	Maksim 34 332
4 Č	Andrej K.	22	Timotej, ap. 35 331
5 P	Agata	23	Klemen 36 330
6 S	Rotija	24	Ksenija 37 329
7 N	5. po raz. G. Rom.	25	35. po Duh. 38 328
8 P	Janez M.	26	Ksenofont 39 327
9 T	Apolonija	27	Pr. m. I. Zl. 40 326
10 S	Sholastika	28	Efrem Sir. 41 325
11 Č	Adolf	29	Pr. m. Ign. 42 324
12 P	Evlalija	30	Trije jerarhi 43 323
13 S	Katarina	31	Kir in Ivan 44 322
14 N	6. po raz. G. Val.	1	Februar 45 321
15 P	Favstin m.	2	Sreč. Gosp. 46 320
16 T	Pust	3	Sim. in Ana 47 319
17 S	Pepelnica	4	Izidor Pel. 48 318
18 Č	Simeon, šk.	5	Agata, d. m. 49 317
19 P	Konrad	6	Vukol, šk. 50 316
20 S	Sadot, šk.	7	Partenij 51 315
21 N	1. postna. Irena.	8	Ned. cest. 52 314
22 P	Stol sv. Petra	9	Nikifor 53 313
23 T	Peter Dam.	10	Haralamko 54 312
24 S	Matija	11	Blaž, m. 55 311
25 Č	Valpurga	12	Meletij 56 310
26 P	Feliks III., p.	13	Martinijan 57 309
27 S	Matilda, dev.	14	Ciril, sl. ap. 58 308
28 N	2. post. Gabrijel.	15	N. izg. sina 59 307

Razmnoževalni aparat:

VEROGRAPH

v vseh velikostih

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

Tovarna pletenin in tkanin

JOSIP KUNC & KOMP.

LJUBLJANA

Poljanski nasip šte. 40

izdeluje razne rute-ogrinjalke iz
volne (rašel-rute in berlinske), na-
glavne rute in šale, pletene
svlene samoveznice, šale
za okrog vratu, ženilije-
rute in ženilije-šalove,
stenske preproge
i. t. d. i. t. d.



Marec - 1926 - Sušec

Hrvatsko: Ožujak.

Češko: Březen.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	P Albin	16	Pamfilij	60	306
2	T Simplicij, p.	17	Teod. in Mar	61	305
3	S Kunigunda	18	Leon Vel.	62	304
4	Č Kazimir, sp.	19	Arhip	63	303
5	P Janez J. od kr.	20	Leon, šk.	64	302
6	S Perpetua i. F.	21	Timotej, šk.	65	301
7	N 3. post. Tomaž. ☾	22	Mesopust	66	300
8	P Janez od B.	23	Polikarp	67	299
9	T Frančiška	24	Naj. gl. I. K.	68	298
10	S 40 muč. Sredp.	25	Tarazij	69	297
11	Č Sofronij	26	Porfirij, šk.	70	296
12	P Gregor Vel.	27	Prokop	71	295
13	S Teodora	28	Vazilij	72	294
14	N 4. post. Matilda. ☽	1	Mart	73	293
15	P Klemen	2	Teodot	74	292
16	T Hilarij i. T.	3	Evtropij	75	291
17	S Patrik, šk.	4	Gerazim, p.	76	290
18	Č Edvard	5	Konon	77	289
19	P Sv. Jožef	6	42 muč.	78	288
20	S Aleksandra	7	Vazilij	79	287
21	N Tiha. Benedikt. ☽	8	1. vel. posta	80	286
22	P Oktavij	9	40 muč.	81	285
23	T Pelagija, m.	10	Kondrat	82	284
24	S Gabrijel, arh.	11	Sofronij J.	83	283
25	Č Marijino oznanj.	12	Teofan	84	282
26	P Emanuel	13	Nicefor, sp.	85	281
27	S Janez Dam.	14	Benedikt	86	280
28	N Cvetna. Sikst.	15	2. vel. posta	87	279
29	P Ciril ☽	16	Savin	88	278
30	T Janez Klim.	17	Aleksij	89	277
31	S Benjamin	18	Ciril	90	276

Barvne trakove

za vse pisalne in
računske stroje

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50

(v lastnem postopju).

Brzoi. nasl.: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 805, 806 in 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo.

safe-deposits i. t. d., i. t. d.

April - 1926 - Mali traven

Hrvatsko: Travanj.

Češko: Duben.

Za rimokatolike		Za pravoslavne	
1	Č Hugo, šk.	19	Hrizant 91 275
2	P Franc Pav.	20	Otci v m. s. S. 92 274
3	S Rikard, šk.	21	Jakob, sp. 93 273
4	N Velika noć	22	3. vel. posta 94 272
5	P Vel. pondeljek	23	Nikon 95 271
6	T Sikst I.	24	Caharija 96 270
7	S Herman J.	25	Blagovesti 97 269
8	Č Albert, šk.	26	Gabrijel 98 268
9	P Mar. Kleofa	27	Matrona 99 267
10	S Ecehiel	28	Hilarijon 100 266
11	N 1. povel. Leon	29	4. vel. posta 101 265
12	P Julij, p.	30	Ivan Lestv. 102 264
13	T Justin, m.	31	Ipatij 103 263
14	S Božidar, m.	1	April 104 262
15	Č Helena	2	Tit 105 261
16	P Benedikt, sp.	3	Nicetas 106 260
17	S Rudolf	4	Josip 107 259
18	N 2. povel. Apolonij	5	5. vel. posta 108 258
19	P Leon IX.	6	Evtihij 109 257
20	T Viktor	7	Jurij 110 256
21	S Anzelm, c. uč.	8	Herodion 111 255
22	Č Soter in Gaj	9	Evpsihij 112 254
23	P Vojteh, šk. m.	10	Terencij, m. 113 253
24	S Jurij, m.	11	Antipa 114 252
25	N 3. povel. Marko	12	6. vel. posta 115 251
26	P Klet, p.	13	Artemon 116 250
27	T Peter Kanizij	14	Martin 117 249
28	S Pavel od kr.	15	Aristarh 118 248
29	Č Robert, op.	16	Agapija 119 247
30	P Katarina Sien.	17	Vel. petek 120 246

Kopirni stroj:

AUTOMAT

(tudi na električni pogon)

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

„VINOCET“

tovarna

vinskega kisa d. z o. z.

LJUBLJANA

nudi

**najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz
pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Tehnično in higijenično
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji.**

**Pisarna: Ljubljana,
Dunajska cesta 1 a, II. nadstr.**

Maj - 1926 - Vel. traven

Hrvatsko: Svibanj.

Češko: Kveten.

Za rimokatolike		Za pravoslavne	
1) S	Filip in Jakob	18) Ivan prop.	121 245
2) N	4. pov. Atanazij	19) Uskrs	122 244
3) P	Najdenje križa	20) Usk. pond.	123 243
4) T	Florijan, m.	21) Usk. torek	124 242
5) S	Pij V. ☾	22) Teodor Sik.	125 241
6) Č	Janez Ev.	23) Jurij, velem.	126 240
7) P	Stanislav, m.	24) Sava St.	127 239
8) S	Mihael, arh.	25) Marko ev.	128 238
9) N	5. povel. Gregor	26) Ned. Tomina	129 237
10) P	Izidor	27) Simeon	130 236
11) T	Gangolf ☽	28) 9 muč.	131 235
12) S	Pankracij, m.	29) Jason in Sos.	132 234
13) Č	Vnebohod	30) Jakob, ap.	133 233
14) P	Bonifacij, m.	1) Maj. Jerem.	134 232
15) S	Zofija, m.	2) Atanazij	135 231
16) N	6. povel. Janez N.	3) Ned. miron.	136 230
17) P	Bruno	4) Pelagija	137 229
18) T	Erik, kr.	5) Cirena	138 228
19) S	Celestin, p.)	6) Job	139 227
20) Č	Bernardin, sp.	7) Naj. sv. Kr.	140 226
21) P	Feliks	8) Ivan, ev.	141 225
22) S	Julijana	9) Izaija	142 224
23) N	Binkošti	10) O mrtvoud.	143 223
24) P	Bink. pondeljek	11) Ciril in Met.	144 222
25) T	Urban I.	12) Epifanij	145 221
26) S	Filip N.	13) Glikerija	146 220
27) Č	Janez I., p. ☽	14) Izidor	147 219
28) P	Viljem	15) Pohanij	148 218
29) S	Maksim, šk.	16) Teodor	149 217
30) N	1. pob. Sv. Trojica	17) Ned. Samar.	150 216
31) P	Angela	18) Teodot	151 215

Pisalni stroj:

„ERIKA“

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

TRGOVSKA BANKA D. D.

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 4

(v lastni stavbi)

Brzjavi: Trgovska
Telefon 139, 146, 458

**Kapital in rezerve
ca Din 20,000.000.—**

PODRUŽNICE:

Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec, Prevalje.



**Izvršuje vse v bančno stroko
spadajoče posle najtočneje in
najkulantneje.**

Junij - 1926 - Rožnik

Hrvatsko: Lipanj.

Češko: Červen.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	T Nikomed	19	Patricij	152	214
2	S Erazem	20	Talalej	153	213
3	Č Sv. Rešnje Telo ☾	21	Konst. Hel.	154	212
4	P Kvirin, šk.	22	Vladimir	155	211
5	S Valerija, m.	23	Simeon	156	210
6	N 2. pob. Norbert	24	N. sleporoj.	157	209
7	P Lukrecija	25	Karpo	158	208
8	T Medard	26	Jurij	159	207
9	S Primož i. F.	27	Terapont	160	206
10	Č Marjeta, kr. ☽	28	Vzn. Gosp.	161	205
11	P Srce Jezusovo	29	Teodozij	162	204
12	S Leon III.	30	Izak Dalm.	163	203
13	N 3. pob. Anton P.	31	Otcev N. zb.	164	202
14	P Bazilij	1	Jun. Justin	165	201
15	T Vid, m.	2	Nikefor	166	200
16	S Benon, šk.	3	Lukijan	167	199
17	Č Adolf, šk.	4	Mitrofan	168	198
18	P Gervazij ☽	5	Peter Kor.	169	197
19	S Julijana F.	6	Visarijon	170	196
20	N 4. pob. Silverij	7	Duhovo	171	195
21	P Alojzij	8	Duh. pond.	172	194
22	T Ahac	9	Duh. torek	173	193
23	S Agripina, d. m.	10	Aleks. i. Ant.	174	192
24	Č Janez Krstnik	11	Bart. i. Barn.	175	191
25	P Henrik, šk. ☽	12	Onufrij	176	190
26	S Vigilij, m.	13	Akvilina	177	189
27	N 5. pob. Ladislav	14	N. vseh Sv.	178	188
28	P Vidov dan	15	Vidov dan	179	187
29	T Peter in Pavel	16	Tihon	180	186
30	S Spom. sv. Pavla	17	Emanuel	181	185

BARVA

za vse razmnoževalne aparate
The Rex Co, Ljubljana
 Gradišče 10 - Telefon 268.

ADRIAprašek za pecivo
vanilin sladkor

Edino pravi in zanesljivi!

VAN KASTER
CACOA

„ADRIA“ F. Šibenik

Ljubljana, Rožna dolina

Telefon števil. 523.

Julij - 1926 - Mali srpan

Hrvatsko: Srpanj. Češko: Červenec.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	Č Oton, op. P.	18	Leontij	182	184
2	P Obisk. M. D.	19	Juda, ap.	183	183
3	S Heliodor	20	Metod	184	182
4	N 6. pob. Urh, šk.	21	2. po Duh.	185	181
5	P Ciril in Metod	22	Evzebij	186	180
6	T Izaija, pr.	23	Agripina	187	179
7	S Vilibald, šk.	24	Rož. iv. Krst.	188	178
8	Č Elizabeta, kr.	25	Febronij	189	177
9	P Nikolaj i. t. m.	26	David Sol.	190	176
10	S Amalija	27	Samson	191	175
11	N 7. pob. Pij I.	28	3. po Duh.	192	174
12	P Mohor in Fort.	29	Peter in Pav.	193	173
13	T Margareta	30	Zbor apostol.	194	172
14	S Bonaventura	1	Jul	195	171
15	Č Henrik, kr.	2	Obleka Mar.	196	170
16	P D. M. Karmel.	3	Hijacint	197	169
17	S Aleš, sp.	4	Andrej Kr.	198	168
18	N 8. pob. Friderik	5	4. po Duh.	199	167
19	P Vincencij	6	Sisoj Vel.	200	166
20	T Elija	7	Toma	201	165
21	S Prakseda, d. m.	8	Prokop	202	164
22	Č Magdalena	9	Pankracij	203	163
23	P Apolinarij, šk.	10	40 muč.	204	162
24	S Kristina	11	Olga	205	161
25	N 9. pob. Jakob	12	5. po Duh.	206	160
26	P Ana	13	Zb. Gab. arh.	207	159
27	T Pantaleon	14	Akila	208	158
28	S Viktor, p.	15	Vlad. Vel.	209	157
29	Č Marta, dev.	16	Atinogen	210	156
30	P Abdon in S.	17	Marina	211	155
31	S Ignacij L.	18	Emilijan	212	154

KLEŠČE

za plombiranje pošnih ovojev in
plombe z vtisneno firmo

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

ZAKAJ?

uvažale esence, ko jih

dobite doma

v dobri kakovosti in po solidni ceni:

Rumovo esenco brez barve

Rumovo esenco z barvo (kompozicija)

Konjakesenco

Vani jivo esenco

Kumново esenco

Alpsko grenčico

Češnjevo esenco

Drožno, tropinovo,

Višnjevo esenco

sadno in slivovo

Carsko hruševko

esenco

Za nadrobno prodajo pošiljam te esence tudi v majhnih steklenicah po 10, 20, 30 in 40 gr.

Garanirano

pravi malinovec in sadno marmelado „Nektar“, najfinejše kakovosti

priporoča

Srečko Potnik in drug
destilacija esenc in
izdelava sadnih sokov

Ljubljana

Meielkova ulica

Račun pri Poštni hranilnici, podr. v Ljubljani št. 11.612

Telefon šte. 10

Avgust - 1926 - Veliki srpan

Hrvatsko: Kolovoz.

Češko: Srpen.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1 N	10. pob. Vezi sv. P.	19	6. po Duh.	213	153
2 P	Porcijunkula	20	Ilijin dan	214	152
3 T	Najd. sv. Štef.	21	Simeon	215	151
4 S	Dominik	22	Mar. Magd.	216	150
5 Č	Mar. Snežna	23	Trofil	217	148
6 P	Sikst II.	24	Kristina	218	149
7 S	Kajetan, sp.	25	Ana	219	147
8 N	11. pob. Cirijak ☉	26	7. po Duh.	220	146
9 P	Roman	27	Pantelejmon	221	145
10 T	Lavrencij	28	Prohor	222	144
11 S	Suzana, d.	29	Kalinik	223	143
12 Č	Klara, d.	30	Sila	224	142
13 P	Janez Berh.	31	Zač. posta	225	141
14 S	Evzebij, sp.	1	Avgust	226	140
15 N	12. pob. Vel. šm. ☾	2	8. po Duh.	227	139
16 P	Rok	3	Izak i. Dalm.	228	138
17 T	Hijacint, sp.	4	7 dece u Ef.	229	137
18 S	Helena, ces.	5	Evsignij	230	136
19 Č	Ludovik, šk.	6	Preobr. Gosp.	231	135
20 P	Bernard, op	7	Dometij	232	134
21 S	Ivana, d.	8	Emilijan	233	133
22 N	13. pob. Timotej ☽	9	9. po Duh.	234	132
23 P	Filip	10	Lovrenc	235	131
24 T	Jernej, ap.	11	Evplo	236	130
25 S	Patricija, d.	12	Fotij in An.	237	129
26 Č	Cefirin I.	13	Makso	238	128
27 P	Jožef K., sp.	14	Konec posta	239	127
28 S	Avguštin	15	Vneb. M. D.	240	126
29 N	14. pob. Angel v. ☾	16	10. po Duh.	241	125
30 P	Rozalija	17	Miron	242	124
31 T	Rajmund	18	Flor	243	123

Mizice za pisalne stroje

iz hrastovega lesa, z
enim ali tremi predali

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

Ljubljanska kreditna banka

Ljubljana, Dunajska cesta

Ustanovljena 1900.

Delniška glavnica in rezervni zaklad ca.

Din 60,000.000 —.

Čekovni račun:
št. 10.509.

Brzojavni naslov:
BANKA LJUBLJANA

Tel. številke 261, 413, 502, 503 in 504.

**Se priporoča za vse v
bančno stroko spadajoče
posle.**

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split,
Gorica, Trst. — **AGENCIJA: LOGATEC.**

September - 1926 - Kimavec

Hrvatsko: Rujan.

Češko: Zaři.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	S Egidij	19	Andrej	244	122
2	Č Štefan, kr.	20	Samuel	245	121
3	P Evfemija, m.	21	Tadej, ap.	246	120
4	S Rozalija, d.	22	Agatonik	247	119
5	N 15. pob. Lovrenc	23	11. po Duh.	248	118
6	P Caharija	24	Evtihij	249	117
7	T Regina	25	Bartol, ap.	250	116
8	S Mali šmaren	26	Adrijan	251	115
9	Č Peter Klaver	27	Pimen	252	114
10	P Nikolaj Tol.	28	Mojzes Et.	253	113
11	S Prot in Hiac.	29	Obgl. Iv. K.	254	112
12	N 16. pob. Ime Mar.	30	12. po Duh.	255	111
13	P Franc K.	31	Pas Bogor.	256	110
14	T Povišanje križa	1	Septembar	257	109
15	S Nikodem	2	Mamant	258	108
16	Č Ljudmila	3	Janić II.	259	107
17	P Lambert, šk.	4	Vavila	260	106
18	S Jožef K., sp.	5	Caharija	261	105
19	N 17. pob. Januarij	6	13. po Duh.	262	104
20	P Evstahij	7	Sozon	263	103
21	T Matevž	8	Roj. M. D.	264	102
22	S Mavricij, m.	9	Joah. i. Ana	265	101
23	Č Tekla, d. m.	10	Menod	266	100
24	P Rupret	11	Teod. Aleks.	267	99
25	S Kleofa, sp.	12	Avtonom	268	98
26	N 18. pob. Ciprijan	13	14. po Duh.	269	97
27	P Kozma i. Dam.	14	Pov. sv. Kr.	270	96
28	T Vaclav, kr. m.	15	Nikita	271	95
29	S Mihael, arh.	16	Evfemija	272	94
30	Č Hieronim	17	Zofija	273	93

Adicijske stroje

nudi

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

Na debelo!

JADRAN

izvozna in uvozna družba z o. z.

v Ljubljani

Dunajska cesta šte. 9.

Telefon interurban šte. 113.

Zaloga

sladkorja, kave, čaja, čokolade, kanditov, kavinih primesi, riža, olja, kisa, kisove kisline, sveč, vžigalic, mila, petroleja, soli, dišav, testenin, južnega sadja, kemičnih izdelkov itd. Pražena kava stalno v zalogi.

Cene povsem konkurenčne.

Zahtevajte cenike!

Oktober - 1926 - Vinotok

Hrvatsko: Listopad. Češko: Říjen.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	P Remigij	18	Evmenij	274	92
2	S Teofil	19	Trofim in t.	275	91
3	N 19. pob. Roženkr.	20	15. po Duh.	276	90
4	P Franc S.	21	Kodrat	277	89
5	T Placid, m.	22	Fofa, m.	278	88
6	S Bruno	23	Spoč. Iv. K.	279	87
7	Č Justina	24	Tekla	280	86
8	P Brigita, vd.	25	Evfrozima	281	85
9	S Dijonizij	26	Ivan, ev.	282	84
10	N 20. pob. Franc B.	27	16. po Duh.	283	83
11	P Nikazij	28	Večeslav	284	82
12	T Maksimilijan	29	Mihajlovo	285	81
13	S Edvard III.	30	Greg. Arm.	286	80
14	Č Just, šk.	1	Oktober	287	79
15	P Terezija, d.	2	Ciprijan	288	78
16	S Gal, op.	3	Dijonizij	289	77
17	N 21. pob. žegnan.	4	17. po Duh.	290	76
18	P Lukež	5	Haritina	291	75
19	T Peter A.	6	Toma, ap.	292	74
20	S Felicijan	7	Sergij	293	73
21	Č Uršula, m.	8	Pelagija	294	72
22	P Kordula, m.	9	Štefan	295	71
23	S Kapistran	10	Evlampij	296	70
24	N 22. pob. Rafael.	11	18. po Duh.	297	69
25	P Krišpin	12	Probo in tov.	298	68
26	T Evarist, p.	13	Karpo	299	67
27	S Frumencij	14	Sv. Petka	300	66
28	Č Simon in Juda	15	Lukijan	301	65
29	P Narcis, šk.	16	Longin	302	64
30	S Alfonz, sp.	17	Ozija	303	63
31	N 23. pob. Volbenk	18	19. po Duh.	304	62

Razmnoževalni aparat:

Schapirograph

v vseh velikostih nudi

The Rex Co, Ljubljana

Gradišče 10 - Telefon 268.

**Veletrgovina z
železnino**

Pinter & Lenard

MARIBOR

Aleksandrova cesta
števil. 32—34

Na debelo! Na drobno!

Cene zmerne.

Postrežba točna!

November - 1926 - Listopad

Hrvatsko: Studeni. Češko: Listopad.

Za rimokatolike		Za pravoslavne	
1	P Vsi sveti	19	Prohor 305 61
2	T Verne duše	20	Artemij 306 60
3	S Hubert	21	Ilarijon 307 59
4	Č Karol B.	22	Averkij 308 58
5	P Emerik, sp. ☉	23	Jakob, ap. 309 57
6	S Lenard, op.	24	Areta 310 56
7	N 24. pob. Engelbert	25	20. po Duh. 311 55
8	P Bogomir	26	Dimitrij 312 54
9	T Božidar	27	Nestor 313 53
10	S Andrej A., sp.	28	Arsenij I. 314 52
11	Č Martin, šk.	29	Avremij 315 51
12	P Kunibert	30	Štefan Mil. 316 50
13	S Stanislav K. ☾	31	Stahij 317 49
14	N 25. pob. Jozafat.	1	Novembar 318 48
15	P Leopold	2	Akindin 319 47
16	T Otmar, op.	3	Akepsin 320 46
17	S Gregor, šk.	4	Joanikij 321 45
18	Č Odon, op.	5	Galaktion 322 44
19	P Elizabeta, kr. ☽	6	Pavel 323 43
20	S Feliks Val.	7	Jeronim 324 42
21	N 26. pob. Mar. dar.	8	22. po Duh. 325 41
22	P Cecilija	9	Onisifor 326 40
23	T Klemen, op.	10	Erasto 327 39
24	S Janez od križa	11	Štefan Deč. 328 38
25	Č Katarina, d. m.	12	Ivan Mil. 329 37
26	P Konrad	13	Ivan Zlat. 330 36
27	S Virgilij, šk. ☾	14	Filip 331 35
28	N 1. adv. Gregor	15	23. po Duh. 332 34
29	P Saturnin	16	Matej, ap. 333 33
30	T Andrej	17	Gregor 334 32

Ogljeni (carbon) papir Ia.

in hektografični papir nudi
The Rex Co, Ljubljana
 Gradišče 10 - Telefon 268.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premožokovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premožovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. nadstropje

December - 1926 - Gruden

Hrvatsko: Prosinac. Češko: Prosinec.

Za rimokatolike		Za pravoslavne			
1	S Narodni praznik	18	Drž. praznik	335	31
2	Č Bibijana	19	Abdija	336	30
3	P Franc Ks.	20	Gregor Dek.	337	29
4	S Barbara	21	Dar. M. D.	338	28
5	N 2. adv. Saba	22	24. po Duh.	339	27
6	P Nikolaaj	23	Aleksander	340	26
7	T Ambrož	24	Katarina	341	25
8	S Mar. spočetje	25	Klemen	342	24
9	Č Leokadija	26	Alimpij	343	23
10	P M. B. lavretan.	27	Jakob Perz.	344	22
11	S Damaz, p.	28	Štefan	345	21
12	N 3. adv. Aleks.	29	25. po Duh.	346	20
13	P Lucija	30	Andrej, ap.	347	19
14	T Spiridijon	1	Decembar	348	18
15	S Kristina	2	Uroš	349	17
16	Č Albina	3	Sofronij	350	16
17	P Lazar, šk.	4	Drž. praznik	351	15
18	S Gracijan, šk.	5	Sava	352	14
19	N 4. adv. Urban	6	26. po Duh.	353	13
20	P Liberat	7	Ambrož	354	12
21	T Tomaž, ap.	8	Patapij	355	11
22	S Demetriij, m.	9	Br. sp. D. M.	356	10
23	Č Viktorija, d. m.	10	Ivan, desp.	357	9
24	P Irmina, d.	11	Danilo	358	8
25	S Božič	12	Spiridijon	359	7
26	N Štefan, muč.	13	27. po Duh.	360	6
27	P Janez Ev., ap.	14	Firzo	361	5
28	T Nedolžni otroci	15	Elevterij	362	4
29	S Tomaž, šk.	16	Agej	363	3
30	Č David, kr.	17	Danilo	364	2
31	P Silvester, p.	18	Sebastijan	365	1

Voščeni papir

za vse razmnoževalne aparate

nudi **THE REX CO.**

Gradišče 10 - Telefon 268.

Tel. int. 592 — Brzjavi: **Žitotrg**

NIKLSBACHER & SMRKOLJ

LJUBLJANA

**Veletrgovina z deželnimi pridelki
in mlevskimi proizvodi na debelo**

Priporočata svojo veliko zalogo

**pšenice, koruze,
ješprenja, kaše,
koruznih izdel-
kov in banaške
moke iz prvo-
vrstnih mlinov.**

**Velika zaloga
vseh vrst krmil.**



Iz uredbe o prevozu potnikov in blaga na železnicah.

Obveznost prevažanja. (§ 3.)

- 1) Prevoz se ne sme odreči:
 1. če se izpolnijo prevozniki pogoji in ostali obči železniški predpisi;
 2. če ni prevoz prepovedan z zakonskim predpisom ali iz razlogov javnega reda;
 3. če se more izvršiti prevoz z rednimi prevoznimi sredstvi;
 4. če prevoza ne preprečujejo okolnosti, ki se smatrajo za višjo silo.
- 5) Predmetov, ki po gradbenem ustroju ali obratu udeleženih železnic niso pripravni za prevoz, železnica ni dolžna sprejemati v prevoz.
- 6) Predmete, za katerih natovarjanje ali raztovarjanje je treba posebnih naprav, mora sprejemati železnica v prevoz samo na onih postajah in za one postaje, kjer so take naprave.

Vlaki. (§ 4.)

- 1) Za prevoz služijo vlaki, ki vozijo redno po določenem voznem redu, in vlaki, ki vozijo po potrebi.
- 2) Posebne vožnje po naročbi izvršuje železnica po svojem preudarku.

Pritožbe. (§ 7.)

1) Pritožbe se lahko priglašajo ustno ali pismeno.

2) O pritožbah je treba po možnosti čimprej izdati rešitev.

Spori. (§ 8.)

Spore med občinstvom in železniškim osebjem razsoja na postajah pristojni uslužbenec med vožnjo pa vlakovodja.

Vozovnice. (§ 13.)

1) Potnik mora kupiti predno nastopi potovanje vozovnico; tarifa sme dopuščati izjeme.

2) Na vozovnici mora biti označeno to-le:
a) vstopna in izstopna postaja; b) eventualni prevozní pot; če je dopuščena uporaba raznih potov ali prevoznih sredstev, mora biti to posebe označeno; c) vrsta vlaka in vozovni razred; č) vozna cena; d) prvi dan veljavnosti in e) rok veljavnosti.

3) Rok veljavnosti se mora določiti v tarifi.

Prodajanje vozovnic. (§ 14.)

1) Potniške blagajne morajo biti odprte na postajah z manjšim prometom vsaj pol ure, na postajah z večjim prometom pa vsaj eno uro pred odhodnim časom vlaka.

2) Pet minut pred odhodnim čísom vlaka prestane potnikova pravica zahtevati, da bi se mu izdala vozovnica.

3) Železnica sme zahtevati, da se denar za vozovnico pripravi in prešteje.

Pregledovanje vozovnic. Doplačila na vozno ceno. Peronske vstopnice. (§ 16.)

1) Potnik mora na zahtevo pokazati vozovnico ob vstopu v čakalnico, vstopu na peron in izstopu z njega, ob vstopu v voz kakor tudi vsak čas med vožnjo in, kakor je pač predpisano za poslednji del proge, oddati vozovnico malo pred dovoršitvijo ali po dovršitvi svojega potovanja.

2) Potnik, ki ne more pokazati veljavne vozovnice, plača razen vozne cene od vstopne do izstopne postaje še vozno ceno za prepotovano progo, a najmanj 20 dinarjev. Če pa se vstopna postaja takoj nedvomno ne dokaže, se zaračunata obe vozni ceni od odhodne postaje vlaka. Znesek 20 dinarjev plača potnik tudi, če se vlak niti še ni premaknil. Kdor nepozvan prijavi sprevodniku ali vlakovodji, da ni mogel kupiti vozovnice, plača poleg redne vozne cene doplačilo 10 dinarjev, vendar pa največ dvakratno vozno ceno.

3) Potnik, ki se brani takoj plačati, se sme izključiti od potovanja. Izključeni potnik nima pravice zahtevati, da bi se mu dala potniška prtljaga na razpolago na drugi nego na namembni postaji.

4) Na postajah z zaprtim peronom morajo osebe, ki nimajo veljavne vozovnice, pred vstopom v zaprte postajne prostore kupiti peronsko vstopnico. Ta se mora ob vstopu pokazati, ob izstopu iz zaprtih prostorov pa oddati. Kdor vstopi v zaprte prostore brez veljavne izkaznice (legitimacije), plača dva dinarja.

5) Kdor vstopi, ne da bi namerjal odpotovati, v vlak, pripravljen za odhod, plača 20 dinarjev.

6) Železnica sme določiti z odobritvijo ministrstva za promet v tarifi, kdaj se zneski, označeni v odstavkih 2., 4. in 5., iz razlogov pravičnosti vobče ne pobirajo ali se pobirajo samo deloma.

7) Vselej, kadar potnik kaj doplača, se mu mora izdati potrdilo.

Čakalnice: (§ 17.)

1) Čakalnice je treba odpreti vsaj eno uro pred odhodnim časom vlaka.

2) Na prehodnih postajah je prispelim potnikom dovoljeno, bivati do odhoda njih vlaka v čakalnici železnice, s katero nameravajo nadaljevati potovanje. Vendar pa ne smejo potniki zahtevati, da bi bila čakalnica zaradi njih odprta v času od 23. do 6. ure. Samo če je čas prihoda poslednjega vlaka do odhoda prvega vlaka krajši od štirih ur, morajo biti na prehodnih postajah ali na takih postajah, kjer ostajajo vlaki čez noč, čakalnice odprte za prispеле potnike, ki namerjajo nadaljevati potovanje.

4) Kajenje se sme v čakalnicah prepovedati.

Oddelki za ženske in nekadilce. (§ 18.)

1) V vsakem vlaku mora biti najmanj po eni oddelek za ženske v II. in III. razredu, če ima vlak tri ali več oddelkov dotičnega razreda.

2) Moški ne smejo zasedati prostorov v ženskem oddelku, niti ne, če to dopuste ženske, ki potujejo v oddelku. Vendar pa smejo dečki do dovršenega desetega leta potovati v ženskem oddelku.

3) V prvem razredu se sme kaditi samo s pristankom vseh potnikov istega oddelka,

če niso odrejeni posebni oddelki za kadilce in nekadilce. V II. in III. razredu se morajo, kolikor to dopušča konstrukcija voz, odrediti oddelki za nekadilce. V ostalih oddelkih teh razredov in v IV. razredu je dovoljeno kaditi, če niso tudi v IV. razredu odrejeni oddelki za nekadilce.

4) Oddelki za ženske in nekadilce morajo biti označeni z napisom.

5) V oddelkih za ženske in nekadilce ni dovoljeno kaditi niti s pristankom sopotnikov. Prav tako je prepovedano, vstopati v te oddelke s prižgano smotko, cigareto ali pipo.

6) V vlakih, ki nimajo voz s posebnimi oddelki, je treba po možnosti skrbeti, da se porazmeščajo ženske in nekadilci posebe.

Vstopanje v vozove in odrejanje sedežev. (§ 14.)

1) Na večjih postajah je treba potnike v čakalnicah pozvati, naj vstopijo v vlak.

2) Uslužbenci so upravičeni, na zahtevo potnikov pa tudi dolžni, da jim odreajo sedeže.

3) Do praznih sedežev imajo pravico v prvi vrsti oni potniki, ki pokažejo vozovnico za dotični razred.

4) Potniki, ki so prispeli z direktnimi vozovnicami, imajo prednost pred potniki, ki šele začenjajo potovanje.

5) Potnik ima pravico, ob vstopu v voz zasesti po en sedež za se in za vsako osebo, ki potuje z njim. Kdor zapusti svoj sedež, ne da bi ga označil za zasedenega, izgubi pravico do tega sedeža.

Vračanje in zamenjavanje vozovnic. (§ 20.)

1) Potnik ima pravico, potovati v voznem razredu za katerega velja njegova vozovnica, samo, če se mu more v tem razredu odrediti sedež. Če potnik v razredu, za katerega velja njegova vozovnica, ne more dobiti sedeža, sme ali zahtevati, da potuje v onem nižjem razredu, kjer še niso zasedeni vsi sedeži, in da se mu povrne razlika v vozni ceni, ali pa sme povsem opustiti potovanje in zahtevati, da se mu povrne vsa vozna cena in prtljažnina. Do odškodnine nima pravice.

2) Na vstopni postaji sme potnik pet minut pred odhodnim časom vlaka zamenjati svojo vozovnico, če ni še preluknjana ali če je dokazano, da je bila uporabljena samo za vstop na peron, za drugo vozovnico; poravnati pa mora razliko v vozni ceni.

3) Na poedinih delih proge smejo potniki, kolikor ne odreja tarifa drugače, proti tarifnemu doplačilu uporabljati višji razred ali vlak z višjimi voznimi cenami.

Odhod. Zamude potnikov. (§ 21.)

1) Ko se dá odhodni znak, se ne dopusti nikomur več, vstopiti v vlak.

2) Kdor zamudi vlak, nima pravice do povračila vozne cene ali do odškodnine.

3) Če hoče potovati potnik s poznejšim vlakom, za katerega ne velja njegova vozovnica sama po sebi, mora takoj predložiti vozovnico pristojnemu uslužbencu, da mu overovi njeno veljavnost za izbrani vlak. Rok veljavnosti vozovnice se s tem ne podaljša. Če se uporabi vlak z višjimi ali nižjimi cenami, je treba razliko doplačati ali povrniti.

4) Za vrnitev potniške prtljage (odstavek 2) veljajo zmiselno predpisi § 34., odstavkov 4 in 5).

Odpiranje oken. (§ 22.)

Okna smejo biti istočasno odprta na obeh straneh samo s pristankom vseh oseb, ki potujejo v istem oddelku. Sicer pa odloči sprevodnik o nesoglasjih med potniki, ali naj bodo okna odprta ali zaprta.

Poškodba voza ali vozovnih opremkov. Zloraba alarmnega signala (zasilne zavore). (§ 23.)

1) Stroški, povzročeni s poškodbo ali onesnažitvijo opremkov, se morajo železnici povrniti. Železnica ima pravico zahtevati, da se plača odškodnina takoj ali da se dá jamstvo. Če je odredila železnica za odškodnino stalne postavke, se odmeri odškodnina po teh postavkih.

2) Potnik, ki brez potrebe uporabi alarmni signal na steni železniškega voza, mora takoj plačati 500 Din v korist železnice, ne glede na posledice po občem kazenskem zakonu in posebnih policijskih predpisih.

Postopanje na vmesnih postajah. Postanek na odprti progi. (§ 24.)

1) Ko prispe vlak na postajo, se glasno izkliče ime te postaje, eventualna izpremena voz in razen tega čas postanka, če je daljši od štirih minut. Čim se vlak ustavi, morajo uslužbenci odpreti vrata onih voz, iz katerih hočejo potniki izstopiti.

2) Če stoji vlak izjemoma dalje časa zunaj postaje, smejo izstopiti potniki iz voz samo z izrečno dovolitvijo vlakovodjevo. Potniki morajo takoj oditi s tira, na prvi vlakovodjev znak pa zopet zasesti svoje prostore.

Zamude in izostanki vlakov. Obratne ovire.
(§ 26.)

1) Če odide ali prispe vlak prepozno ali če izostane, ne daje to nobene pravice do odškodnine.

2) Če se zaradi zamude vlaka izgubi zveza z drugim vlakom ali če vlak popolnoma ali deloma izostane, sme zahtevati potnik povračilo vozne cene in prtljažnine za neprepotovano progo. V tem primeru se povrne razlika med vozno ceno ali prtljažnino, ki je plačana, in ono, ki odpada na prepotovano progo.

3) Če potnik v takem primeru opusti nadaljnje potovanje ter se vrne s prvim najugodnejšim vlakom brez prekinitve na vstopno postajo, se mu povrne vozna cena in prtljažnina ter dovoli brezplačen povratek v vozovnem razredu, ki ga je plačal za prihod, če pa tega razreda v vlaku ni, v neposredno višjem razredu. Potnik mora takoj, ko prispe na postajo, kjer opusti potovanje, in ko se vrne na vstopno postajo, prijaviti svoje zahteve pristojnemu uslužbencu ter mu pri tem pokazati vozovnico; drugače izgubi svojo pravico. Na teh postajah se potniku prijava potrdi.

4) Potnika, ki se odreče povračilu vozne cene in brezplačnemu povratku, mora prepeljati železnica brez doplačila z njegovo prtljago vred s prvim najugodnejšim vlakom, s katerim se prevažajo potniki in ki vozi po isti ali drugi progi na isto izstopno postajo, če more potnik tako prej dospeti na to postajo. Medsebojni regres železnice ostane s tem nedotaknjen.

5) Železnica je upravičena, izvzeti v tarifi poedine vlake ali vrste vlakov od pomožne službe.

6) Če preprečijo elementarni dogodki ali druge nujne okolnosti vožnjo na eni ali drugi progi, mora železnica po možnosti drugače poskrbeti za nadaljnji prevoz do proge, na kateri je vožnja po železnici zopet mogoča.

7) Železnicam se dovoljuje, določiti z odobritvijo ministrstva za promet nadaljnje olajšave v tarifi.

8) Zamude vlakov nad 15 minut in obratne ovire se morajo objaviti z razglasom.

Jemanje ročne prtljage v potniške vozove. (§ 28.)

1) Predmeti, ki se lahko nosijo (ročna prtljaga), se smejo jemati s seboj v potniške vozove, če niso v nadlego sopotnikom, če temu ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi in če ne poškodujejo voz.

2) V I., II. in III. vozovnem razredu pripada potniku za ročno prtljago samo prostor nad njegovim sedežem in pod njim. Prepovedano je, polagati ročno prtljago na sedeže.

3) V IV. razred smejo jemati potniki s seboj orodje, torbe, mala bremena v košarah, vrečah ali koših in podobne predmete, ki jih more pešec lahko nositi.

4) Potnik mora sam paziti na stvari, ki jih nosi s seboj. Železnica je odgovorna zanje samo, če je sama kriva.

Predmeti, ki se ne smejo jemati v potniške vozove. (§ 29.)

1) Eksplozivnih predmetov in predmetov, ki se vžigajo sami od sebe (zlasti nabitega strelnega orožja), zapalnih tekočin, strupe-

nih, jedkih materij in materij, ki rade gnijejo, vobče nevarnih ali smrdljivih predmetov, ne smejo potniki jemati s seboj.

2) Kdor prekrši to prepoved, tega zadenejo posledice, določene v § 60.

3) Uslužbenci so upravičeni, da se uverijo vpričo potnika, kakšni so predmeti, ki jih nosi s seboj.

4) Osebe, ki nosijo, izvrševaje javno službo, s seboj strelno orožje, nadalje lovci in strelci smejo jemati s seboj ročno strelivo, toda orožje ne sme biti nabito. Spremljevalcem jetnikov, če potujejo s temi v posebnih vozovih ali v posebnih vozovnih oddelkih, je dovoljeno, nositi s seboj nabito strelno orožje.

Prevoz potniške prtljage.

Pojem. (§ 30.)

1) Potnik sme predmete, ki so mu potrebni na potovanju, predati v prevoz kot potniško prtljago.

2) Potniška prtljaga se mora kot taka razpoznati po vkladu v kovčege, potniške košare, škatlje za klobuke, ročne zaboje ali v podobne vklade (zavoje, omote).

3) Ali in ob katerih pogojih se sprejemajo kot potniška prtljaga predmeti, ki se ne morejo smatrati za stvari, potrebne na vožnji, potem živali v zadosti močnih zatvorih, in vozila, odreja tarifa.

4) Predmeti, ki spadajo pod prisilni poštni prevoz ali pod državno trošarino, potem predmeti, navedeni v § 29., odstavku 1., se ne smejo predajati kot potniška prtljaga. Kdor prekrši to prepoved, trpi posledice, določene v § 60.

5) Tarifa odreja, ali in ob katerih pogojih se sprejemajo kot potniška prtljaga predmeti, navedeni v § 54, odst. 2., B, št. 1.

6) Uslužbenci so upravičeni, da se vpričo potnika uverijo o naravi predanih predmetov.

7) Poškodovana prtljaga se sme odkloniti. Če se taka prtljaga sprejme v prevoz, ima železnica pravico, postaviti na prtljažnico ustrezno pripombo. Sprejem prtljažne priznanice s pripombo velja za priznanje tega stanja.

Vklad (zavoj, omot). Odstranitev starih prevoznih znakov (§ 31.)

1) Potniška prtljaga mora imeti trden in trpežen vklad. Neomotana ali nezadostno omotana prtljaga se sme odkloniti. Če se vendarle sprejme v prevoz, je železnica upravičena, postaviti na prtljažnico ustrezno pripombo. Sprejem prtljažne priznanice s pripombo velja za priznanje tega stanja.

2) Na vsakem poedinem prtljažnem tovoru mora biti točno, čitno in trpežno označen potnikov naslov (ime, stanovališče, stanovanje) kakor tudi predajna in namembna postaja. Prtljažne pošiljke, ki niso označene na ta način, se smejo odkloniti.

3) Stari znaki (železniški prevozniki, poštni prevozniki ali drugi znaki, ki bi se utegnili smatrati za železniške prevozne znake), morajo biti s prtljage odstranjeni. Za škodo, ki nastane, če se ne izpolni ta predpis, železnica ni odgovorna.

Predajanje. Prtljažnica. (§ 32.)

1) Potniška prtljaga se mora predati pri odpravništvu v roku, določenem za prodaj

janje vozovnic; toda sprejem prtljage se sme odkloniti, če se ne preda prtljaga najkasneje 15 minut pred odhodnim časom vlaka. Tarifa odreja, ali je treba ob predaji prtljage pokazati vozovnico.

2) Če hoče potnik zavarovati redno izročitev, mora to storiti z vplačilom tarifne pristojbine najkasneje pol ure pred odhodnim časom vlaka (§ 92.). Če je odgovornost železnice po § 35., odst. 2., omejena na najvišjo vsoto, ni dopustno zavarovanje redne izročitve preko te vsote.

3) Vozila, ki se ne smejo prevažati kot potniška prtljaga, a se ne morejo spraviti v prtljažni voz, se morajo prijaviti na odhodni postaji vlaka najmanj dve uri, na drugih postajah najmanj 24 ur, predati pa najkasneje eno uro pred odhodnim časom vlaka.

4) Prtljažnina (voznina za prtljago) se mora plačati ob predaji.

5) Ob sprejemu prtljage se mora izdati potniku prtljažna priznanica. Na prtljažni priznanici mora biti označeno to-le:

- a) predajna in namembna postaja;
- b) eventualni prevozni pot;
- c) dan predaje in vlak, za katerega se je prtljaga predala;
- č) število in teža prtljažnih tovorkov;
- d) prtljažnina in druge eventualne pristojbine; in

e) eventualno zavarovanje redne izročitve; če zavarovanje redne izročitve ni zapisano na prtljažni priznanici, nima pravnega učinka.

Potniku se izda na zahtevo razen prtljažne priznanice posebno potrdilo o plačani prtljažnini.

6) Če se prtljaga v nujnih primerih izjemoma prevzame, da se odpravi naknadno, ali če se sprejme na postajah, ki ne odprav-

ljajo prtljage, se vendarle smatra, da je bila s časom predaje sprejeta v prevoz.

7) Za prevoz velocipedov (koles) se smejo uvesti s tarifo posebni predpisi.

Carinski, davčni in policijski predpisi. (§ 33.)

Potniki morajo prisostvovati carinskemu, davčnemu ali policijskemu pregledu svoje prtljage. Če se prekorači dostavni rok (§ 37.) kakor vobče za škodo, povzročeno s prekršitvijo te odredbe, se ne daje nobena odškodnina.

Izdajanje. (§ 34.)

1) Prtljaga se izdaja proti vrnitvi prtljažne priznanice. Železnica ni dolžna, preizkušati opravičenosti onega, ki prinese priznanico.

2) Kdor prinese prtljažno priznanico, ima pravico, na namembni postaji zahtevati, da se mu izda prtljaga na izdajališču takoj, ko prispe vlak, za katerega je bila prtljaga predana, in sicer ko poteče čas, potreben za pripravo kakor tudi za eventualno carinsko, davčno ali policijsko manipulacijo. Če se morajo vozila, ki se ne morejo spraviti v prtljažni voz, spotoma pretovoriti v drug vlak, se sme zahtevati njih nadaljnji prevoz šele s prihodnjim potniškim vlakom.

3) Če se prtljaga ne vzame v 24 urah, vozila pa ne odpeljejo v dveh urah, ko je vlak prispel, se mora plačati ležnina. Če prispe vozilo po 18. uri, se računi rok za odvoz od 8. ure prihodnjega dne.

4) Praviloma se mora izdati prtljaga samo na postaji, za katero je bila odpravljena. Vendar pa se sme na potnikovo zahtevo prtljaga vrniti tudi na predjani postaji ali izdati na vmesni postaji, če to dopuščajo čas in razmere in tega ne zabranjujejo carinski,

davčni ali policijski predpisi. Tedaj se mora prtljažna priznanica vrniti in vozovnica pokazati.

5) Če se priznanica ne vrne, je železnica dolžna, izdati prtljago samo, ako potnik nedvomno dokaže, da je upravičen, prevzeti prtljago. Tedaj se sme zahtevati tudi jamstvo.

6) Potnik ki se mu prtljaga ne izda o pravem času, sme zahtevati, da se mu potrdi na prtljažni priznanici dan in ura, ko je zahteval izdajo prtljage.

Odgovornost železnice za izgubo, manjek in poškodbo. (§ 35).

1) Za potniško prtljago je železnica odgovorna po predpisih o jamčenju za blago, kolikor niso določeni v tem oddelku odstopki.

2) V izrednih prometnih razmerah sme omejiti železnica z odobravitjo ministrstva za promet v tarifi odškodnino za izgubo, manjek ali poškodbo potniške prtljage na izvestno najvišjo vsoto. Če se je učinila škoda namenoma ali če je nastala zaradi velike malomarnosti železnice, se železnica ne more sklicevati na to omejitev. O omejitvi odškodninskega zneska pri predmetih, navedenih v § 54., odst. 2., B, št. 1, velja § 89., odst. 2.

3) Za izgubo, manjek in poškodbo predmetov, ki se puste v prepeljanih vozilih (§ 30., odst. 3.), je železnica odgovorna samo, če je sama kriva.

Izguba potniške prtljage. (§ 36.)

1) Za izgubo potniške prtljage je železnica odgovorna samo, če se zahteva prtljaga na namembni postaji v 14 dneh, ko je prispel vlak, za katerega je bila predana.

2) Nedostajajoča prtljaga se smatra za izgubljeno, ko minejo trije dnevi, odkar je prispel vlak, za katerega je bila predana.

3) Če se prtljaga naknadno najde, se potnik o tem obvesti, ako je mogoče zvedeti za njegovo bivališče. Potnik ima pravico, v 30 dneh, ko prejme obvestilo, zahtevati, da se mu prtljaga brezplačno izda na katerikoli postaji v kraljevini. Tedaj mora vrniti prejeto odškodnino po odbitku odškodnine, ki mu pripada po § 37. zato, ker se je prekorlačil dostavni rok, kakor tudi prtljažnino.

Odgovornost železnice za to, da se je prekorlačil rok za izročitev (dostavni rok). (§ 37.)

1) Če se prekorlači dostavni rok, mora železnica povrniti dokazano škodo:

a) ako zavarovanje redne izročitve ni označeno, za vsakih začetih 24 ur prekorlačenega roka — vendar pa največ za tri dni — do 100 par za vsak kilogram zakesnele prtljage, pri vozilih pa do 150 dinarjev za vsako zakesnelo vozilo;

b) ako je zavarovanje redne izročitve označeno, do označenega zneska. Če je ta znesek manjši nego odškodnina, odrejena pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

2) Če škoda ni nastala ali če ni dokazana, plača železnica:

a) ako zavarovanje redne izročitve ni označeno, za vsakih začetih 24 ur prekorlačenega roka — vendar pa največ za tri dni — 50 par za vsak kilogram zakesnele prtljage, pri vozilih pa 75 dinarjev za vsako zakesnelo vozilo;

b) ako je zavarovanje redne izročitve označeno, za vsakih začetih 24 ur prekorlačenega roka — vendar pa največ za tri dni —

100 par za vsak kilogram zakesnele prtljage, pri vozilih pa 150 dinarjev za vsako zakesnelo vozilo, toda ne več od označenega zneska. Če je ta znesek manjši nego odškodnina, odrejena pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

3) Železnica ni odgovorna, če dokaže, da prekoračitve roka ni mogla odvrniti niti s skrbnostjo rednega trgovca.

4) Če se je učinila škoda namenoma ali če je nastala zaradi velike malomarnosti železnice, se mora vselej povrniti celokupna škoda.

Nosači. (§ 38.)

1) Na postajah, kjer se pokaže potreba, se postavijo nosači, ki odnašajo potniško in ročno prtljago v okolišu postaje do kraja, ki ga jim označijo potniki.

2) Nosači morajo biti opremljeni s službenim znakom ter morajo imeti pri sebi natisnjeno uradno navodilo z nosaško tarifo. Na zahtevo morajo pokazati svojo tarifo.

3) Nosaška tarifa mora biti nabita na prtljažnih predajališčih in izdajališčih, kakor tudi v prostorih, ki služijo za čuvanje (hranjenje) prtljage.

4) Za prtljago, predano nosačem po odst. 1., je železnica odgovorna kakor za potniško prtljago, predano v prevoz.

Čuvanje prtljage. (§ 39.)

Na postajah, kjer se odpravlja potniška prtljaga, se morajo po možnosti uvesti naprave (garderobe), kjer potniki lahko začasno puščajo svojo prtljago v čuvanje za pristojbino, ki se objavi z razglasom. Tedaj je železnica odgovorna kot čuvar.

Prevoz ekspresnega blaga (malih tovorkov).

Sprejemanje. (§ 40.)

1) Predmeti, pripravljeni za prevoz v prilažnem vozu, se sprejemajo po odredbah tarife kot ekspresno blago.

2) Na vsakem kosu ekspresnega blaga mora biti trpežno pritrjen točni in čitni prejemnikov naslov. Če ni treba pošiljke dostaviti na dom, mora biti naslovu vsakega kosa dodana pripomba: »Ostane na postaji« (»Postaja restante«).

3) Voznina za ekspresno blago se mora plačati ob predaji; povzetja ali predjemi niso dopustni.

4) Ekspresno blago se odpravlja na podstavi ekspresne prevoznice. Ob predaji mora pošiljatelj označi svoje ime in svoj točni naslov, nadalje točni naslov prejemnikov kakor tudi število in vsebino kosov, da se vse to zapiše na prevoznico.

Kot potrdilo o sprejemu ekspresnega blaga v prevoz se izda pošiljatelju ekspresna priznanica. Sprejem priznanice brez pripombe velja za priznanje navedb, obseženih v njej.

5) Ekspresno blago se mora predajati pri odpravništvih, ki jih odredi železnica, med uradnimi urami, ki jih je treba objaviti z razglasom.

6) Železnica mora, ko sprejme pošiljko, brezplačno ugotoviti njeno težo. Pošiljatelj ali njegov pooblaščenec sme prisostvovati temu ugotavljanju.

Prevoz. (§ 41.)

1) Ekspresno blago se prevažata kot potniška prtljaga. Če se prevoz pri poedinih vlakih omeji ali izključi, se mora to objaviti.

2) Če pošiljatelj ob predaji ne označi vlaka, s katerim naj se blago prepelje, se prepelje s prvim pripravnim vlakom.

Izdajanje. (§ 42.)

1) Prejemnik je upravičen, zahtevati na namembni postaji, da se mu izda ekspresno blago pri odpravništvu takoj, ko prispe vlak, s katerim se je moralo blago pripeljati, vendar pa šele, ko poteče čas, ki je potreben za manipulacijo.

2) Če prejemnik po prihodu vlaka ne pride po blago, a se blago ni poslalo s pripombo »Ostane na postaji«, se obvesti prejemnik po tarifi namembne železnice, da je blago prispelo, ali pa se mu dostavi blago na dom. O prihodu blaga, poslanega s pripombo »Ostane na postaji«, se obvesti prejemnik samo, če je to na pošiljateljevo izrečno zahtevo predpisano na prevoznici. Obvestitev o prihodu blaga ali dostava ekspresnega blaga na dom se mora izvršiti v rokih, določenih za brzovozno blago.

Nadaljni predpisi. (§ 43.)

Tarifa mora določiti, ali in koliko veljajo za ekspresno blago — razen posebnih predpisov, ki se izdajo zanje — odredbe za potniško prtljago ali odredbe za blago.

Prevoz blaga.

Neposredni prevoz. (§ 53.)

Železnica mora sprejemati blago v prevoz z vseh postaj in stranskih odpravništev bla-

ga, urejenih za promet blaga, in za vse take postaje in vsa taka odpravništva. Za prehod blaga z ene železnice na drugo ni treba nobenega posredovalnega naslova.

Tovorni list; njegova oblika (§ 55).

1) Vsaki pošiljki mora biti priložen tovorni list, ki se mora za sporovozno blago ujemati z obrazcem priloge III., za brzovozno blago pa z obrazcem priloge IV.

2) Za tovarne liste se uporablja bel pisni papir. Kakovost papirja odredi ministrstvo za promet. Vsa odpravništva blaga morajo prodajati tovarne liste po predpisani ceni.

3) Tovarne liste tiska država.

4) Deli obrazca, ki so obrobljeni z debelo črto, so določeni za vpise železnice, ostali pa za vpise pošiljateljve (primeri pa § 56., odst. 1., e).

5) Za pošiljke ki se med izvestnimi kraji redno ponavljajo, kakor tudi za pošiljke, ki so določene za daljši prevoz čez morje, sme odobriti ministrstvo za promet odstopke od gorenjih odredb.

Vsebina tovarnega lista. (§ 56.)

1) Pošiljatelj mora vpisati v tovorni list:

a) ime in stanovališče prejemnikovo (t. j. osebe, ki naj se ji izda blago);

b) železniško postajo ali stransko odpravništvo blaga, do kamor je treba prepeljati blago (namembno postajo);

c) namembni kraj, če je različen od namembne postaje;

č) vsebino pošiljke, pri kosovnem blagu še število kosov, način vklada in naslov (ali namesto naslova znak in številko). Železnica ima pravico zahtevati, da se tudi pri vozovnih tovorih označi število kosov in način

vklada, če je to po naravi blaga mogoče. Predmeti, navedeni v prilogi II., se morajo imenovati tako, kakor so označeni v tej prilogi. Če se preda blago v poškodovanem stanju, je treba v tovrnem listu zabeležiti poškodbo in tudi njene zunanje znake;

d) težo pošiljke (primeri § 58., odst. 2. in 3.) ali namesto teže podatek, ki se ujema s predpisi predajne železnice;

e) pri blagu, ki ga je natovoril pošiljatelj sam, številko in lastninske znake voza;

f) če se plača voznina naprej, svobodni zaznamek (»beležka o plačilu v naprej«);

g) eventualno zavarovanje redne izročitve in eventualno povzetje, ki obremenja blago;

h) eventualno zahtevo, da mora ostati blago na postaji;

i) točno označbo spremnih listin, priloženih zaradi izpolnitve carinskih, davčnih ali policijskih predpisov;

j) pri pošiljkah, podložnih carinskemu ali davčnemu postopanju, odpravništvo, kjer je treba izvršiti manipulacijo, če želi pošiljatelj to odpravništvo označiti;

k) kraj in dan izdaje tovrnega lista;

l) podpis imena ali firme z označbo stanovanja. Dopuščeno je, dodati brzojavni naslov in telefonsko številko.

2) Če izpolni tovrni list na pošiljateljevo zahtevo izjemoma železniški uslužbenec, se smatra pri tem za pošiljateljevega pooblaščenca.

3) Železnica sme zahtevati, da se sestavi za vsak vozovni tovor poseben tovrni list.

4) Več predmetov se sme vpisati v isti tovrni list, če se morejo po svoji naravi brez škodljivih posledic natovoriti skupaj drug z drugim in če temu ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi.

5) Za blago, ki ga mora pošiljatelj natovoriti ali prejemnik raztovoriti, se morajo sestaviti posebni tovorni listi, ki ne obsegajo drugih predmetov.

6) Če prostor, določen za popis blaga na prednji strani tovrnega lista, ne zadošča, se uporabi zadnja stran tovrnega lista. Če bi tudi zadnja stran ne zadoščala, je treba tovrnemu listu pridodati liste v isti velikosti in podpisati vsakega posebe. V tovrnem listu je treba opozoriti na te vložke. Če se označi celokupna teža take pošiljke, se vpiše v tovrnem listu v razpredelek, ki je določen za to. Če se zahteva za blago raznih tarifnih razredov izračun voznine po razredih, se mora označiti teža za vsak tarifni razred posebe.

7) Pošiljatelj sme v tovrnem listu predpisati, da se mora blago na namembni postaji prešteti in tehtati. Za štetje in tehtanje se plačuje tarifna pristojbina.

8) Če se odda blago za namembni kraj, kjer ni železniške postaje, urejene za blagovni promet, niti stranskega odpravnštva blaga, sme predpisati pošiljatelj v tovrnem listu odredbo o nadaljnjem prevozu od namembne postaje do namembnega kraja.

9) Na zadnji strani tovrnega lista je dovoljeno, natisniti pošiljateljevo firmo. Semkaj se smejo tudi vpisovati za prejemnika priobčila v pošiljki, kakor n. pr.: »iz pošiljke N. N.-a«, »po nalogu N. N.-a«, na razpolago N. N.-u«, »v daljnji prevoz N. N.-u«, »za parnik N. N.«, »zavarovano pri N. N.-u«, »za izvoz v N. N.«. Za železnico ta priobčila niso obvezna.

10) Dovoljeno ni, vpisovati drugih izjav v tovorni list in tudi ne prilagati drugih listin, kolikor ni to predpisano ali dopuščeno v tej

uredbi ali z odobritvijo ministrstva za promet v tarifi. Izjave in listine se smejo nanašati samo na vozninski posel.

11) Tovorni listi se smejo izpolnjevati samo v srbsko-hrvatskem ali slovenskem jeziku in samo s cirilico ali latinico. Namesto z roko se smejo izpolnjevati tovorni listi tudi s tiskom, pisalnim strojem ali žigom.

12) Kdor prinese (pripelje) blago, se smatra, da ga je pošiljatelj pooblastil, v njegovem imenu izpremeniti ali dopolniti tovorni list, dajati izjave, vobče storiti vse, kar se nanaša na sklenitev vozninske pogodbe.

Odgovornost za navedbe v tovornem listu.

(§ 57.)

Pošiljatelj je železnici odgovoren za pravilnost in popolnost navedb in izjav, obsežnih v tovornem listu, in trpi vse posledice, ki izvirajo iz nepravilnih, netočnih ali nepopolnih vpisov.

Pregled vsebine pošiljke. Ugotovitev števila kosov in teže. (§ 58.)

1) Železnica ima pravico, ob vsakem času pregledati pošiljko, da ugotovi, ali se po številu kosov, teži in vsebini ujema s tovornim listom. Za ta pregled se ne sme pobirati nobena pristojbina. Kdor ima pravico razpolaganja, tega je treba pozvati, naj prisostvuje pregledu vsebine, razen če se vrši pregled na podstavi policijskih ukrepov, ki jih je država upravičena odrediti zaradi varnosti ali javnega reda. Vselej, kadar se vrši pregled v odsotnosti pooblaščenega osebe, se pozoveta dve priči. Če se ugotovi, da so navedbe tovornega lista nepravilne, se morajo železnici povrniti eventualno povzročeni stroški.

2) Pri kosovnem blagu, ki ga tovari železnica, mora ugotoviti železnica ob predaji število kosov in težo. Tarifa mora odrediti, ali naj se pobira za to pristojbina. Pošiljatelju ali njegovemu pooblaščenцу je na izvolji, pristostvovati štetju in tehtanju.

3) Pri vseh drugih pošiljkah je železnica dolžna, na pošiljateljevo zahtevo, zapisano v tovornem listu, ugotoviti težo in število kosov, razen če to ni mogoče glede na priprave za tehtanje, ki so na razpolago, ali na naravo blaga ali na prometne razmere. Težo mora ugotoviti železnica tudi brez zahteve, če ni označena v tovornem listu. Za ta tehtanja se plačuje tarifna pristojbina. Če se teža ne dá ugotoviti na predajni postaji, se stehta blago na drugi postaji.

4) Pošiljatelj sme ob predaji zahtevati, da se mu dá prilika, prisostvovati ugotavljanju števila kosov in teže, če se vrši to na predajni postaji. Če pošiljatelj tega ne zahteva ali če opusti priliko, ki se mu je dala, mora plačati tarifno pristojbino še enkrat, ako se ponovi štetje ali tehtanje na njegovo zahtevo.

5) Železnica sme blago vozovnih tovorov stehtati na mostni tehtnici in vzeti ob izračunavanju teže za osnovo težo voza (taro), ki je označena na njem. Na zahtevo onega, ki ima pravico razpolaganja, mora železnica stehtati prazni voz, če to dopuščajo prometne razmere. Ali in kolika pristojbina se pobira za to, odredi tarifa.

6) Železnica mora potrditi v tovornem listu, da je blago stehtala in kose preštela. Če se ugotovi teža in število kosov na predajni postaji, se mora dati potrdilo tudi na duplikatu tovornega lista.

Zastaranje pravic zaradi nepravilnega izračuna voznine. (§ 71.)

1) Pravica železnice do doplačila premalo pobrane voznine ali premalo pobranih pristojbin kakor tudi pravica zoper železnico do povračila preveč pobrane voznine ali preveč pobranih pristojbin zastara v enem letu, če se opira pravica na nepravilno uporabo tarife ali na pogrške ob izračunavanju voznine ali pristojbin (§ 70., odst. 1.). Zastaranje se začne po preteku plačilnega dne.

2) Zastaranje pravic do povračila se ustavi s pismeno prijavo pravice (reklamacijo) pri železnici. Če se prijava odkloni, teče rok zastaranja dalje od dne, ko priobči železnica reklamantu pismeno svojo odločbo in vrne odkaznice, ki so bile eventualno priložene prijavi. Nadaljnje vloge, naslovljene na železnico ali nadrejena oblastva, ne ustavljajo zastaranja. Za prekinitev zastaranja veljajo obči zakonski predpisi.

Sklenitev vozninske pogodbe. (§ 61.)

1. Vozninska pogodba je sklenjena, čim je odpravništvo blago s tovornim listom sprejelo v prevoz in je pošiljatelj vplačal vsote, ki jih mora eventualno plačati naprej. V znak sprejema pritisne odpravništvo na tovorni list svoj dnevni žig. Ta žig se mora pritisniti tudi na vsak vložek, ki je po § 56., odst. 6., eventualno pridodan tovornemu listu.

2) Žig se pritisne takoj, ko se vse blago, označeno v tovornem listu, popolnoma preda in ko se vplačajo vsote, ki jih mora plačati pošiljatelj naprej. Na pošiljateljevo zahtevo se mora pritisniti žig vpričo njega.

3) Tovorni list z žigom služi za dokaz, da je vozninska pogodba sklenjena.

4) Pri blagu, ki ga je natovoril pošiljatelj, služijo podatki tovrnega lista o teži in številu kosov za dokaz zoper železnico samo, če je železnica pošiljko stehtala ali kose preštela in to potrdila v tovrnem listu.

5) Železnica mora potrditi sprejem blaga in označiti dan sprejema na duplikatu tovrnega lista, ki se ji mora predložiti s tovrnim listom vred.

6) Duplikat nima pomena ne tovrnega ne nakladalnega lista.

7) Na pošiljateljjevo zahtevo sme železnica sprejem blaga razen tega potrditi tudi v drugi obliki, ki jo odredi sama. Takšno potrdilo nima pomena duplikata tovrnega lista.

Dostavni rok. (§ 75.)

1) Dostavni roki ne smejo prekoračiti nastopnih največjih rokov:

a) za brzovozno blago: 1. odpravni rok 1 dne, 2. prevozni rok za vsakih začetih 250 tarifnih kilometrov 1 dne;

b) za sporovozno blago: 1. odpravni rok 2 dni, 2. prevozni rok za vsakih začetih 250 tarifnih kilometrov 2 dni.

2) Odpravni rok se računi samo enkrat, ne glede na število udeleženi železniških uprav. Prevozni rok se računi za vso razdaljo od predajne do namembne postaje.

3) Z odobritvijo ministrstva za promet sme določiti železnica dodatne roke:

1. za prevoz od stranskih odpravništev blaga in do njih;

2. za prevoz čez reko, kjer ni mostu, ali čez spojno progo, ki veže dve železnici, udeleženi pri prevozu;

3. za železnice podrejenega pomena in za prehod z železnic in na železnice s tirom druge širine;

4. za prehod z ene železnice na drugo ali z ene proge na drugo iste železniške uprave. V tem primeru sme znašati dodatni rok za vsak prehod največ 6 ur pri brzovoznem blagu, 12 ur pa pri sporovoznem blagu;

5. za sejme;

6. za izredne prometne razmere. V tem primeru se smejo določiti dodatni roki izjemoma z naknadno odobritvijo ministrstva za promet.

4) Odpravni in prevozni roki (odst. 1.) kakor tudi dodatni roki v odst. 3., št. 1 do 5., se morajo določiti v tarifi. Dodatni roki v odstavku 3), št.6., se morajo objaviti posebe; pred razglasitvijo ne stopijo v veljavo. Iz razgласa mora biti razvidno, ali je odobritev podeljena ali pridržana. Če ministrstvo za promet dodatnih rokov naknadno ne odobri ali če se odobritev ne objavi v 14 dneh po razglasitvi dodatnih rokov, ti ne veljajo.

5) Dodatni rok teče od polnoči, ko se je sklenila vozninska pogodba (§ 61., odst. 1.). Rok je varovan, če se dostavi blago pred njegovim pretekom prejemniku na dom. Za blago, ki se po odredbah namembne postaje ali na prejemnikovo zahtevo ne dostavi prejemniku na dom, je rok varovan, če se pred njegovim pretekom prejemnik obvesti o prihodu blaga (§ 79., odst. 3)) in se blago pripravi za izdajo.

6) Za blago, poslano s pripombo »Ostane na postaji« (»Postaja restante«), pri katerem pošiljatelj v tovornem listu ni predpisal, da se mora prejemnik obvestiti o pri-

hodu, kakor tudi za blago, katerega prejemnik je pismeno zahteval, da se ne obvesti o njega prihodu, je dostavni rok varovan, če se blago pred njegovim pretekom na namembni postaji pripravi za izdajo.

7) Dostavni roki ne teko med časom carinskega, davčnega ali policijskega postopanja, med časom, v katerem se prevoz zakesneva s pošiljateljovo naknadno odredbo, in med časom, ko je prekinjen železniški promet, česar ni zakrivila železnica, kar pa začasno preprečuje začetek ali nadaljevanje prevoza.

8) Če je prvi dan po predaji blaga nedelja ali praznik začne teči pri sporovoznem blagu dostavni rok en dan kesneje.

9) Če je poslednji dan dostavnega roka nedelja ali praznik, poteče pri sporovoznem blagu rok šele prihodnji delavnik ob isti uri.

10) Dopustne so izjemne tarife z znižanimi cenami in podaljšanimi dostavnimi roki, če jih je ministrstvo za promet izrečno odobrilo.

Štetje in tehtanje na namembni postaji.

(§ 77.)

1) Ob izdaji blaga sme prejemnik zahtevati, da se blago na postaji prešteje ali steh-ta vpričo njega. Za štetje in tehtanje se plačuje tarifna pristojbina.

2) Železnica mora izvršiti zahtevano štetje in tehtanje, razen če to ni mogoče glede na priprave za tehtanje, ki so na razpolago, ali glede na naravo blaga ali na prometne razmere. Če se tehtanje odkloni, sme prejemnik blago steh-tati na najbližji pripravi tehtnici vpričo železniškega pooblaščenca. Prejemnik

mora takrat železnici povrniti nastale stroške in plačati odškodnino za pooblaščenca.

3) Za tehtanje vozovnih tovorov veljajo predpisi § 58., odst. 5.

4) Če se ugotovi ob štetju ali tehtanju manjek v številu ali teži, za katerega mora odgovarjati železnica, ki ga pa še ni priznala, mora železnica prejemniku povrniti pobrano števino ali tehtarino in mu povrniti povzročene stroške.

Obveščanje prejemnikov o prihodu blaga.

(§ 79.)

1) O prihodu blaga (§ 76., odst. 8)) se obvesti prejemnik, kakor si pač izbere železnica, ali po pošti, telefonu ali pa pismeno po posebnem slu. Ob obvestitvi se označi prejemniku rok, v katerem mora priti po blago. Na prejemnikovo pismeno zahtevo sme dogovoriti odpravništvo z njim poseben način obveščanja.

2) Prejemnik se mora obvestiti o prihodu sporovoznega blaga, ko blago prispe, a najkasneje takoj, ko se blago pripravi za izdajo, o prihodu brzovoznega blaga pa v dveh urah po prihodu. Pri brzovoznem blagu, ki prispe ob delavnikih po 16. uri, ob nedeljah ali praznikih pa po 10. uri, se sme zahtevati obvestilo šele drugi dan zjutraj.

3) Obvestilo se smatra za opravljeno:

a) če se obvesti prejemnik po pošti, 12 ur, če se pa obvesti brzojavno, tri ure, ko se je predalo obvestilo poštnemu ali brzojavnemu uradu;

b) če se obvesti prejemnik po telefonu, čim se telefonsko obvestilo dovrši;

c) če se obvesti prejemnik drugače, čim se mu obvestilo izroči.

4) Obvestila se izdajajo brezplačno. Za dostavo sme zahtevati železnica povračilo svojih stroškov.

5) Prejemnik se ne obvesti, če je to pismo zahteval, a pri blagu, ki se je poslalo s pripombo »Ostane na postaji«, če ni pošiljatelj v tovrnem listu izrečno predpisal, da se mora prejemnik obvestiti.

6) Če se je moralo blago v vozovnem tovoru spotoma pretovoriti, ker je bil voz nesposoben za vožnjo, se to javi prejemniku takrat, ko se obvesti.

Roki za odvažanje blaga, ki se ne dostavlja na dom. (§ 80.)

1) Blago, ki ga mora raztovoriti železnica, se mora odpeljati med uradnimi urami (§ 63., odst. 2)) v roku, ki se določi v tarifi. Rok teče od prejema obvestila, da je blago prispelo (§ 79., odst. 3)), in mora znašati najmanj 24 ur.

2) Rok, v katerem se mora odpeljati blago, ki ga je dolžan raztovoriti prejemnik, se objavi z razglasom pri odpravništvu ali v tarifi. Rok teče od prejema obvestila, da je blago prispelo (§ 79., odst. 3)). Če se vozovi, ki jih je treba raztovoriti, ne pripravijo o pravem času, teče raztovorni rok šele od ure, ko se vozovi pripravijo. Železnica sme zahtevati, da se blago raztovori in odpelje med uradnimi urami.

3) Če se je poslalo blago s pripombo »Ostane na postaji«, a pošiljatelj ni v tovrnem listu izrečno predpisal, da se mora prejemnik obvestiti o prihodu blaga, ali če se je prejemnik pismeno odrekel obvestilu, ali naposled, če prejemnika ni mogoče obvestiti, teče rok za odvoz od ure, ko je blago pripravljeno.

4) Ob nedeljah in praznikih železnica ni dolžna, izdajati sporovoznega blaga. Brzovozno blago se mora izdajati, če je carinska ali davčna manipulacija mogoča.

5) Roki za odvažanje ne teko ob nedeljah in praznikih, nadalje ne med časom carinskega, davčnega ali policijskega postopanja, kolikor ga pošiljatelj ali prejemnik ne zadržuje; vendar počiva rok najdlje 48 ur.

6) Če se blago ne odpelje v določenih rokih, se pobira ležnina ali stojnina. Blago, ki ga prejemnik ne raztovori o pravem času, sme tudi železnica raztovoriti na njegovo odgovornost in ob njegovih stroških (primeri tudi § 81., odst. 6)). Za nedelje in praznike se ne plačuje stojnina samo, če je potekel raztovorni rok prejšnji dan po 16. uri. Če sledita v tem primeru nedelja in praznik ali dva praznika ali če sledi več praznikov drug za drugim, se plača stojnina samo za prvega teh dni.

7) Če pride obveščeni prejemnik po blago, a se mu blago ne more pripraviti v dveh urah po njegovem prihodu, mu mora železnica povrniti stroške, povzročene z njegovim brezuspešnim prihodom. Na njegovo zahtevo mu mora železnica potrditi v tovornem listu, da je zaman prišel po blago.

8) Če se blago kopiči in nastane zaradi tega nevarnost, da se promet ne bo mogel vršiti v redu, ima železnica pravico, po potrebi skrajšati tovarne roke in roke, v katerih se ne plačuje ležnina, kakor tudi zvišati stojnino in ležnino. V tem pogledu veljajo zmiselno predpisi § 75., odst. 4), o določanju, odobravanju in objavljanju dodatnih rokov za izredne prometne razmere.

Ugotavljanje manjka, poškodbe in izgube blaga po železnici. (§ 82.)

1) Če železnica odkrije ali posumi ali če trdi oni, ki ima pravico razpolaganja, da se je blago zmanjšalo ali poškodovalo, mora železnica takoj pismeno ugotoviti stanje blaga, znesek škode in, kolikor je mogoče, zakaj in kdaj se je blago zmanjšalo in poškodovalo. Prav tako se mora ugotoviti izguba.

2) Na zahtevo onega, ki ima pravico razpolaganja, se mu izda prepis zapisnika o ugotovitvi.

3) Manjek ali poškodba blaga se ugotavlja vpričo onega, ki ima pravico razpolaganja in nepristranskih prič. Na zahtevo prizadetih oseb se pozovejo tudi izvedenci. Če oni, ki ima pravico razpolaganja, ne pride v postavljenem roku, se opravi ugotovitev brez njega. Onega, ki ima pravico razpolaganja, ni treba pozivati samo tedaj, kadar se morajo takoj ukreniti primerne odredbe.

4) Če se s pregledom, izvršenim na zahtevo onega, ki ima pravico razpolaganja, ne ugotovi noben manjek in nobena poškodba ali pa če se ugotovi samo oni manjek ali ona poškodba, ki ga (jo) je železnica že priznala, mora plačati oni, ki ima pravico razpolaganja, stroške za pozvane izvedence.

Sodno ugotavljanje ovir ob izdajanju, izgube, manjka in poškodbe blaga. (§ 83.)

Vsaka prizadeta oseba sme zahtevati, da se sodno ugotovi ovira ob izdajanju, izguba, manjek ali poškodba po veljavnih zakonskih odredbah. S tem se ne izpreminja postopanje, določeno v §§ 81. in 82.

Odgovornost železnice za izgubo, manjek i poškodbo blaga vobče. (§ 84.)

Železnica je odgovorna za škodo, ki nastane, če se blago izgubi, zmanjša ali poškoduje v času, ko je sprejela blago v prevoz, do njega izdaje, razen če se je povzročila škoda po krivdi onega, ki ima pravico razpolaganja, ali zbog njegovega naloga, za katerega se ne more dolžiti železnica, po višji sili ali v nedostatkih v vkladu, ki se odzunaj ne morejo zapaziti.

Omejitev odgovornosti za manjke v teži. (§ 85.)

1) Pri blagu, ki izgubi redoma med prevozom po svoji naravni lastnosti nekaj teže, železnica ni odgovorna za manjke v teži do nastopnih odstotkov:

do 2 odstotkov pri tekočem, vlažnem in naslednjem suhem blagu: ostruženem ali zmletem barvilnem lesu, skorjah (lubju), koreninah, sladkih koreninicah, rezanem tobaku, maščobnem blagu, milu in trdih oljih, svežih plodih, svežem tobačnem listju, ovčji volni, sirovih in obdelanih kožah, posušenem in pečenem sadju, živalskih kitah, rogovih in parkljih, kosteh (celih in zmletih), suhih ribah, hmelju, svežem lepu (kitu), svinjskih ščetinah, konjski žimi, soli;

do 1 odstotka pri vsem ostalem suhem blagu, ki ima označeno lastnost.

2) Ako se prevažata več kosov z istim tovornim listom, se izračuni določeni odstotek za vsak kos posebe, če je teža poedinih kosov označena v tovornem listu ali če se dá ugotoviti drugače.

3) Ödgovornost železnice se ne omeji, če ni nastopil po okolnostih manjek v teži zaradi naravne lastnosti blaga ali če se ugotovljeni odstotek ne ujema s to lastnostjo ali z ostalimi okolnostmi tega primera.

4) Ako se izgubi vsa pošiljka ali njeni samostalni deli, se ne odbije nič kot manjek v teži, če je njih teža označena v tovornem listu ali če se dá ugotoviti drugače.

5) Oprostitev železnice od jamčenja preko te izmere po § 86., odst. 1), št. 4., se s tem ne izpreminja.

Znesek odškodnine za izgubljeno, zmanjšano ali poškodovano blago. (§ 88.)

1) Če mora železnica na podstavi vozninske pogodbe plačati odškodnino za izgubo ali zmanjšek blaga, se povrne običajna trgovska vrednost, če pa je ni, običajna vrednost, ki jo je imelo blago iste vrste in kakovosti v kraju in v času, kjer in kadar se je sprejelo v prevoz. Nadalje se morajo povrniti vsote, ki so bile že plačane ali ki se morajo še plačati kot carina in ostali stroški kakor tudi kot voznina.

2) Če se blago poškoduje, se povrne znesek, za katerega se je zmanjšala vrednost, označena v odst. 1).

Zavarovanje redne izročitve. (Označitev dostavnega interesa.) (§ 92.)

1) Pošiljatelj sme v tovornem listu označiti zavarovanje redne izročitve. Za to se plača pristojbina, ki se mora določiti v tarifi.

2) Vsota, s katero je označeno zavarovanje redne izročitve, se mora vpisati s črkami v tovorni list na odrejenem mestu.

3) Pristojbina se izračuni za nedeljive edince po 10 dinarjev in 10 tarifnih kilometrov ter ne sme biti večja nego 0.25 par za ednico. Pristojbine se zaokrožajo na 25 par navzgor. Kot najmanjša pristojbina se pobira 5 par za prevozní pot od predajne do namembne postaje.

5) Če je dolžnost, plačati odškodnino po § 89., omejena na določeno najvišjo vsoto, ni dopustno, zavarovati redne izročitve preko te vsote.

Znesek odškodnine za izgubo, manjek ali poškodbo, če je zavarovanje redne izročitve označeno. (§ 93.)

Če je zavarovanje redne izročitve označeno, se sme zahtevati ob izgubi, manjku ali poškodbi blaga poleg odškodnine, določene v § 88., povračilo nadaljnje škode do označene vsote.

Odgovornost železnice, če se dostavni rok prekorači. (§ 94.)

1) Če se dostavni rok prekorači, mora povrniti železnica dokazano škodo:

a) kadar zavarovanje redne izročitve ni označeno, do zneska čiste voznine;

b) kadar je zavarovanje redne izročitve označeno, do označene vsote. Če je ta znesek manjši nego odškodnina, odrejena pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

2) Kadar škoda ni nastala ali kadar ni dokazana, plača železnica:

a) ako zavarovanje redne izročitve ni označeno: če se prekorači rok do vštetega 1 dne, $\frac{1}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok do vštetih 2 dni, $\frac{2}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok do vštetih 3 dni, $\frac{3}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteti 4 dni, $\frac{4}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok preko 4 dni, $\frac{5}{10}$ čiste voznine;

b) ako je zavarovanje redne izročitve označeno: če se prekorači rok do vštete 1 dne, $\frac{2}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok do všteti 2 dni, $\frac{4}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok do všteti 3 dni, $\frac{6}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok do všteti 4 dni, $\frac{8}{10}$ čiste voznine, če se prekorači rok preko 4 dni, vso čisto voznino, toda ne več nego označeno vsoto. Če je ta znesek manjši od odškodnine, odrejene pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

3) Pravice, osnovane na teh odredbah, se smejo uveljavljati tudi poleg eventualnih pravic zaradi izgube, manjka ali poškodbe blaga. Če je zavarovanje redne izročitve označeno, se sme zahtevati poleg odškodnine, ki se določi po § 88., kvečjemu označeni znesek zavarovanja kot povračilo za vso nadaljnjo škodo (§ 93.), všteti tudi škodo, povzročeno s tem, da se je prekoračil dostavni rok. Predpis drugega stavka v odst. 1), b), velja zmiselno.

4) Železnica ni odgovorna, če dokaže, da prekoračitve roka ni mogla preprečiti niti s skrbnostjo rednega trgovca.

5) Glede primerov, v katerih se mora povrniti celokupna škoda, primeri § 95.

Izguba pravice do odškodnine. (§ 96.)

Železnica na podstavi vozninske pogodbe ni odgovorna, če se predado z nepravilno ali netočno označbo predmeti, katerih prevoz je prepovedan po zakonskih predpisih ali iz razlogov javnega reda ali ki so izključeni od prevoza ali se sprejemajo samo pogojno

v prevoz. Isto velja, če ni pošiljatelj izpolnil varnostnih odredb, določenih za te predmete.

Prestanek pravic, ko se izplača voznina in prevzame blago. (§ 97.)

1) Z izplačilom voznine in ostalih terjatev, ki obremenjajo blago, in s prevzemom blaga prestanejo vse pravice zoper železnico, ki izvirajo iz vozninske pogodbe.

2) Od tega so izvzete:

1. pravice do odškodnine za škodo, če dokaže upravičenec, da se je učinila škoda namenoma ali da je nastala zaradi velike malomarnosti železnice;

2. pravice do odškodnine, ker se je prekoračil dostavni rok, če se ne prijavijo najkasneje v 14 dneh, v katere se ne šteje dan prevzema, pismeno eni izmed železnic, odgovornih po § 100.;

3. pravice do odškodnine zaradi takih nedostatkov, ki so se ugotovili po § 82. ali § 83. pred prevzemom blaga ali katerih ugotovitev se je vkljub predpisu § 82. opustila po krivdi železnice;

4. pravice do odškodnine zaradi takih nedostatkov, ki se niso mogli ob prevzemu blaga odzunaj zapaziti, če zahteva upravičenec takoj, ko se odkrijejo, najkasneje pa v sedmih dneh po prevzemu ali od železnice, naj ugotovi škodo po § 82., ali od sodišča, naj izvedenci pregledajo blago, in če dokaže, da je nastal nedostatek v času, ko se je sprejelo blago v prevoz, do njega izdaje. Če pa je bilo mogoče, da bi bil prejemnik na namembni postaji ugotovil stanje blaga, ali če je železnica izjavila pripravljenost, izvršiti to ugotovitev, se ta odredba ne uporabi;

5. pravice zaradi pogrešno pobranih vozninskih dodatkov in zaradi nepravilnega izračuna voznine in pristojbin (§ 70.).

3) Prejemnik sme prevzem blaga odkloniti tudi, ko je sprejel tovorni list in izplačal voznino, dokler se ne ugotovi na njegovo zahtevo, ali obstoje nedostatki, ki jih navaja. Pridržki ob prevzemu blaga nimajo nikakršnega učinka, če se ne učinijo s pristankom železnice.

4) Če nedostajajo ob izdaji pošiljke, ki sestoji po tovornem listu iz več predmetov, poedini predmeti, sme označiti prejemnik v potrdilu o prejemu predmete, ki jih ni prejel.

Zastaranje pravic zoper železnico, ker se je blago izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo ali ker se je prekoračil dostavni rok. (§ 98.)

1) Pravice zoper železnico, ker se je blago izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo ali ker se je prekoračil dostavni rok, zastarajo v enem letu.

2) Zastaranje se začne, če je blago izgubljeno ali zmanjšano, ko poteče dan izdaje, če pa se izgubi ali če se prekorači dostavni rok, ko poteče ta rok.

3) Zastaranje se ustavi s pismeno prijavo zahteve (reklamacijo) pri železnici. Če se prijava odkloni, teče rok zastaranja dalje od dne, ko priobči železnica reklamantu pismeno svojo odločbo in vrne dokaznice, ki so bile eventualno priložene prijavi. Dokaz o prijavi pravice in o njeni rešitvi kakor tudi dokaz o vrnitvi dokaznic mora predložiti oni, ki se sklicuje na te činjenice. Nadaljnje vloge, naslovljene na železnico ali nadrejena oblastva, ne ustavljajo zastaranja.

4) Za prekinitev zastaranja veljajo obči zakonski predpisi.

5) Enoletni rok zastaranja in ostali predpisi tega paragrafa se ne uporabljajo, če je železnica namenoma povzročila, da se je blago izgubilo, zmanjšalo, poškodovalo ali da se je prekoračil dostavni rok. Nadalje se ne uporabljajo na medsebojne regresne pravice železnic (§ 100).

Uveljavljenje pravic na podstavi vozninske pogodbe. (§ 99.)

1) Uveljavljati pravice zoper železnico na podstavi vozninske pogodbe sme samo oni, ki je upravičen, razpolagati z blagom (primeri pa §§ 60. in 70.).

2) Ako pošiljatelj, ki ima sam po sebi pravico rapolaganja, ne more pokazati duplikata tovrnega lista, sme uveljavljati svojo pravico samo s prejemnikovim pristankom, razen če bi predložil dokaz, da je prejemnik odklonil sprejem blaga.

3) Izvensodne zahteve se uveljavljajo pisмено pri železnici, pristojni po § 100. Če se je tovrni list že izdal prejemniku, se mora prav tako predložiti. Če gre za odškodnino zaradi izgube, manjka ali poškodbe, se mora predložiti potrdilo o vrednosti blaga.

4) Železnica mora kar najhitreje preizkusiti zahteve ter izdati o njih pisмено odločbo, če se z reklamantom ni mogla poravnati.

Skupna odgovornost železnic, ki so se udeležile prevoza. (§ 100.)

1) Predajna železnica jamči za izvršitev prevoza, dokler se blago ne izda prejemniku, ne glede na to, ali so se uporabile samo njene ali tudi tuje proge.

2) Vsaka nadaljnja železnica vstopi že s tem, da sprejme blago s prvotnim tovornim listom, v vozninsko pogodbo po tem tovrnem listu ter prevzame samostalno obvezo, izvršiti prevoz po vsebini tovrnega lista.

3) Glede zahtev, ki izvirajo iz vozninske pogodbe, pa se sme vložiti tožba samo zoper predajno železnico, ali železnico, ki je poslednja prevzela blago s tovornim listom, ali zoper železnico, na kateri progi se je škoda dogodila. S tem se ne krši medsebojna regresna pravica železnic. Tožitelj ima pravico, voliti med temi železnicami. Ta pravica pre-
stane, čim se vloži tožba.

4) Z nasprotno tožbo ali zaračunom (kompenzacijo) se smejo uveljavljati zahteve, ki izvirajo iz vozninske pogodbe, tudi zoper drugo železnico, če se opira njena tožba na isto vozninsko pogodbo.

Najcenejše kupite in dobro le pri

JOSIP PETELINC-U

nogavice, kravate, srajce, rokavice,
žepne robce, modno blago, galanterijo, palice, nahrbtnike, potrebščine za šivilje, krojače, sedlarje in
čevljarje

===== **LJUBLJANA** =====
poleg Prešernovega spomenika

Trg. društvo „MERKUR“ za Slovenijo

v Ljubljani

ima na zalogi sledeče izdane knjige
in brošure:

Prof. A. & F. Sič: Trgovska korespondenca.

Cena vezani knjigi Din 80.—, s poštnine
Din 6.— več.

Anton Kuder: Menično pravo.

Druga predelana in povečana izdaja. Cena
vezani knjigi Din 40.—.

Izvleček iz zakona o trgovskih nameščencih.

To je lična brošurica, ki jo je naše društvo
založilo že pred vojno. Ker je prejšnji zakon
še sedaj v veljav., je brošurica potrebna
vsakomur. Cena za vsak izvod s poštnino
vred Din 3.50.

Trgovski tovariš.

za leto 1924 in 1925 se dobi še vedno in
stane posamezna številka Din 3.— s poštno
vred. Priporočamo vsakomur, da si
list prejšnjih let nabavi, ker bo našel v njem
mersikaj, kar potrebuje pri izvrševanju
svojega posla.

Naročila pri:

**Trg. društvo „Merkur“ za Slovenijo
v Ljubljani.**

Koleki in takse.

1. Vloge in prošnje

Za vse pismene ali protokolarne opozoritve, vloge ali prošnje vobče, razen onih, ki so obremenjene s posebno večjo takso, ne glede na število in velikost pol, se plačuje taksa Din 5.—.

Če se mora na podstavi prošnje izdati potrdilo, izpričevalo, odobrilo, dopustilo itd., se mora za to položiti posebna predpisana taksa. Če taka taksa za potrdila ali izpričevala po tem zakonu ni določena, ali če za odobrila, dopustila, dovolila itd. ni določena večja taksa, se pobira taksa iz t. p. 5., razen če so take listine posebej oproščene takse.

Taksa za kakršnokoli vrsto prošnje, bodisi po zakonu o taksah, bodisi po pristojbinskih zakonih, ne sme biti v administrativnih in sodnih poslih manjša nego 5 Din.

Vse polnitve, pritožbe in vsi prigovori se smatrajo za vloge in so zavezani taksi po tej tarifni postavki.

Za vse priloge, ki se dodajajo prošnjam, vlogam, pritožbam, tožbam in vobče pismenim ali protokolarnim vlogam, a niso po drugem zakonskem predpisu obremenjene s posebno večjo takso, niti niso oproščene plačila takse, se plačuje, ne glede na število in velikost pol, taksa 2 Din.

Če se prepíše na enega ali na več listov ali pol več spisov ter se ti v nepotrjenem prepisu predlože kot ena priloga, se pobere taksa 2 dinarjev za vsakega teh prepisov.

Če so plačale originalne listine, ki se dodajajo kot prilogo, manjšo takso, se mora, ko se predlože, plačati razlika do 2 Din.

2. Izpričevala, privatna.

Za vsa izpričevala in potrdila, ki jih izdajajo privatne osebe ali oblastva privatnim osebam o njih osebnih lastnostih, razmerah, sposobnostih, delu in o vsem, kar se jih more tikati, razen onih, ki so s tem zakonom obremenjena s posebno takso, se plačuje taksa 20 Din.

Za vse pismene odločbe, odloke in za vsa obvestila administrativnih oblastev, kakor kakor tudi za odločbe ali rzsodbe, ki se izdajajo o kaznivih dejanjih privatnih oseb ali javnih uslužbencev, katera se preiskujejo in kaznujejo na podstavi specialnih zakonov, kolikor ni za te odločbe ali rzsodbe določena posebna ali večja taksa, 20 Din.

3. Pritožbe.

Za pritožbe zoper odločbe nižjega administrativnega državnega ali avtonomnega oblastva, namenjene višjemu oblastvu, kolikor ni v veljavnih zakonih določena posebna večja taksa, 20 Din.

4. Reklama.

Za vse objave zaradi materialne koristi, in sicer:

1 ki se prilepljajo ali pritrjujejo na okna, zidove, vrata itd., za vsak izvod Din 0.10, — če pa se take objave nosijo po mestu, se plačuje za vsako tako objavo 5 Din;

2. za vse napisane ali naslikane stalne objave ali reklame, ki se obešajo na raznih krajih ali so izdelane na zidovih, ogradah,

tramvajih itd v kakršnikoli obliki, kakor tudi za svetlobne objave (reklame), bodisi s pomočjo projekcije, bodisi s pomočjo kombinacije svetlih točk, ki tvorijo razne črke itd., in sicer:

- a) izpod pol m² velikosti na leto 40 Din,
- b) od pol m² do enega m² velikosti na leto 80 Din,
- c) preko 1 m² velikosti na leto 150 Din.

Za objave v železniških vozovih, na parnikih, tramvajih, avtobusih in na železniških in parniških postajah (zgradbah) in na javnih zgradbah, kakor bankah, restavracijah, hotelih, vrtovih itd. se plačuje desetina te takse.

Male tablice poedinih zavarovalnic na zavarovanih objektih, nadalje table in oglasi na trgovskih in obrtnih lokalih o predmetih, ki se prodajajo v teh lokalih ali ki so se po značaju obrta prodajali prej, kakor tudi vse objave in reklame v mednarodnih vlakih in parnikih, ki vozijo preko naše države, niso zavezane taksi po tej tarifni postavki.

Če se reklama ne plača ali ne prijavi pravočasno ali taksa ne plača, je kazen desetkratna po točki 1., a trikratna po točkah 2. in 3.

5. Borzni sklepi.

Za borzne sklepe o nakupu in prodaji na borzi 1 Din.

6. Menice, potrdila, priznanice.

Od vseh vrst menic, ne glede na to, ali so izdane v državi ali v inozemstvu, če so izplačne v državi, kakor tudi od menic, izdanih v državi, ne glede na to, ali so izplačne v državi ali inozemstvu, in ne glede na to, za koliko časa so izdane, če se plačuje:

		do	300	Din .	Din	0.60
preko	300	Din	»	600	» . »	1.20
»	600	»	»	1.200	» . »	2.—
»	1.200	»	»	2.000	» . »	4.—
»	2.000	»	»	3.200	» . »	6.20
»	3.200	»	»	5.000	» . »	9.80
»	5.000	»	»	6.800	» . »	13.20
»	6.800	»	»	10.400	» . »	19.—
»	10.400	»	»	14.000	» . »	25.—
»	14.000	»	»	20.000	» . »	34.—
»	20.000	»	»	26.000	» . »	43.—
»	26.000	»	»	32.000	» . »	52.—
»	32.000	»	»	38.000	» . »	61.—
»	38.000	»	»	44.000	» . »	70.—
»	44.000	»	»	50.000	» . »	79.—
»	50.000	»	»	60.000	» . »	94.—
»	60.000	»	»	70.000	» . »	109.—
»	70.000	»	»	80.000	» . »	124.—
»	80.000	»	»	90.000	» . »	139.—
»	90.000	»	»	100.000	» . »	154.—
»	100.000	»	»	125.000	» . »	192.—
»	125.000	»	»	150.000	» . »	230.—
»	150.000	»	»	175.000	» . »	268.—
»	175.000	»	»	200.000	» . »	306.—
»	200.000	»	»	250.000	» . »	382.—
»	250.000	»	»	300.000	» . »	458.—
»	300.000	»	»	350.000	» . »	534.—
»	350.000	»	»	400.000	» . »	610.—
»	400.000	»	»	500.000	» . »	760.—

preko 500.000 dinarjev od vsakih 1000 dinarjev še po 1 dinar. Znesek izpod 1000 dinarjev se jemlje za popolnih 1000 dinarjev.

Menice, izdane v inozemstvu, ki so izplačane v inozemstvu, če se vneso v državo in dado v promet ali so vnesene v državo izključno zaradi plačila brez sodelovanja oblastev, plačujejo, ne glede na vrednost, takso 5 dinarjev.

Od menic, izdanih v inozemstvu in izplačnih v inozemstvu, če se na njih naknadno označi, da se morajo plačati v državi ali če se zahteva sodelovanje oblasti ali če se na podstavi te menice zahteva zaznamba ali zavarovanje, se mora poprej plačati taksa po gorenji tabeli.

Za menice, izdane v državi, se mora po vsoti uporabljati ustrezeni taksni papir menične golice, razen če se glasi menica na vsoto, za katero menične golice ni. Če se ne uporabi predpisana monopolizirana golica ali če se za menice, ki se glase na večjo vsoto in za katere ni golice, ne doplača na predpisani način ostanek takse, se smatra, da taksa sploh ni plačana in izdatelj in prejemnik se kaznuje, ako sam ne prijavi nepravilnosti, z dvajsetkratnim zneskom celokupne takse poleg redne takse. Če se ne plača taksa iz pripomb 1. in 2., se kaznuje s to kaznijo oni, v čigar rokah se najde menica.

Za potrdila in priznanice, s katerimi se potrjuje prejem lastne vsote ali lastnih predmetov v svojem imenu ali v imenu koga drugega — razen priznanic v bančnih poslih med privatnimi osebami po t. p. 36. — se plačuje kot od vrednosti prejetega predmeta $\frac{1}{2}\%$.

Če se potrjuje z ostankom izvestne vsote vred istočasno prejem vse terjatve, se plača taksa po vsoti onega zneska, ki se potrjuje.

7. Računi, čeki, odjemalne knjižice.

Na račune, note, poročila in podobne spise itd., ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah, katere izvirajo iz njih posla, drug drugemu ali drugim osebam, ne glede na to,

ali se v njih potrjuje izplačilo ali ne, ako se ne glase na več nego 100 Din, 10 par, preko 100 Din 20 par.

Za račune se smatrajo tudi spiski računov, za note pa tudi popisi blaga in njih prepisi (faktura).

Računi, ki se predlagajo državnim in samoupravnim blagajnam ali blagajnam onih naprav, ki so v upravi države, če se potrjuje na njih prejem vsote, označene v računu, a se ne predlaga posebna priznanica o prejemu te vsote, so zavezani taksi po t. p. 33. Če se predložita račun in priznanica, se plača za račun taksa iz t. p. 34., za priznanico pa taksa iz t. p. 33.¹

Na knjižice, v katere zapisujejo trgovci ali obrtniki poedinim osebam blago, ki so ga jim odpremili ali oddali, se plačuje taksa 1 dinar na leto.

Na vsak račun v hotelih, restavracijah, gostilnah, kavarnah, penzionih itd. pa se plačuje samo taksa 0.20 dinarjev.

Na čeke, bone in priznanice v bančnih poslih med privatnimi osebami se plačuje taksa Din 0.50.

Pri poštnih hranilnicah in poštnih čekovnih zavodih se pobira kot ta taksa Din 0.10.

Potrdila, na katerih podstavi pobirajo vlagatelji vsote, naložene pri denarnih zavodih na obresti, niso zavezane plačilu te takse.

8. Tekoči računi.

Za vsak otvorjeni ali tekoči račun pri delniških (razen zavarovalnih) družbah na leto Din 20.—.

¹ Državne blagajne odtegujejo še 1⁰/₀ poslovnega davka in 1⁰/₀ za potrošačke zadruge.

Začetkom vsakega polletja, a najkasneje do dne 15. januarja ali do dne 15. julija morajo delniške družbe predložiti davčnemu oblastvu ali finančni upravi seznamek otvorjenih ali tekočih računov v minulem polletju ter to takso prilepiti na seznamek.

Med delniškimi družbami medsebojno otvorjeni tekoči računi plačujejo polovico te takse.

Te takse ne plačujejo otvorjeni in tekoči računi pri poštnih hranilnicah in poštnih čekovnih zavodih.

9. Potni listi.

Za izdajanje, podaljševanje in obnavljanje izvenmejnih potnih listov:

- a) za čas do všteti 6 mesecev Din 10.—
- b) za čas preko 6 do 12 mesecev Din 20.—
- c) za vsako nadaljnje leto še po Din 20.—
- č) za izseljeniški potni list za v Ameriko in prekomorske krajine Din 250.—

Če se mora tak potni list pri naših oblastvih v državi tudi vidirati, se pobirajo za vsak tak vizum 3 dinarji.

Potni list se ne sme izdati za več nego za tri leta.

Osebam, ki jim inozemsko oblastvo ali ki jim inozemska diplomatska predstavništva dotične države zabranijo nadaljnje potovanje ali vstop v njih državo, kakor tudi osebam, ki se v desetih mesecih vrnejo v našo kraljevino, se povrne plačana taksa za izseljeniški potni list po odbitku redne takse iz točke a, odnosno iz točke b.

Za mali potni list ali izkaznico 5 Din.

Za mali potni list ali izkaznico se pobere ena taksa samo, če se vpišejo vanj le najbližji rodbinski člani: žena in otroci;

drugače pa se pobere za vsako osebo tudi posebna taksa.

Za vidiranje potnih listov naših državljanov za vsak vizum 3 Din.

Prip. Obmejna oblastva so dolžna, pobirati za nevidirane potne liste zakonito ali dogovorjeno takso, predpisano za vidiranje.

10. Prijava obrta.

Za prijavo obrtov se plačuje kot taksa:

1. če se izvršujejo na ulicah 20 Din;
2. če se izvršujejo v lokalih: v krajih z več nego 10.000 prebivalci 100 Din; v krajih z več nego 5.000 do 10.000 prebivalci 60 Din; v krajih z več nego 2000 do 5000 prebivalcev 40 Din, v krajih do 2000 prebivalcev 20 Din.

V oblastvih, kjer daje politično oblastvo dovolitev za izvrševanje obrata, se plačuje taksa za dovolitev posebej.

Za prijavo delavnice za zlate in srebrne stvari 50 Din, prodajalnice 250 Din.

11. Lovske karte, orožni listi.

Za posest in nošenje orožja se plačuje:

- a) za prijavo posesti strelnega orožja (puška ali revolver) kakor tudi za prijavo vsake izpremembe 10 Din.
- b) za vsak enoletni orožni list (dovolilo) za nošenje strelnega orožja 50 Din.
- c) za trajni orožni list, ki se daje po členu 8. zakona o posesti in nošenju orožja, 50 Din.

Za lovsko karto se plačuje kot taksa:

- a) če kdo lovi brez psa, na leto 30 Din;
- b) če kdo lovi z enim psom na leto 40 Din;
- c) če kdo lovi z dvema psoma, na leto 50 Din;
- č) če kdo lovi s tremi ali več psi, na leto 60 Din.

12. Konkurz, zahteva otvoritve.

Za zahtevo, naj se otvori konkurz, ali če se otvori uradoma, 200 Din; če se zahteva otvoritev konkurza za več oseb, 250 Din.

13. Pooblastila.

Za pooblastitev ali odpoved pooblastitve pred sodiščem 10 Din; za odpoved pooblastitve, če se obvesti pooblaščenec z odlokom, 30 Din.

14. Protokolacije firm.

Za sodno protokoliranje firme ali izpremembo firme, poleg takse za prošnjo po t. p. 1., in sicer:

- a) delniških, bančnih, kreditnih, hranilničnih in vobče denarnih, trgovskih in industrijskih 3000 Din;
- b) zadrug in hranilnic po regulativu, kolikor niso oproščene s posebnim zakonom, 20 Din.

Za sodni razglas odobrenih izprememb v pravilih teh družb in zadrug se plačuje ena petina taks, določenih po tej tarifni postavki, kolikor niso oproščene s posebnim zakonom.

Za sodno protokoliranje:

- a) komisionarskega ali agenturskega izvoznega podjetja 1000 Din;
- b) komisionarskega ali agenturnega uvoznega podjetja 1500 Din;
- c) komisionarskega ali agenturnega izvoznega in uvoznega podjetja 2000 Din;
- č) posredniškega (senzalnega) podjetja 100 dinarjev.

Za protokoliranje mešanih podjetij: komisionarskega in agenturnega izvoznega; komisionarskega in agenturnega uvoznega; ko-

misionarskega in agenturnega izvoznega in uvoznega, se plačuje taksa, predpisana pod a, b in c.

V točki so mišljeni samo oni posredniki, ki posredujejo na tržiščih pri nakupovanju poljskih proizvodov. Vsi drugi posredniki, kakor n. pr. za nakupovanje in prodajanje posestev, dajanje raznih objektov v najme in za vse druge vrste posredovanja, plačujejo takso po točki c.

Za protokoliranje carinskega posredništva se plačuje taksa po točki c te t. p.

Za sodno protokoliranje trgovske in industrijske firme, poleg takse za prošnjo po t. p. 1.:

- a) v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Sarajevu, Subotici, Splitu, Novem Sadu in Osijeku 500 Din;
- b) v drugih mestih 300 Din;
- c) v trgih in vaseh 150 Din.

Za prijavo in protokoliranje obrtne firme, poleg takse za prošnjo iz t. p. 1. 50 Din.

Ako žena prijavi in protokolira trgovsko firmo, če je mož v konkurzu ali če je bil mož v konkurzu, pa svojih upnikov ni poplačal, 5000 Din.

Ako žena prijavi in protokolira firmo kakršnegakoli netrgovskega obrata, če je mož v konkurzu ali če je bil v konkurzu, pa svojih upnikov ni poplačal, 2000 Din.

Če se prijavi in protokolira firma kakršnegakoli trgovskega ali netrgovskega podjetja tako, da bo poslovodja kdo drugi, se plača za sodno protokoliranje, določena s tem zakonom, po naravi podjetja razen tega pa še taksa iz t. p. 163.

Takse za pripravo in protokoliranje vseh podjetij se plačujejo tudi, če se ta podjetja izvršujejo poleg drugega podjetja, ali če v

izvestni oblasti ni treba enega ali drugega teh podjetij protokolirati; v tem primeru se pobero te takse za izdajo dovolitve za poslovanje, če redna taksa za to dovolitev ni večja.

Če se prijavi in protokolira izprememba firme vseh nedelniških podjetij, se plača polovica taks, določenih v sprednjih t. p. za prijavo in protokoliranje poedinih firm.

Za prijavo in protokoliranje podružnic vseh podjetij sploh se plačuje ista taksa, določena v sprednjih tar. post., kakor za prijavo in protokoliranje glavnega podjetja.

Za prijavo o prestanku podjetja se plačuje taksa 20 Din..

Če oblastvo samo uradoma ukrene to prijavo, se ta taksa ne plača.

Za prijavo in protokoliranje pooblastila, prokure, posloводства, protokoliranja podpisov vsakega člana upravnega in nadzorstvenega odbora, likvidacijskega odbora in vsakega člana komanditne družbe kakor „tudi za njih izpremembo ali izbris se plačuje od vsake osebe po 50 Din.

Lastniki, pooblaščenici in vobče predstavniki obrtnih, trgovskih, industrijskih in drugih podjetij, ki začno z delom, preden jih prijavijo ali protokolirajo pri pristojnem oblastvu, se kaznujejo poleg plačila redne takse še s plačilom trikratne takse, predpisane za prijavo ali protokoliranje.

S to kaznijo se kaznujejo tudi vse one osebe, ki začno obrat ali poklic, preden so plačale takso, predpisano z zakonom.

Istotako se kaznujejo s to takso lastniki obratovalnic in podjetij in vsi oni, ki plačujejo takso občasno mesečno, polletno ali letno, če začno ali nadaljujejo obrat ali podjetje i. dr., pa odrejene takse niso plačali.

15. Protesti menic.

Za protest menice ali drugih listin zaradi nepravočasnega prejema ali plačila pri pristojnem oblastvu ali pristojni osebi, in sicer:

- a) do všteti 500 dinarjev 5 Din,
- b) preko 500 do všteti 1000 Din 10 Din,
- c) preko 1000 dinarjev 20 Din.

Če se sestavi protest v več izvodih, se pobere za ostale izvode polovica gorenje takse.

16. Knjige trgovske, kolekovanje.

Za potrditev trgovskih, bančnih in drugih knjig, ki se potrjujejo po zakonu, se plačuje taksa, in sicer:

a) za potrditev (parafiranje) pristojnih oblastev: glavne knjige, kontokorentne in saldokontne knjige, od vsakega lista po 1 Din.

b) za potrditev (parafiranje) vseh ostalih knjig (dnevnika, strace, blagajniške knjige, prima - note, knjige računov, skladiščne knjige, inventarja, bilančne knjige, registrov itd.), ne glede na to, ali so vezane ali pa sestojijo iz poedinih nesešitih listov, od vsakega lista po 50 par.

Te takse ne plačujejo knjige za kopiranje in žepne knjižice, ki jih nosijo trgovci in drugi s seboj, tudi ne trošarinske knjige, ki se vodijo po zakonu o državni trošarini (če niso trgovske knjige); tudi ne knjige, ki se vodijo po tar. post. 99 a. zakona o taksah in po zakonu o davku na poslovni promet, registri za kupovanje in prodajanje deviz in knjige te vrste, namenjene za prodajo, in rezervne trgovske knjige, ki jih denarni zavodi in delniške družbe še ne uporabljajo.

Istotako niso zavezane tej taksi knjige poljedelcev.

17. Maloprodaja tobaka itd.

Za dovolitev nadrobne prodaje tobaka, cigaretnega papirja, denaturiranega alkohola, poštnih in taksnih vrednotnic in monopoliziranega papirja, in sicer: a) v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku, Splitu, Sarajevu in Subotici 200 Din, b) v drugih mestih 100 Din, c) v trgih 50 Din, č) v vaseh 20 Din.

Ta taksa se pobira tudi na dovolitev, da kdo prodaja smodnik ali orožje ali municijo.

Popolni invalidi in člani rodbin onih, ki so v vojni umrli ali padli, in ki uživajo invalidsko podporo, plačujejo za dovolitev, da smejo prodajati predmete, navedene v prvem odstavku te tar. post., četrtno te takse.

18. Delniške družbe, pravila.

Za potrditev pravil (štatutov) vseh delniških družb od določene glavnice za 1000 Din 1 Din.

Za odobritev izsprememb v pravilih (štatutih) se plačuje 100 Din.

Če pa se z izpremembo pravil zviša glavica, se pobere popolna stopnja takse, in sicer samo od zvišane glavnične vsote.

To takso plačujejo tudi inozemske družbe za dovolitev poslovanja svojih podružnic po izmeri vložene glavnice; pri tem se vpoštevata predpis 7. prip. k tar. post. 10.

Če se v eni ali drugi pokrajini ne izvršuje posebno potrjevanje pravil, se ta taksa pobira pri sodišču ob protokoliranju poleg takse za protokoliranje.

Ministrstvo za trgovino in industrijo mora obvestiti pristojno finančno oblastvo o vsaki odobritvi pravil ali njih izpremembi ali o odobritvi poslovanja delniških družb.

19. Sekanje lesa, prijava žag.

Za odobritev žage na privatnem, občinskem, vaškem, samostanskem ali cerkvenem zemljišču ali za podaljšavo obrata na prej dovoljeni žagi:

a) za domače žage (potočne) za vsako žago, ravno ali krožno, na leto 20 Din;

b) za umetne žage (parne), električne turbine in sicer: 1. s polovičnim gaterjem, na leto 150 Din, 2. s popolnim gaterjem do 50 cm razpona, na leto 300 Din, 3. s popolnim gaterjem preko 50 cm razpona, na leto 600 Din.

Za prijavo za sekanje lesa, ki naj bi se predelal za preprodajo (spekulacijo) ali za uporabo pri zgradbah, prevzetih v izvršitev po licitaciji ali s pogodbo:

a) v privatnih gozdnih parcelah za vsako gozdno parcelo 30 Din,

b) v državnih, občinskih, vaških, samostanskih in cerkvenih gozdh za vsak gozd po 70 Din.

20. Parni kotli, pregled.

Za pregled in preizkus parnih kotlov se plačuje po velikosti kurilne površine:

a) do 2.5 m²: če se vrši preizkus z vodnim pritiskom, 250 Din, za notranjo revizijo 150 Din, za zunanjo revizijo 100 Din;

b) preko 2.5 do 10 m²: preizkus z vodnim pritiskom 500 Din, za notranjo revizijo 300 Din, za zunanjo revizijo 200 Din;

c) preko 10 do 50 m²: preizkus z vodnim pritiskom 800 Din, za notranjo revizijo 600 Din, za zunanjo revizijo 300 Din;

č) preko 50 do 100 m²: preizkus z vodnim pritiskom 1000 Din, za notranjo revizijo 700 Din, za zunanjo revizijo 400 Din;

d) preko 100 do 200 m²: preizkus z vodnim pritiskom 1200 Din, za notranjo revizijo 900 Din, za zunanjo revizijo 500 Din;

e) preko 200 m²: preizkus z vodnim pritiskom 1500 Din, za notranjo revizijo 1200 Din, za zunanjo revizijo 600 Din.

Te takse se plačujejo v kolkih, bodisi da se vrši pregled na zahtevo privatnih oseb, bodisi po zakonskih predpisih, in sicer za preizkus in revizijo vseh parnih kotlov, kakor: na parnikih, železnicah in pri industrijskih podjetjih in privatnih osebah. Od državnih kotlov se ta taksa ne pobira.

Povračilo potnih stroškov se računi po tarifi, ki jo predpiše minister za socialno politiko

Za potrdilo, da ste se izvršila pregled in revizija, se taksa ne plačuje.

21. Kolki in taksni papirji.

Kolki in taksni papirji, ki se slučajno pokvarijo in uničijo za nerabne pred uporabo, se smejo zamenjati za nove po predpisih, ki se izdado o tem.

Kolki, o katerih se ugotovi, da so bili prilepljeni, se smatrajo za uporabljene in se ne morejo zamenjati.

Kolke in taksne papirje zamenjuje uprava državnih monopolov po odrejenih oblastvih na lastnikovo prošnjo proti doplačilu stroškov za izdelavo novih kolkov ali taksnih papirjev.

Te prošnje niso zavezane plačilu takse.

Kolki in papirji z vtisnjenim kolkom so te-le vrste:

- a) kolki po 0.10, 0.20, 0.50, 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50, 100, 250, 500 in 1000 dinarjev;
- b) papirji z vtisnjenim kolkom po 0.10, 0.20, 0.30, 0.50, 1, 2, 3, 5 in 10 dinarjev;

c) menice po 0.60, 1.20, 2, 4, 6.20, 9.80, 13.20, 19, 25, 34, 43, 52, 61, 70, 79, 94, 109, 124, 139, 154, 192, 230, 268, 306, 382, 458, 534, 610 in 760 dinarjev.

Kolke in taksne papirje prodajajo državni uradi, občinska oblastva in pooblaščenim mali prodajalci za gotovino.

Ne oblastva ne privatni prodajalci ne smejo prodajati teh kolkov in papirjev za višjo ceno, nego je zapisana na njih.

Edino pooblaščenim prodajalcem se daje provizija 2%, in sicer samo, če kupijo nankrat taksnih vrednotnic najmanj za 200 dinarjev in po naročilnem listu.

Taksne vrednotnice smejo prodajati pooblaščenim prodajalci v neomejenih količinah in vrstah.

V krajih, kjer ni pooblaščenih prodajalcev, mora prodajati občina vse taksne in poštne vrednotnice; v tem primeru ima vse pravice pooblaščenih prodajalcev.

Prodajalci tobaka morajo imeti v zalogi in prodajati tudi taksne in poštne vrednotnice v količinah po krajevnih razmerah, če se jim to odredi. Kdor tega ne stori, temu se odvzame pravica, prodajati tobak.

Provizija se daje v kolkih.

Privatne osebe ne smejo dobivati pri nakupu taksnih vrednotnic nobene provizije.

Osebe, ki se jim na podstavi določbe generalne direkcije posrednih davkov vrne taksa v kolkih, smejo te kolke svobodno prodati.

Bodi z vsakim odjemalcem prijazen; denar moža v delavski suknji je toliko vreden kot gospoda v kožuhu.

Mednarodna trgovina z jajci.

Sortiranje jajec po kakovosti in velikosti.

Za izvoz se morajo jajca jako natančno sortirati po kakovosti in velikosti. Po velikosti se razdelijo v tri vrste: Velika jajca = prima ali I-blago, srednja jajca = secunda ali IIa in »mala jajca«. Mala jajca so tista, katera se morejo poriniti skozi 38 mm obroč.

Po kakovosti se ločijo jajca v »brezhibne« in »nebrezhibne«. Jajce je »brezhibno«, kadar je luščina popolnoma čista, znotraj do čista polno in se vidi pri presvetenju rumenjaka brez pege. »Nebrezhibno« jajce je ali zunaj umazano (umazanke), ali ni do čista polno (plavalke ali izsušenke), ali se je rumenjak prijel luščine in se raditega vidi v jajcu pega (pegarce), ali če je rumenjak raztekel in se pomešal z beljakom (gnilke). Gnilke so brez vsake vrednosti.

Izvažati se smejo le »brezhibna« jajca prve in druge velikosti. Uzance vsakega velikega trga natančno določajo, koliko odstotkov sme biti v zaboju nalomljenih (vtisnjenih) in nebrezhibnih jajec, da pošiljatev odgovarja pogodbi.

Če jajce dalje časa leži, se vsebina izsuševa in jajce plava, (plavalke ali izsušenke). In če leži na vlažnem kraju ali je omotano v vlažno ovojnino, postane pegarca. Umazanke so le za lokalno porabo.

Eksporter dobi jajca od producenta nesortirana (originalna jajca). Da se morejo ločiti po kakovosti, se morajo presvetiti. V ta namen imajo pripravljeno temnico, v kateri sta dva ali več sedežev s cevmi, v kateri gori ali močna petrolejka ali električna žarnica. Skoz majhno luknjico pada jaki svetlobni žarek. Pred tako luknjico sedi delavka, presvetalka. Na desni stoje košare z originalnimi jajci, na levi pa prazne košare za brezhibna jajca, za plavalke, umazanke, gnilke. Z desnico vzame jajce in ga podrži navpično pred luknjico in presvetalka takoj zna, v katero košaro naj položi jajce.

Sortiranje po velikosti se vrši v posameznih državah po teži. V Angliji je merodajna teža za 120 jajec, ki tehtajo ali 14, 15 ali 16 angleških funtov. Italija določa težo za 1000 komadov. Velika jajca tehtajo 59 do 60 kg, srednja 56 do 58 kg, mala pa manj kot 56 kg.

Ovojnina jajec za eksport.

Za eksport se porabljujejo zaboji, v katere se vloži 1440 jajec. Narejeni so iz mehkih lat tako, da je med dvema latama več ali manj prostora. Zaboji so 175 cm dolgi, 53 cm široki in 25 cm visoki ter imajo v sredini dolžine dvojnato steno. Stena v sredini je dvojnata, da se more zaboj tudi prežagati na polovico. Porabljati se mora vedno le sveža in popolnoma suha lesna volna. V vsaki polovici zaboja leže ena na drugi štiri vodoravne lege jajec. V vsaki vodoravni legi leži po dolžini 10 vrst in v vsaki vrsti je 18 jajec, tedaj leži v vsaki polovici 10krat 18 jajec, tedaj v štirih vodoravnih legah 720 jajec ali v celem zaboju 1440 jajec = 24 Schock = 12

Großhundert = 120 Dutzend = 96 Mandel
à 15 komadov = 72 snes.

Te števnne mere so v mednarodni trgovini jako važne. Cena se določa v Angliji za 120 komadov, v Severni Nemčiji za Schock, v Združenih državah Amerike za tucat, v Danski za snes in v Švedski za Mandel, v Italiji, južni Nemčiji in v Egiptu za 100 komadov, na Francoskem za 1000 komadov.

Polnjenje zaboja se vrši tako, da se položi v zaboj najprej plast lesne volne, na njo lega jajec, potem zopet plast volne, lega jajec itd., da pride na zadnje plast volne. V celem je četvero leg jajec in pet plasti volne. Zaboj polnita vedno dva delavca naenkrat in sicer vsak svojo polovico. Zaboj je napolnjen v četrt ure.

Razločujemo poletno in zimsko ovojnino. Za pošiljke od novembra do marca se porabljajo zimski zaboji. Pri teh so late tesno skupaj in vloži se še papir.

Kosmata teža zaboja znaša po velikosti jajec 90 do 105 kg. Zaboj s sortiranimi malimi jajci tehta 70 do 87 kg. Tara znaša 16—18 kg. 18 jajec (štajerskih) tehta 1 kg, eno jajce pa povprečno $55\frac{1}{2}$ gr. V Halles centrales v Parizu računajo na en kilogram 15 jajec velikih à 66'7 gr, 17 srednjih à 58'8 gr in 22 malih à 45'5 gr.

Konserviranje jajec.

Najlepša in najboljša jajca so ona iz spomladi. V spomladi se jih tudi največ dobi, pa je potrebno, da se spravijo (konservirajo) za zimo, kadar je konzum največji. Najstarejši in pri nas tudi najbolj poznan način konserviranja je vlaganje v apneno vodo. Kmetice vlagajo kar v živo apno. Pri prodaji se mora

povedati, da so jajca konservirana (apnenke, oeufs conservés dans la chaux, pickled eggs).

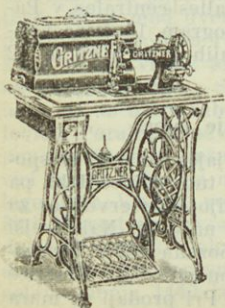
Splošne opombe.

V ti kupčiji je poleg znatne glavnice neizbežno potrebna največja natančnost in poštenost. Kupčija se naredi navadno fiksno po dogovorjeni ceni. Natančno se mora vpoštevati dobavni rok in dobavna količina. Plača se ali ob prevzemu blaga ali na dvojniki voznega lista. V drugem slučaju se plača navadno le do 75% fakturnega zneska, ostanek pa ob prevzemu.

Veliki odjemalci jajec iz naše države so Švica, Avstrija (prekupec), Nemčija (Berlin), Anglija, Francija.

Edino najboljše šivalni stroji in
kolesa so le

Josip PETELINC-a



GRITZNER in **ADLER** za
dom, obrt in indu-
strijo. - Poduk ve-
zenja brezplačen,
pozamezni deli za
vse sisteme igl, olje
LJUBLJANA
poleg Prešerno-
vega spomenika

Prodaja denaturiranega špirita.

V promet se sme spravljati samo oni špirit, ki je denaturiran z občim sredstvom za denaturiranje.

Strogo je prepovedano, sredstvo za denaturiranje popolnoma ali deloma odstranjevati iz denaturiranega špirita ali pa denaturiranemu špirtu dodajati kakršnekoli stvari, ki paralizirajo okus in duh občega sredstva za denaturiranje, ter tako očiščeni špirit prodajati ali ponujati na prodaj.

Zlasti je kaznivo, če se uprablja pri izdelovanju alkoholnih pijač denaturirani špirit ter se take pijače najdejo, prodajajo ali kakorkoli odtujujejo.

Kdor ravna nasprotno, se kaznuje kot tihotapec po členu 34. zakona o državni trošarini. Za podstavo kazni služi najdena količina denaturiranega špirita ali druge pijače, v katerem (v kateri) se ugotovi denaturirani špirit. Kazen ne sme biti manjša od 100 dinarjev.

Denaturirani špirit, ki se spravlja v promet, mora imeti pri $+15^{\circ}$ C 90 stopinj alkohola.

Če leži denaturirani špirit dalj nego dva meseca, sme biti njegova jakost najmanj 89 stopinj alkohola. Pod to jakostjo je prepovedano, prodajati denaturirani špirit na drobno in na debelo.

Kupec denaturiranega špirita mora prejem pošiljke najkasneje v treh dneh pismeno ali ustno prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole. Na osnovi te prijave mora od-

delek finančne kontrole prodajno boletu potrditi, kontrolni kupon pa odrezati ter ga poslati oddelku finančne kontrole, pristojnemu za nadzorstvo onega, ki vrši denaturiranje špirta, da ta oddelek na podstavi tega lahko kontrolira, ali se vodi register pravilno. Ti kontrolni kuponi se morajo prilagati dotičnemu registru.

Kdor ne prijavi prejema pošiljke, se kaznuje v denarju do 100 dinarjev.

Kdor se hoče baviti s prodajanjem denaturiranega špirta na debelo, t. j. v količini vsaj 25 litrov naenkrat, prav tako kdor hoče prodajati denaturiran špirit na drobno, se mora obrniti s prošnjo na finančno upravo — beograjski davčni oddelek — ali finančno direkcijo.

Okrožna finančna uprava — ali finančna direkcija ugotovi po organu finančne kontrole, ali se sme prosilcu dati odobritev, in če ni ovire, se mu da zaprosena odobritev, ko plača takso iz tar. post. 235. taksne tarife; ta taksa se prilepi na dano odobrilo. Drugače pa se prosilec odkloni z odločbo, za katero se pobere taksa iz tar. post. 5 taksne tarife.

Zoper odločbo o zavrnitvi se lahko vloži pritožba na generalno direkcijo posrednih davkov v 15 dneh; njena odločba je izvršna. Pritožba se mora izročiti onemu oblastvu, ki je izdalo prvo odločbo.

Dovolitev se sme dati po krajevnih razmerah samo onim osebam, ki niso v konkuru in tudi niso bile kaznovane zaradi hudo delstva ali pregreška iz koristoljubja, zaradi tihotapstva ali drugih dejanj, kaznivih po finančnih zakonih.

Špirit, denaturiran z občim sredstvom za denaturiranje, se sme prodajati na drobno

samo v zaprtih steklenicah, ki drže najmanj pol litra in na katerih mora biti označen naziv firme, založišča ali veleprodajalca, od katerega je bil špirit nabavljen. Steklenice se morajo polniti in zapirati v tvornici, založišču ali pri veleprodajalcu in samo tako se smejo spravljati v nadrobno prodajo. Na steklenicah in na zamaških mora biti zapisana firma tvornice, založišča ali veleprodajalca, pri katerem so bile steklenice napolnjene.

Prodajati lesni alkohol za gorivo je prepovedano. Kdor postopa nasprotno, se kaznuje v denarju od 500 do 5000 dinarjev.

Kdor prodaja denaturirani špirit na debelo, mora tudi voditi prodajni register (po obrazcu).

Če hoče veleprodajalec prodajati denaturirani špirit tudi na drobno, se mu sme to dovoliti; vendar pa ga mora prodajati v prostorih, ki so docela ločeni od onih, kjer prodaja šparit na debelo.

Oni, ki nabavljajo denaturirani špirit v količinah nad 25 litrov, morajo na zahtevo finančnih organov pokazati predpisano prodajno boleto.

Oni, ki prodajajo denaturirani špirit na debelo in na drobno, kakor tudi podjetja, ki uporabljajo v svojem obratu denaturirani špirit, morajo predpise, navedene v členu 1. pravilnika, dobesedno prepisane nabiti na vidnem kraju v prodajalnici ali v poslovnem prostoru.

Oni, ki jim je dovoljeno, prodajati na debelo špirit, denaturiran z občim sredstvom za denaturiranje, morajo dopustiti finančnim organom vstop v vse prostore svojega obrata, da ti organi lahko ugotove količino denaturiranega špirta, pregledajo, kako se vodi

register, ter najdeni špirit gradirajo. Če bi se našel tudi tak špirit, ki ima manj nego 89 stopinj alkohola, se mora takoj sestaviti zapisnik o dejanskem stanju (popis dejanja), zaradi nedopustnega razredčevanja špirta. Storilec se kaznuje v denarju do 100 dinarjev; razen tega pa se mu odvzame pravica, prodajati denaturirani špirit.

Pristojni oddelki finančne kontrole morajo po svojih organih pogostoma ugotavljati jakost špirta pri veleprodajalcih; vsakih šest mesecev pa morajo poslati vzorce generalni direkciji posrednih davkov v analizo.

Če nastane sum, da špirit ni denaturiran po predpisih, se morajo vselej vzeti vzorci, ki se pošljejo generalni direkciji posrednih davkov v analizo. Količino špirta, od katerega so se vzeli vzorci, je treba ugotoviti ter o tem sestaviti zapisnik.

Vzorci se morajo jemati tako-le: Špirit se mora v posodi, v kateri je, dobro premešati in potem se napolni steklenica držéča 0.5 litra, ki jo je treba prej dobro umiti in znotraj izplakniti s špiritom. Nato se mora steklenica zapečatiti na zamašku s pečatom lastnika špirta, od zamaška pa se potegne konopec skozi karton in na karton se pritisne uradni pečat. Če je več posod, iz katerih se vzame po en vzorec, se mora vsaka posoda dobro premešati in iz vsake se vzame nekaj malega, dokler se ne napolni steklenica, držéča 0.5 litra.

Stroške za analizo trpi, če se ugotovi, da je špirit predpisno denaturiran, država, drugače pa lastnik špirta.

Vse analize po tem pravilniku opravlja samo kemijski laboratorij generalne direkcije posrednih davkov.

Organi finančne kontrole morajo vedno kontrolirati promet špirita denaturiranega z občim sredstvom za denaturiranje; v ta namen morajo pogostoma pregledovati prodajo tega špirita na drobno in na debelo.

Pri nadrobni prodaji morajo paziti da niso steklenice odprte; če so odprte, morajo takoj vzeti vzorec za analizo po členu 16. tega pravilnika.

Vselej, kadar je sum utemeljen, da je v pijači (žganju, likerju itd.) denaturiran špirit, je treba sestaviti referat (popis dejanskega stanja) ter vzeti vzorce, ki se morajo zapečatiti z uradnim pečatom in s pečatom lastnika tekočine.

Sreča se vsakemu smehlja, ali vsaki tega ne vidi.

J. MEDVED

MANUFAKTURA
NA VELIKO

LJUBLJANA
SODNA ULICA 7

Dolničar & Richter

Tovarna voščениh izdelkov in
pralnega praška znamke „ZORA“

LJUBLJANA, Zvonarska ulica.

Izdeluje: vse vrste namiznih, cerkvenih, božičnih sveč, nagrobnih lučič, nočnih dušic in prvovrstni pralni prašek.

Izdelki so priznani dobri in se povsod zahtevajo.

Tovarna kemičnih izdelkov **Golob & Komp.**

priporoča sledeče svoje izdelke:

kremo za čevlje, čistilo za kovine v škatlah in steklenicah, vazelin v lesenih in pločevinastih škatlicah, lak za usnje, modrilno esenco za perilo in parketno voščilo, kolo-maz, voščilo (biks), olje za vsakovrstne stroje v sodih in za šivalne stroje v steklenicah. — Specijaliteti: „ILIRIJA“-krema in mast za usnje znamka „TURIST“.

Nabava in poraba industrijske soli.

I. Nabava industrijske soli.

Za potrebe industrije, rudarstva, obrtov in obrtovanja vobče se prodaja sol v denaturiranem stanju, t. j. tako preparirana, da se nikakor ne more uporabljati za človeško hrano ali živalsko krmo.

Industrijsko sol v denaturiranem stanju prodajajo samo državna solna založišča z dovolitvijo uprave državnih monopolov; oddaja pa se sol na vsako poedino zahtevo in po ceni, ki jo odreja upravni odbor samostalne monopolne uprave.

Pravico, kupovati industrijsko sol v denaturiranem stanju, imajo vsa domača industrijska podjetja, ki jo potrebujejo v to svrho in ki so kot taka sodno protokolirana in pri svojih zbornicah prijavljena — registrirana.

Hotelirji, kavarnarji, sladoledarji, dobavitelji mesa, slaščičarji in izdelovalci likerjev niso upravičeni, kupovati sol v denaturiranem stanju. Kupovati sol v denaturiranem stanju so upravičeni samo, če imajo tudi industrijsko podjetje, za katerega obratovanje jim je sol potrebna; toda to podjetje mora biti popolnoma ločeno ter ne sme imeti nobene terenske zveze s hotelom, kavarno itd, poleg tega mora biti sodno protokolirano in pri pristojni zbornici prijavljeno — registrirano.

Kdor želi kupiti industrijsko sol v denaturiranem stanju, mora vložiti pismeno proš-

njo, opremljeno s takso za prošnjo in za rešitev o odobritvi nakupa, v kolkih po zakonu o taksah, ter v njej točno označiti:

a) v kakšen namen zahteva denaturirano sol s točnim popisom, kako jo bo uporabil;

b) potrebno količino soli za šest mesecev;

c) oddelek finančne kontrole, v čigar okolišju je kraj podjetja;

č) s katerim denaturacijskim sredstvom naj se sol denaturira; in

d) kje naj se denaturira, ali v državnem solnem založišču ali v njegovem podjetju.

Prošnji za nakup soli v denaturiranem stanju se priloži potrdilo pristojnega davčnega oblastva o plačanem davku za minulo trimesečje tekočega leta in potrdilo ministrstva za trgovino in industrijo, iz katerega mora biti razvidno, da je dotično podjetje sodno protokolirano (označiti je treba naziv sodišča, številko in datum njegovega odloka o protokoliranju) in da potrebuje soli za obratovanje.

Prošnja se izroči oddelku finančne kontrole, v čigar okolišju je podjetje; ta oddelek jo pošlje po svoji srezki upravi finančne kontrole v rešitev upravi državnih monopolov — oddelku prodaje, s svojim poročilom: ali gre ali ne gre za primer iz člena 6. tega pravilnika, odnosno ali ima podjetje terensko zvezo s hotelom, kavarno itd. ali je nima in ali je bil prosilec kaznovan zaradi tihotapstva ali ne, in če je bil, kdaj, zakaj in s kakšno kaznijo.

Prošnje za dovolitev nakupa industrijske soli v denaturiranem stanju se jemljejo v nujno postopanje in o njih se takoj izda odločba, s katero se nakup ali dovoli ali pa odkloni.

Zoper odločbo uprave državnih monopolov, s katero se nakup industrijske soli odkloni, ni pritožbe.

Uprava državnih monopolov obvesti po pristojni srezki upravi finančne kontrole ali po oddelku finančne kontrole prosilca, o odobrenem nakupu in količini soli, nadalje o tem, iz katerega solnega založišča jo mora vzeti, bodisi polagoma, bodisi naenkrat, kolikršna je pač razpoložna množina soli v založišču in kolikršna je možnost, kontrolirati uporabo in potrošek.

Kupci morajo vzeti sol iz onega založišča, odkoder jim jo je uprava državnih monopolov odobrila vzeti; tamkaj morajo tudi položiti ustrezno vrednost soli.

Po možnosti se oddaja denaturirana sol kupcu — kupčevemu podjetju iz najbližjega monopolnega založišča soli.

Če kupec ne vzame odobrene količine soli v šestih mesecih, izgubi pravico, da bi jo mogel vzeti pozneje, ker velja odobritev za nakup industrijske soli samo šest mesecev od dne, ko je bila izdana.

II. Denaturiranje soli in denaturacijska sredstva.

Sol se denaturira v monopolnem založišču soli, odkoder se sol jemlje. V izjemnih in utemeljenih primerih odobruje uprava državnih monopolov, da se denaturira sol tudi izvan založišča, t. j. v kupčevem podjetju.

Sol se denaturira ob stroških kupčevih in kupec sam nabavi ob svojih stroških denaturacijska sredstva, s katerimi je denaturiranje soli odrejeno, ter je zanje kazenski in materialno odgovoren.

III. Denaturacijska sredstva.

Denaturacijska sredstva nabavljajo kupci samo ob svojih stroških ter prevzemajo pri tem kazensko in materialno odgovornost za njih pravilnost.

Kakršna je pač potreba za izdelovanje produktov, smejo izbrati in označiti podjetja v svoji prošnji eno izmed nastopnih denaturacijskih sredstev, s katerimi naj se jim sol denaturira, in sicer:

a) amoniakove sode	5%
b) amoniakovega klorida	2%
c) Glauberjeve soli (natrijev sulfat)	10%
č) galice (železov sulfat)	4%
d) modre galice (bakrov sulfat)	4%
e) koncentrir. klorovodikove kisline	2%
f) naftalina	0,5%
g) petroleja ali nafte	1%
h) ribjega olja	0,5%
i) ogljenega prahu	2%
j) prahu od mila	2%

Da se čim bolj prepreči zloraba, sme uprava državnih monopolov, če se ji zdi potrebno, izpremeniti odstotek dodanih denaturacijskih sredstev ter dodati tudi druge kemijske tvarine, ki ne bi škodovale namenu, za katerega se uporablja denaturirana sol.

Če je sol za denaturiranje že sama po sebi nečista (smetje), se sme predpisani odstotek denaturacijskih sredstev po kemikovi izprevidnosti zmanjšati.

IV. Kontroliranje uporabe in potroška denaturirane soli.

Uprava državnih monopolov nabavlja po svojih organih ali organih finančne kontrole občasno podatke o količinah proizvedenih

produktov, za katerih proizvodnjo se je uporabila in potrošila, uvozila ali iz državnih solnih založišč oddala količina soli. V ta namen morajo dajati kupci ali podjetja odrejenemu državnemu organu vse potrebne podatke ter mu dopuščati vpogled in pregled svojih računov in knjig, ki jih morajo voditi zaradi evidence o potrošku soli in dobljenih proizvodih.

Na podstavi nabavljenih podatkov se uverja uprava državnih monopolov, ali se je celokupna količina industrijske soli uporabila za odrejene namene ali ne; če se ni, postopa zoper odgovorno osebo po zakonu kot s tihotapecem.

Kdor se zaloti, da je uporabil sol, denaturirano za industrijske namene, za kaj drugega, ne pa za to, za kar jo je zahteval, ali kdor izloča iz denaturirane soli tvarine, s katerimi je bila denaturirana, se kaznuje kot tihotapec in potem se mu ne odobruje več uvoz denaturirane soli, niti se mu ne oddaja taka sol iz državnega solnega založišča.

Jos. Snoj

Ljubljana, Prešernova ulica

*Manufakturna
in modna trgovina*

*postreže točno in zanesljivo z najboljšim
blagom po konkurenčni ceni.*

CVETLIČARNA
ANT. BAJEC
POD TRANČO ŠTEV. 2

izdeluje šopke, vence,
trakove z napisi itd.

SOLIDNA POSTREŽBA

Z
GAZELA
MILOM

**bodete najbolje
postregli Vašim
odjemalcem!**

Dohodnina.

Cenilna komisija ugotovi za vsakega davčnega zavezanca dohodek ter vrne spise davčnemu oblastvu, ki preračuni dohodnino.

Lestvica, ki služi za izračunitev, je iz leta 1914 ter se glasi še vedno na krone. Na dinarje prevedena bi se glasila tako-le:

Dohodek:		Dohodn:	
Din		Din	
nad	5.000 do	5.500	176.50
»	5.500 »	6.000	198.25
»	6.000 »	6.500	221.50
»	6.500 »	7.000	244.50
»	7.000 »	7.500	267.75
»	7.500 »	8.000	292.25
»	8.000 »	8.500	316.75
»	8.500 »	9.000	341.25
»	9.000 »	9.500	365.75
»	9.500 »	10.000	390.50
»	10.000 »	11.000	426.25
»	11.000 »	12.000	476.25
»	12.000 »	13.000	526.50
»	13.000 »	14.000	576.75
»	14.000 »	15.000	628.25
»	15.000 »	16.000	679.75
»	16.000 »	17.000	733.75
»	17.000 »	18.000	788.—
»	18.000 »	19.000	844.50
»	19.000 »	20.000	903.75
»	20.000 »	21.000	963.—
»	21.000 »	22.000	1022.25
»	22.000 »	23.000	1084.—
»	23.000 »	24.000	1146.—
»	24.000 »	25.000	1210.25
»	25.000 »	26.000	1277.25

Dohodek:		Dohodn:	
Din		Din	
nad 26.000	do 27.000	1344'25
> 27.000	> 28.000	1411'25
> 28.000	> 29.000	1478'25
> 29.000	> 30.000	1545'25
> 30.000	> 31.000	1612'25
> 31.000	> 32.000	1679'25
> 32.000	> 33.000	1746'25
> 33.000	> 34.000	1813'25
> 34.000	> 35.000	1880'25
> 35.000	> 36.000	1947'25
> 36.000	> 37.000	2014'25
> 37.000	> 38.000	2081'25
> 38.000	> 39.000	2148'25
> 39.000	> 40.000	2215'25
> 40.000	> 41.000	2282'25
> 41.000	> 42.000	2349'25
> 42.000	> 43.000	2416'25
> 43.000	> 44.000	2483'25
> 44.000	> 45.000	2550'25
> 45.000	> 46.000	2617'25
> 46.000	> 47.000	2684'25
> 47.000	> 48.000	2751'25
> 48.000	> 49.000	2818'25
> 49.000	> 50.000	2885'25
> 50.000	> 52.500	3007'50
> 52.500	> 55.000	3175'—
> 55.000	> 57.500	3342'50
> 57.500	> 60.000	3510'—
> 60.000	> 62.500	3677'50
> 62.500	> 65.000	3845'—
> 65.000	> 67.500	4012'50
> 67.500	> 70.000	4180'—
> 70.000	> 72.500	4347'50
> 72.500	> 75.000	4515'—
> 75.000	> 77.500	4682'50
> 77.500	> 80.000	4850'—
> 80.000	> 82.500	5017'50

	Dohodek:		Dohodn:
	Din		Din
nad	82.500	do 85.000	5188'—
»	85.000	» 87.500	5352'50
»	87.500	» 90.000	5520'—
»	90.000	» 92.500	5687'50
»	92.500	» 95.000	5855'—
»	95.000	» 97.500	6022'50
»	97.500	» 100.000	6190'—
»	100.000	» 102.500	6357'50

itd. za vsakih 2500 Din dohodka po 167 Din 50 p več dohodnine.

Na dohodek 24.400 Din odpade torej n. pr. dohodnina 1210 Din 25 p. Davek se sme v posameznih stopnjah vendar vedno samo tako računati, da ostane davčnemu zavezancu po odbitku davka še vedno toliko dohodka, kakor če bi imel najvišji dohodek predidoče stopnje. Od dohodka 24.020 Din n. pr. bi davčni zavezanec ne plačal Din 1210'25, kakor odpade po lestvici, temveč samo oni davek, ki odpade po predidoči stopnji, to je znesek Din 1146'— + Din 20'— presežek dohodka čez predidočo stopnjo, skupaj torej le Din 1166'—.

Od dohodka n. pr. 5100 Din sme znašati dohodnina po tem načelu samo presežek čez 5000 Din, to je samo 100 Din.

Ta lestvica velja sama na sebi le za one davčne zavezance, ki so oženjeni in imajo vsaj enega nepreskrbljenega otroka (ali pa za vdovce, ki imajo vsaj dva nepreskrbljena otroka).

Oženjeni, ki nimajo nobenega nepreskrbljenega otroka, in vdovci s samo enim nepreskrbljenim otrokom plačajo davek tako, da se jim zaračuni k dohodnini še 10%ni pribitek. Od dohodka 24.000 Din se računi torej davek tako-le:

Dohodnina	Din 1210.25
10%ni pribitek	Din 121.03
	<hr/>
Skupaj	Din 1331.28

Od dohodka 24.020 Din znaša dohodnina po predidoči stopnji

	Din 1146.—
10%ni pribitek	Din 114.60
+ presežek	Din 20.—
	<hr/>
Skupaj	Din 1280.—

Samci ali vdovci brez otrok plačujejo namesto 10%nega pribitka 15%.

Od dohodka 24.400 Din znaša n. pr. torej dohodnina	Din 1210.25
15%ni pribitek	Din 184.54
	<hr/>
Skupaj	Din 1391.79

Od dohodka 24.020 Din znaša za samce davek:

dohodnina po predidoči stopnji	Din 1146.—
15%ni pribitek	Din 171.90
presežek	Din 20.—
	<hr/>
Skupaj	Din 1337.90

Po §§ 173. in 174. zakona o osebnih davkih so obstojale za one davčne zavezance, ki so imeli po več nepreskrbljenih otrok, gotove olajšave. davek se je znižal za eno ali več stopinj. Te olajšave sedaj ne obstoje več, pač pa imamo na dohodnino še dvoje vrste pribitkov in poleg tega se odmerja še invalidski davek.

Pribitkov je dvoje:

1. vojni pribitek po cesarski naredbi iz leta 1916;

2. izredni (linearni) pribitek po čl. 18. zakona o proračunskih dvanajstinah za mesec julij, avgust in september 1923.

1. Vojni pribitek.

Ta pribitek se računi od dohodnine in od event. samske doklade (10 ali 15% pribitka) ter znaša pri dohodku:

nad 5.000	Din do	6.500	Din	.	40%
» 6.500	»	»	8.000	»	. 45%
» 8.000	»	»	10.000	»	. 50%
» 10.000	»	»	12.000	»	. 55%
» 12.000	»	»	14.000	»	. 60%
» 14.000	»	»	16.000	»	. 65%
» 16.000	»	»	19.000	»	. 70%
» 19.000	»	»	25.000	»	. 80%
» 25.000	»	»	35.000	»	. 90%
» 35.000	»	»	50.000	»	. 100%
» 50.000	» 120%

Tudi tu velja predpis, da ne sme od katerega višjega dohodka po odbitku davka in pribitka davčnemu zavezancu nikoli manj ostati na dohodku, kot bi mu ostalo od najvišjega dohodka preidoče stopnje po odbitku davka in pribitka.

2. Izredni (linearni) pribitek.

Ta pribitek znaša 30%. Računi se ne le od dohodnine in samske doklade, temveč tudi od vojnega pribitka.

Vsi ti pribitki in invalidski davek so proračunitevi dohodnine napravili tako zamotano, da se nanjo res že nikdo drugi ne spozna, kakor samo oni uradniki, ki imajo ravno s tem opraviti. Davek sam je dosegel pa višino, ki je nevzdržna in kriči po takojšnji remeduri.

Od dohodka 24.400 Din je plačati torej poleg že zgoraj navedene dohodnine in nanjo odpadajoče samske doklade, to je že navedenega 10 ali 15%nega pribitka na skupni znesek še 80%ni vojni pribitek in od tako

dobljene vsote nato še posebej 30%ni pribitek.

Dohodnina se izračuni od 24.400 Din za oženjene z nepreskrbljenimi otroki tako-le:

a) dohodnina	Din 1210.25
b) 80%ni vojni pribitek	Din 968.20
	<hr/>
skupaj	Din 2178.45
c) 30%ni pribitek	Din 653.54
	<hr/>
skupaj	Din 2831.99

Razen tega je plačati še posebej invalidski davek v znesku 420.—.

Od dohodka 30.800 Din znaša dohodnina za oženjene brez nepreskrbljenih otrok (vdovce z enim nepreskrbljenim otrokom):

Dohodnina	Din 1612.25
10% pribitek	Din 161.25
	<hr/>
skupaj	Din 1773.48
90%ni vojni pribitek	Din 1596.13
	<hr/>
skupaj	Din 3369.61
30%ni izredni pribitek	Din 1010.89
	<hr/>
skupaj	Din 4380.50

Invalidski davek Din 600.—
pa je plačati še posebej.

Od dohodka 36.500 Din znaša dohodnina za samce (vdovce brez nepreskrbljenih otrok):

Dohodnina	Din 2014.25
15%ni pribitek	Din 302.15
	<hr/>
skupaj	Din 2316.40
100%ni vojni pribitek	Din 2316.40
	<hr/>
skupaj	Din 4632.80
30%ni izredni pribitek	Din 1389.84
	<hr/>
skupaj	Din 6022.64

Invalidski davek Din 800.—
je plačati še posebej.

3. Invalidski davek.

Od istega zneska, kakor se računi 30%ni izredni pribitek, se računi še posebej invalidski davek.

Računi se torej od dohodnine, 10 ali 15%-nega pribitka in od vojnega pribitka.

V odmerno podlago za invalidski davek se vendar ne računi samo dohodnina, temveč tudi vsi ostali neposrednji davki: zemljarina, hišna razredarina, hišna najmarina, pridobnina in rentnina.

Vsi ti davki z enotnimi državnimi pribitki vred in všteti dohodnino (z 10 ali 15%nim pribitkom in z vojnim pribitkom) se odzamejo kot odmerna podlaga ter se odmerja invalidski davek po tej-le lestvici:

Na odmerjeni davek invalidski davek:	
do 20 Din	2 Din
» 50 »	6 »
» 100 »	12 »
» 200 »	24 »
» 300 »	37 »
» 500 »	62 »
» 700 »	87 »
» 1.000 »	125 »
» 1.500 »	189 »
» 2.000 »	260 »
» 3.000 »	420 »
» 4.000 »	600 »
» 5.000 »	800 »
» 7.000 »	1.190 »
» 10.000 »	1.800 »
» 15.000 »	2.850 »
nad 15.000 »	20%

Trgovec brez podjetnosti je podoben ladji brez krmila.

Iz zakona o ustroju vojske.

Obveza službe v vojski.

Obveza službe pri vojaški sili je obča in vsak državljan mora služiti pri njej.

Nesposobni državljanji za osebno službo plačujejo vojnico.

Obveza službe v vojski se začne z 21. letom in traja do dovršenega 50. leta. Porazdeljena pa je tako: a) pri operativni vojski od 21. do dovršenega 40. leta in b) pri rezervi od dovršenega 40. leta do dovršenega 50. leta. V vojnem času se pa smejo poklicati v službo na podlagi ministrskega sklepa mladeniči od dovršenega 18. leta in močje do 55. leta starosti.

Leta za službo v vojski in za plačevanje vojnice se računajo po celem koledarskem letu.

Obveza, služiti v kadru.

Služba v kadru se začne v onem koledarskem letu, ko dovršuje novinec 21. leto, in traja 18 mesecev za vse vrste vojske in stroke.

Služba v kadru se šteje od dne, ko vstopi novinec v komando stalnega kadra.

Kdor se odtegne službi v kadru, mora služiti tri leta, če se zaloti do dovršenega 40. leta.

Skrajšani roki.

9 mesecev služi: 1. oni, ki dovrši univerzo ali srednjo ali enakoveljavno strokovno šolo, ali najmanj 6 razredov gimnazije ali realke

ali tema enakih šol in opravi v 9 mesečnem roku izpit za rezervnega častnika. Kdor ne opravi izpita, služi 14 mesecev.

2. Prvenec, ki nima mlajšega brata ali moškega rodbinskega člana, starega 17 let ali manj in čigar oče (stric, ded) je še živ.

3. Oni, ki so samci ter so podedovali poljedelsko posestvo ali obrat, ki ga morajo osebno obdelovati ali voditi.

Od službe v kadru se oproščajo:

a) stalno nesposobni; b) začasno nesposobni, če ne postanejo sposobni do dovršenega 25. leta; c) edini hranitelji nesposobnih rodbin, ki žive ob poljedelskih posestvih ali ob osebni delu ter plačujejo na leto 20 ali manj dinarjev neposrednega davka, v katerega se ne všteje osebni davek. Med nesposobne rodbinske člane se štejejo ženske vobče, izmed moških pa oni pod 17 in preko 60 let starosti, ali če jih spozna komisija za stalno nesposobne.

Vpoklic, obveznost zglaševanja.

Rezerviste in obveznike vseh pozivov narodne vojske kliče v vojno službo vojaška oblast neposredno ali po upravnih oblastih (občinah). Da občinske oblasti vedo, kje se nahajajo obvezanci njihove občine v času, ko se vršijo vpoklici, mora vsak obvezanec javiti svoji občinski oblasti, kam se misli podati, kadar pride iz svojega kraja, in sicer, ako se obvezanec v območju domovine oddalji za tri mesece, izven domovine pa za dva meseca. Če pa bi se obvezanec preselil v drug kraj, mora to javiti občini neposredno.

Računanje obresti.

Obresti imenujemo odškodnino, katero mora plačati dolžnik svojemu upniku za izposojeni denar ali pa za račune, katerih ni poravnal pravočasno.

Obresti se računajo v odstotkih.

Obrazci, kako se izračunajo obresti:

a) na leto:

$$\frac{\text{Glavnica} \times \text{obrestna mera} \times \text{čas}}{100}$$

b) na mesece:

$$\frac{\text{glavnica} \times \text{obrestna mera} \times \text{mesec}}{1200}$$

$$= \frac{\text{glavnica} \times \text{mesec}}{\text{obrestni divizor}}$$

Divizorji za mesece so:

za 1 % = 1200	za 5% = 240
za 1½ % = 800	za 6% = 200
za 2 % = 600	za 8% = 150
za 2½ % = 480	za 10% = 120
za 3 % = 400	za 12% = 100
za 4 % = 300	za 16% = 75

c) na dneve:

$$\frac{\text{glavnica} \times \text{obrestna mera} \times \text{dnevi}}{36.000}$$

$$= \frac{\text{glavnica} \times \text{dnevi}}{\text{obrestni divizor}}$$

Obrestni divizorji:

za 1 % = 36.000	za 6% = 6.000
za 1¼% = 28.000	za 8% = 4.500
za 1½% = 24.000	za 9% = 4.000
za 2 % = 18.000	za 10% = 3.600
za 2¼% = 16.000	za 12% = 3.000
za 2½% = 14.000	za 15% = 2.400
za 3 % = 12.000	za 18% = 2.000
za 4 % = 9.000	za 20% = 1.800
za 4½% = 8.000	za 24% = 1.500
za 5 % = 7.200	

Ako za kakšno obrestno mero ne moremo določiti stalnega divizorja, pa je treba primerno kombinirati.

Primeri: za

3½% = 3% in se prišteje rezultatu . . .	1/6
4% in se odšteje od rezultata . . .	1/8
3¾% = 3% in se prišteje rezultatu . . .	1/4
4¼% = 4% in se prišteje rezultatu . . .	1/16
4¾% = 5% in se odšteje od rezultata . . .	1/20
5½% = 5% in se prišteje rezultatu . . .	1/10
6% in se odšteje od rezultata . . .	1/12
6½% = 6% in se prišteje rezultatu . . .	1/12
7 % = 6% in se prišteje rezultatu . . .	1/6

Obrestne mere, ki so deljive s 100, so:

glavnice	glavnice
1 0/0 = 1/100	6 ² /3 ⁰ /0 = 1/15
1¼ ⁰ /0 = 1/80	8 ¹ /3 ⁰ /0 = 1/12
1 ¹ /3 ⁰ /0 = 1/75	10 0/0 = 1/10
1 ² /3 ⁰ /0 = 1/60	12 ¹ /2 ⁰ /0 = 1/8
2 0/0 = 1/50	16 ² /3 ⁰ /0 = 1/6
2½ ⁰ /0 = 1/40	50 0/0 = 1/2
3 ¹ /3 ⁰ /0 = 1/30	25 0/0 = 1/4
4 0/0 = 1/25	33 ¹ /3 ⁰ /0 = 1/3
5 0/0 = 1/20	20 0/0 = 1/5
6 ¹ /4 ⁰ /0 = 1/16	75 0/0 = 3/4

NARODNO TISKARNO

LJUBLJANA, KNAFLJEVA 5

priporočamo za izvrševanje vseh tiskarskih del, kakor trgovskih tiskovin, časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, sporede, vizitnice, kuverte, mrtvaške, liste, poročne karte plakate itd.

Točna solidna postrežba po zmernih cenah.

SVEČARNA J. KOPAČ & KO.

Tovarna voščeni in stolnih sveč
Ljubljana 7, Celovška cesta št. 90

Telefon 950

Telefon 950

IZDELUJE: voščene altarne sveče vseh vrst, voščene zvitke, svečice za božič, drevesca, nagrobne lučice 'Fortuna' ter stolne sveče sledečih znamk: 'Gloria', 'Adria' in 'Stearin' - sveče
PRODAJA: tudi vse vrste kadila, parafina, stearina in voska

KUPUJE: čebelni vosek in suhe satine po najvišjih dnevnih cenah

Trgovske, obrtne in industrijske zbornice.

Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so centralne gospodarske korporacije, katerih naloga je, zastopati koristi trgovine, obrta in industrije. Za okoliš Slovenije posluje Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. V naši kraljevini obstoje še:

- Trgovačka i obrtnička komora, Senj.
- Trgovačka i obrtnička komora, Split.
- Trgovačka i obrtnička komora, Dubrovnik.
- Trgovačka i obrtnička komora, Sarajevo.
- Trgovačka i obrtnička komora, Zagreb.
- Trgovačka i obrtnička komora, Osjek.
- Trgovačka i obrtnička komora, Novi Sad.
- Banatska trgovačka, industrijska i zanatlijska komora, Vel. Bečkerek.
- Trgovačka komora, Beograd.
- Industrijska komora, Beograd.
- Zanatlijska komora, Beograd.
- Trgovačko-industrijska komora, Skoplje.
- Zanatlijska komora, Cetinje.
- Trgovačka komora za Crnu goru, Podgorica.

Poštne pristojbine.

- Pisma** do 20 gramov: Za tuzemstvo Din 1'—; za inozemstvo Din 3'—; za vsakih nadaljnjih 20 g ali del te teže: Za tuzemstvo Din —'50; za inozemstvo Din 1'50. Pisma ne smejo presegati v teži 2 kg, v razsežnosti 45×45 cm, ali, če imajo obliko zvitka, 75 cm dolgosti, 10 cm v premeru.
- Depisnice:** Za tuzemstvo Din —'50; za inozemstvo Din 1'50. Z odgovorom, za tuzemstvo Din 1'—; za inozemstvo Din 3'—.
- Tiskovine:** Za vsakih 50 g ali del te teže, za tuzemstvo Din —'25; za inozem. Din —'50.

(Opomba: Za ČSR velja tuzemska tarifa.)
(Največja teža 2 kg, pri tiskovinah za slepce 3 kilograme.)

Poslovni papirji: Od 50 gramov za tuzemstvo Din 1.—; za inozemstvo Din 2.—; za vsakih nadaljnih 50 g ali del te teže za tuzemstvo Din —·25; za inozem. Din —·50.

Vzorci: Od 50 g za tuzemstvo Din —·50; za inozemstvo Din 1.—. Za vsakih nadaljnih 50 g ali del te teže, za tuzemstvo Din —·25; za inozemstvo Din —·50. Največja teža 500 gramov.

Mešane pošiljke: Do 50 g, če vsebujejo tiskovine in vzorce; za tuzemstvo Din 1.—, za inozemstvo Din 3.—; za vsakih nadaljnih 50 g ali del te teže, za tuzemstvo Din —·25, za inozemstvo Din —·50; če so v pošiljki tudi poslovni papirji do 50 g, za tuzemstvo Din 1.—, za inozemstvo Din 2.—; za vsakih nadaljnih 50 g, za tuzemstvo Din —·50, za inozem. Din —·80. Najvišja teža 2 kg.

Vrednostna pisma: Pristojbina obstoji iz:
a) pristojbine za navadno pismo iste teže,
b) priporočnine, c) vrednosti pristojbine in sicer od dinarjev 100.— Din —.—, nad 100.— do 500.— Din —.—, nad 500.— do 1000.— Din —.—, nad 1000.— do 5000.— Din —.—; potem za vsakih 1000.— Din ali del tega še po Din —.—. Poleg tega se plača še obvestnina po 50 p, če je pismo naslovljeno v kraj, kjer pošta ne dostavlja na dom; če pa dostavlja, se plača Din 3.— dostavnine.

Paketi: Po teži do 3 kg (za tuzemstvo) Din 8.—, od 3 do 5 kg Din 12.—, od 5 do 10 kg Din 25.—, od 10 do 15 kg Din 40.—, od 15 do 20 kg Din 50.—. Največja teža 20 kilogramov po vrednosti do Din 100,

Din 1.—; od 100.— do 500.—, Din 2.—; od 500.— do 1000.—, Din 5.—; od 1000.— do 5000.—, Din 10.—. Najvišja vrednost 5000 dinarjev. Za inozemstvo velja pristojbenik za mednarodni poštni promet. — Za pakete večjega obsega (ločenke) se plačuje dvojna pristojbina. Če naslovna pošta dostavlja pakete na dom, se poleg gornjih pristojbin plačuje še dostavnina Din 5.—; če pa ne dostavlja, samo obvestnina Din —50.

Poštne nakaznice: (Za navadne nakaznice najvišji znesek Din 1000.—) Do Din 25.— Din 1.—, do Din 50.— Din 150, do Din 100.— Din 2.—, do Din 300.— Din 3.—, do Din 500.— Din 4.—, do Din 1000.— Din 5.—. Nakaznic za paketna povzeta: Do Din 1000.— kakor zgoraj, za vsakih nadaljnik Din 1000.— ali del tega po Din 1.— več.

Priporočnina: Za tuzemstvo Din 3.—; za inozemstvo Din 3.—.

Ekspresnina: Za pisemske pošiljke; za tuzemstvo Din 3.—, za inozemstvo Din 6.—.

Ekspresnina: Za paketne pošiljke; za tuzemstvo Din 6.—, za inozemstvo Din 750.

Povratnica: Za tuzemstvo Din 3.—, za inozemstvo Din 3.—.

Poizvednica: Za tuzemstvo Din 3.—, za inozemstvo Din 6.—.

Prošnja, da se vrne pošiljka ali izpremeni naslov; za tuzemstvo Din 4.—, za inozemstvo Din 6.—.

Čekovne poležnice: za sporočilo na drugi strani položnice 50 p; za posebno prejemno potrdilo po dopisnici 50 p, za potrdilo v zaprtem pismu Din 1.—.

Povzetne pošiljke; poleg težne in vrednostne pristojbine se plačuje nakaznina 50 p. Od izterjanega zneska se odtegnejo vse pri-

stojbine za nakaznico, če niso bile plačane že pri predaji (kakor pri povzetnih paketih).

Poštni nalogi: a) težna, b) priporočna, c) pristojbina za prezentiranje 50 p. Od izterjanega zneska se odtegnejo vse pristojbine za nakaznico.

Obvestilo o nedostavljivosti (paketov) 50 p.

Izplačilno pooblastilo Din 4'—.

Izkaznica o istovetnosti Din 10'—.

Ležnina Din 1'— na dan.

Predalnina na mesec: 1. za pisemske pošiljke a) predal, ki se ne zaklepa, po Din 10'—, b) predal, ki se zaklepa, po Din 15'—; 2. predal za poštna nakaznica v krajih, kjer se dostavljajo na dom, po Din 15'—; za skladišče za pakete v krajih, kjer se dostavljajo na dom, Din 15'—.

Pristojbina za prejemanje in oddajanje pošilk v lastni zaklenjeni torbi: po Din 10'— na mesec.

Pristojbine za povzetne pakete.

V trgovskem prometu je večkrat neobhodno potrebno, da si odpošiljatelj že pred odpravo izračuna pristojbine, katere pribije povzetju, da ne trpi škode.

Priobčen pregled vsebuje vse postojanke tega obrata po težini in znesku, treba je samo ugotoviti, če dostavlja naslovna pošta obvezno pakete ali ne; načeloma dostavljajo vsa večja mesta v državi. V Srbiji vrši to službo samo Beograd. Sicer pa se pri vsaki pošti za vsak slučaj lahko izvedo imena dotičnih pošt.

Pomniti je še treba, da pregled velja za kraje, kjer se denar izplačuje na domu naslovljenca, torej v Sloveniji za vse pošte,

Za tuzemske paketne pošiljke velja od 1. junija 1925

Do pov- zetnega zneska Din	do 3 kg		do 5 kg		do 10 kg		do 15 kg		do 20 kg		Vrednostne pristojbine	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	do Din	Din
	Ekspres 6. — Din.											
25	10.—	14.50	14.—	18.50	27.—	31.50	42.—	46.50	52.—	56.50	100	1
50	10.50	15.—	14.50	19.—	27.50	32.—	42.50	47.—	52.50	57.—	500	2
100	11.50	16.—	15.50	20.—	28.50	33.—	43.50	48.—	53.50	58.—	1.000	5
300	12.50	17.—	16.50	21.—	29.50	34.—	44.50	49.—	54.50	59.—	5.000	10
500	13.50	18.—	17.50	22.—	30.50	35.—	45.50	50.—	55.50	60.—	6.000	11
1.000	14.50	19.—	18.50	23.—	31.50	36.—	46.50	51.—	56.50	61.—	7.000	12
2.000	16.50	21.—	20.50	25.—	33.50	38.—	48.50	53.—	58.50	63.—	8.000	13
3.000	17.50	22.—	21.50	26.—	34.50	39.—	49.50	54.—	59.50	64.—	9.000	14
4.000	19.50	24.—	23.50	28.—	36.50	41.—	51.50	56.—	61.50	66.—	10.000	15
5.000	22.50	27.—	26.50	31.—	39.50	44.—	54.50	59.—	64.50	69.—	itd.	

Doplačilo za ločenke: navadna težna pristojbina: do 3 kg Din 8.—, do 5 kg Din 12.—, do 10 kg Din 25.—, do 15 kg Din 40.—, do 20 kg Din 50.—.

Pristojbine pod A: za naslovne kraje brez obvezne pakete dostave. Pristojbine pod B: za naslovne kraje z obvezno paketno dostavo. Pristojbine veljajo za predajo pri poštah, kjer se dostavijo poštna nakaznice z denarjem na dom.

Razmerje med živo težo in težo zaklane živali.

Na 100 kg žive teže pride :	mesa (v štiri kose razsekano)	loja in ledvične maščobe	teža zaklane živine v odstotkih	Od žive teže odpade (se okolje) odstotkov
pri mršavem govedu . . .	42—46	1—3	43—49	57—51
pri rejennem govedu . . .	47—49	3—6	50—55	50—45
pri srednje pitanem go- vedu	50—52	4—8	54—60	45—40
pri dobro pitanem go- vedu	52—61	7—15	59—76	41—24
pri prav dobro pitanem angleškem govedu . .	50—75	8—12	68—77	32—13
koža			5—7	

Pitano tele ima 60—75% mesa, glava 6 kg, noge 4 kg in koža 9 kg.

Zaklani { 1. slabo rejeni 70—75% (med tem 4—8% masti).

prašiči { 2. dobro pitani 76—83% (med tem 50—54% slanine in maščobe).

imaajo: { 3. izvrstno pitani 85—96% (med tem samo slanine 40—45%).

Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži.

Deli telesa	Vol		Ovca		Prašič	
	srednje rejen	pitan	srednje rejena	pitana	srednje rejen	pitan
vsebina želodcev in črev	18	12	15	12	7	5.4
manjši odpadki	4	1.4	0.8	0.6	0.9	0.6
kri	4.7	3.9	3.9	3.2	7.3	3
koža, rogovi (pri ovcah z volno)	8.3	6	22.1	17.4	—	—
glava in noge	4.7	4.2	—	—	—	—
drob (z jetrami, srcem, prepono in jezikom) . .	10.4	7.7	8.8	7.2	10.3	6.4
meso in mast, pri prašičih tudi s kožo, glavo in nogami	49.7	64.8	49.4	59.6	74.5	84.6

Tabela za izračunavanje dni od enega datuma do drugega.

od	do	januar	februar	marec	april	maj	junij	julij	avgust	septem-ber	oktober	novem-ber	decem-ber
januar	365	31	59	90	120	151	181	212	243	273	304	334
februar	334	365	28	59	89	120	150	181	212	242	273	303
marec	306	337	365	31	61	92	122	154	184	214	245	275
april	275	306	337	365	30	61	92	122	153	183	214	244
maj	245	276	304	335	365	31	61	92	123	153	184	214
junij	214	245	273	304	334	335	30	61	92	123	153	185
julij	184	215	243	273	304	335	30	61	92	123	153	185
avgust	153	184	212	243	273	304	334	31	62	92	123	153
september	122	153	181	212	242	273	303	334	31	61	92	122
oktober	92	123	151	182	212	243	273	304	335	30	61	91
november	61	92	120	151	181	212	242	273	304	334	31	61
december	31	62	90	121	151	182	212	243	274	304	335	365

Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad.

P	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
K	28	38	50	64	78	95	113	133	154	177	201	227
P	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
K	254	284	314	346	380	415	452	491	531	573	616	661
P	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
K	707	755	804	855	908	962	1018	1075	1134	1195	1257	1320
P	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
K	1385	1452	1521	1590	1662	1735	1810	1886	1964	2043	2174	2206
P	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
K	2290	2376	2463	2552	2642	2734	2827	2923	3019	3117	3217	3318
P	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
K	3421	3526	3632	3739	3849	3959	4072	4185	4301	4418	4537	4657
P	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
K	4778	4902	5027	5153	5281	5411	5542	5675	5809	5945	6082	6221
P	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101
K	6362	6504	6648	6793	6940	7088	7238	7390	7543	7698	7854	8012

Pojasnilo: Preseg se meri sredi debela. Srednji preseg se najde tako, da se šteješ prerez obeh koncev in vsoto razdeliš z 2. — Zgornje številke v tej tabeli pomenijo srednji prerez debela v centimetrih, spodnje, debeleje tiskane številke pa ključ, ki spada k dotičnemu prerezu. — Deblo se zmeri tako, da se ključ pomnoži z dolgotstjo in deli s številko 10.000. Mera je: $\text{dolgotst} \times \text{ključ} = 10.000$

Zgled: Deblo je dolgo 8 m, v sredi znaša prerez 47 cm, k temu prerezu je ključ številka 1735; kubična mera je torej:
 $1735 \times 8 = 13.880$;
 $13.880 : 10.000 = 1'388 \text{ m}^2$.

Opomba: m³, kubični meter, festmeter, je lesena klada, 1 m dolga, 1 m široka, 1 m visoka; to je enotna mera za večje množine lesa. P = srednji prerez v cm; K = ključ.

Povprečna teža 1 m³ lesa v kg.

V skoraj vseh državah se pobira carina na les od teže. V kalkulatorične svrhe navajamo povprečno težo, kakor jo je svojčas ugotovila francoska vlada v carinske svrhe.

Brest	760	Jesen	800
Breza	610	Lipa	450
Bukev	650	Oreh	560
Hrast	800	Smreka	560
Javor	705	Tisa	1000
Jelka	560	Topol	510
Jelša	545		

Človek ni nikdar prestar, da se kaj novega nauči in navadi.

F. Terdina

„Pri plavi krogli“



Ljubljana

Trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Na debelo in drobno.

Svojstva kovin.

	Specifična teža	Trdota	Absolutna trdnost v kg na cm ²	Topilna stopnja po celziji
Sirovo železo, belo	7·5	91·8	665—2410	1050—1100
" " sivo	7·1	62·5	—	1100—1200
Kovno železo,	2·7	59·—	2250—6600	1900—2250
Jeklo,	8·7	59·8	4420—14.615	1850—2000
Baker, mehki	8·7	18·9	1315—2630	1100
" žica,	8·8	—	2745—5075	—
Cink, lit	6·9	11·5	198	412
" žica	—	—	1315—1561	—
Kositer, lit	7·3	1·7	229—418	228
" žica	—	—	363—474	—
Svinec, lit	11·4	1·—	04—125	335
" žica	—	—	213—235	—
Med, lila	8·5	30·8	1500	920
" žica	—	—	3315	—
Tombak	8·5	17·8	—	920
Bronz	8·8	32·—	2250—2785	1200—1300
Pakfong	8·5	17·5	5150	—
" žica	—	—	7500	—

 **Najbolj** 

solidna knjigoveznica je

JAKOPIČ

v Ljubljani

Cankarjevo nabrežje štev. 13

Izvršuje vsa dela ele-
gantno, ceno in trpežno

Vozne cene

Razdalja kilometri	Vozna cena v dinarjih za					
	potniški vlak			brzi vlak		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
1—10	10·50	7·—	3·50	14·—	10·50	7·—
11—15	16·50	11·—	5·50	} 28·—	} 21·—	} 14·—
16—20	21·—	14·—	7·—			
21—25	27·—	18·—	9·—	} 42·—	} 31·50	} 21·—
26—30	31·50	21·—	10·50			
31—40	42·—	28·—	14·—	56·—	42·—	28·—
41—50	52·50	35·—	17·50	70·—	52·50	35·—
51—60	63·—	42·—	21·—	84·—	63·—	42·—
61—70	73·50	49·—	24·50	98·—	73·50	49·—
71—80	84·—	56·—	28·—	112·—	84·—	56·—
81—90	94·50	63·—	31·50	126·—	94·50	63·—
91—100	103·50	69·—	34·50	138·—	103·50	69·—
101—110	114·—	76·—	38·—	152·—	114·—	76·—
111—120	124·50	83·—	41·50	166·—	124·50	83·—
121—130	135·—	90·—	45·—	180·—	135·—	90·—
131—140	145·50	97·—	48·50	194·—	145·50	97·—
141—150	156·—	104·—	52·—	208·—	156·—	104·—
151—160	166·50	111·—	55·50	222·—	166·50	111·—
161—170	177·—	118·—	59·—	236·—	177·—	118·—
171—180	187·50	125·—	62·50	250·—	187·50	125·—
181—181	198·—	132·—	66·—	264·—	198·—	132·—
191—200	207·—	138·—	69·—	276·—	107·—	138·—
201—210	217·50	145·—	72·50	290·—	217·50	145·—
211—220	228·—	152·—	76·—	304·—	228·—	152·—
221—230	238·50	159·—	79·50	318·—	238·50	159·—
231—240	249·—	166·—	83·—	332·—	249·—	176·—
241—250	259·50	173·—	86·50	346·—	259·50	173·—
251—260	270·—	180·—	90·—	360·—	270·—	180·—
261—270	280·50	187·—	93·50	374·—	280·50	187·—
271—280	291·—	194·—	97·—	388·—	291·—	194·—
281—290	301·50	201·—	100·50	402·—	301·50	201·—
291—300	310·50	207·—	103·50	414·—	310·50	207·—
301—310	321·—	214·—	107·—	428·—	321·—	214·—
311—320	331·50	221·—	110·50	442·—	331·50	221·—
321—340	342·—	228·—	114·—	456·—	342·—	228·—
331—350	352·50	235·—	117·30	470·—	352·50	235·—
341—350	363·—	242·—	121·—	484·—	363·—	242·—

Naroči kar rabiš in ne delaj nepotrebnih pritožb. Tudi dobavitelj je trgovec.

Srbska cirilica in latinica.

Cirilica		Latinica		Cirilica		Latinica	
А а	А а	А а	А а	Н н	Н н	Н н	Н н
Б б	Б б	В в	В в	Њ њ	Њ њ	Њ њ	Nj nj
В в	В в	У у	У у	О о	О о	О о	О о
Г г	Г г	Г г	Г г	П п	П п	П п	Р р
Д д	Д д	Д д	Д д	Р р	Р р	Р р	Р р
Ђ ђ	Ђ ђ	Gj	} d ^j z	С с	С с	С с	С с
		Dj		Т т	Т т	Т т	Т т
Е е	Е е	Е е	Е е	У у	У у	У у	У у
Ж ж	Ж ж	Џ џ	Џ џ	Ф ф	Ф ф	Ф ф	Ф ф
З з	З з	З з	З з	Х х	Х х	Х х	Х х
И и	И и	И и	И и	Ц ц	Ц ц	Ц ц	С с
Ј ј	Ј ј	Ј ј	Ј ј	Ђ ђ	Ђ ђ	Ђ ђ	Ѓ ǎ
К к	К к	К к	К к	Ч ч	Ч ч	Ч ч	Ї ǐ
Л л	Л л	Л л	Л л	Џ џ	Џ џ	Џ џ	Dž dž
Љ љ	Љ љ	Lj lj	Lj lj	Ш ш	Ш ш	Ш ш	Š š
М м	М м	М м	М м				

Obrazec agenturne pogodbe.

Agenturna pogodba

sklenjena med tvrdko v
in agenturno tvrdko v

1. Tvrdka podeljuje tvrdki
zastopstvo za rajon za dobo od
do, tedaj za let. Če se pogodba od
nobene strani (polletno) pred potekom ne
odpove s priporočenim pismom, tedaj velja
pogodba za naprej.

2. Agenturna tvrdka dobiva od zastopane
tvrdke provizijo in sicer . . . % od vseh iz-
vršenih naročil, direktnih in indirektnih, iz
zgoraj navedenega okoliša.

3. Tvrdka je obvezana svojega za-
stopnika nemudoma po prejemu naročila ob-
vestiti, ali izvrši naročilo ali ne, sicer velja
naročilo za sprejeto in pripada zastopniku
provizija.

4. Provizijski obračun se napravi polletno
in sicer z 30. junijem in z 31. decembrom
vsakega leta za vse v tem razdobju izvršena
naročila. Obračun sestavi zastopana tvrdka,
ki se obvezuje, da dovoli zastopniku ali nje-
govemu poblaščenцу tudi vpogled v poslovne
knjige radi pregleda obračuna.

5. Zastopniku se povrnejo vsi iz zastop-
stva nastali troški, kakor, ki
so ob enem plačljivi s provizijo.

6. Zastopana tvrdka se obvezuje, da bo vso
korespondenco in vse račune za odjemalce
v okolišu svojega zastopnika pošiljala temu
radi znanja in nadaljne odpreme.

7. Agenturna tvrdka je obve-
zana varovati koristi zastopane tvrdke v
vsakem oziru. Dokaz o kršenju te obvezno-

sti mora doprinesti zastopana tvrdka. Nasprotno pa mora zastopana tvrdka podpirati zastopnika v njegovem delovanju in mu dostavljati pravočasno vzorce in ponudbe.

8. Obe stranki se odrekata pravni pomoči sodišča v slučaju kakega spora, pač pa se podvržeta razsodbi razsodišča. V to razsodišče izvoli vsaka stranka ali sama ali s posredovanjem Trgovske zbornice v okolišju zastopnika po enega zastopnika in ta dva si izvolita predsednika. Če se ne moreta zediniti glede osebe predsednika, določi predsednika Trgovska zbornica. Ako katera stranka ne izvoli svojega zastopnika v razsodišče, tedaj ima druga stranka pravico v teku 14. dni določiti tudi drugega zastopnika.

9. Kraj izpolnitve je za obe stranki bivališče zastopnika.

Papir in lepenko

vseh vrst kakor tudi vsakovrstne

kartonaže

dobavlja najceneje

Ljubljanska kartonažna tovarna

J. BONAČ sin

Ljubljana

Obris inventure (industrijskega podjetja).

Inventura

dne

Aktiva.

I. Štalna glavnica:

1. **Nepremičnine:** a) posestvo (parcele štev., vložek štev. katastr. občine); b) Poslopja (tovarniška, skladiščna, delavske in stanovanjske hiše, kopališče itd.).

2. **Premičnine:** a) delovni stroji, b) orodje, c) modeli, d) vozovi (avtomobili), e) pisarniška oprava, f) tovarniška oprava.

3. **Obratne naprave:** a) parni stroji (turbine), b) elektromotorji, c) industrijske proge, d) dovlačnica.

A. Zaloge:

1. **Stvarna:** a) denar, b) čeki, c) valute, d) devize.

II. Obratna glavnica:

2. **Blagovna:** a) skladišče surovin, b) v industrijskih oddelkih surovine in polfabrikati, c) skladišče ekonomije, d) skladišče fabrikatov.

B. Terjatve.

1. **Knjižne:** a) pri odjemalcih, b) pri bankah, c) pri Poštni hranilnici, d) drugje.

2. **Prehodne:** a) prehodni izdatki (predujemi).

P a s i v a.
D o l g o v i.

1. knjižni (delniška glavnica, rezervni fon-
di, dobavitelji, hipoteke, banke).
2. Prehodni (zaostale plače, dnine).
3. Neizplačane dividende.
4. Razni fondi kakor bolniški, podporni,
penzijski itd.
5. Prebitek: Čista imovina.

B i l a n c a

- A. Aktiva
- B. Pasiva
- C. Čisto premoženje

D o b i č e k a l i i z g u b a.

- A. Čisto premoženje lanske inventure.
- B. Čisto premoženje te inventure
- C. Čisti dobiček (izguba)

Podpisi:

Obris inventure (v trgovini).

Inventura

dne

I. A k t i v a.

1. Gotovina;
2. dobroimetek pri Poštni hranilnici;
3. dobroimetek pri banki;
4. valute;
5. vrednostni papirji;
6. rimese;
7. devize;
8. blago glasom;
9. knjižne terjatve;
10. premičnine;
11. Nepremičnine;
12. Prehodni zneski (naprej plačana na-
jemnina, davek itd.).

Vsota aktiv

II. P a s i v a.

1. Akcepti.
2. Knjižni dolgovi upnikom.
3. Hipotečna posojila.

Vsota pasiv

III. B i l a n c a.

A.

1. Vsota aktiv
2. Vsota pasiv
3. Čisto premoženje

B.

1. Čisto premoženje prejšnje inventure
2. Čisto premoženje te inventure
3. Čisti dobiček (izguba)

IV. P o d p i s i.

**Veletrgovina koloni-
jalnega blaga**

ANT. KRISPER COLONIALE

LJUBLJANA

Dunajska cesta števil. 33.

KONKURENČNE CENE!

Mere in vage inozemstva.

Angleška:

Dolgostna mera: je imperial (državni) yard $0.91438 \text{ m} = 3 \text{ feet (čevlji)} = 36 \text{ inches (palcev)}$, ($\text{feet} = 0.30479 \text{ m}$, $\text{palec} = 25.4 \text{ mm}$).

Votla mera: a) Za zrnje je imp. quarter = 8 imp. bushel = 64 imp. galon. Imp. quarter ima 290.8 l, imp. galona 4.546 l in imp. bushel 36.37 l.

b) Za tekočine: tun = 252 imp. galon = 1145 l; pipa ali but = 126 imp. galon = 572.5 l; hogshead (okshoft) = 63 imp. galon = 286.25 l.

Mere za les: Cubic-fathom lesa je kocka s stranicami 2 yard, ima tedaj 8 cub. yardov = 6.1163 stèr (m^3). Stack lesa je 3 čevlje širok, 3 čevlje visok in 12 čevljev globok, je tedaj 4 cub. yardov = 3.0581 m^3 . Load ali ton žaganega lesa je 50 cub. foet = 1.416 m^3 . (Za drva se uporablja cord, ki je 8 čevljev široka, 4 globoka in 4 visoka, ima tedaj 128 cub. foet ali 1.6245 m^3 . Za oglje: 1 chaldrom = 36 bushel.

Vaga: Enota je imperial pound avoir du pois (trgovski funt [okrajšava lb = libra] = 453.5924 g; avoirdupois (trgovska) vaga se deli: pound = 16 ounce (okrajš.: uz) = à 16 dram; hundredweight (okrajš.: cwt, stot, = 4 quarter à 28 pound; ton*(tona) = 20 cwt = 2240 pound; tedaj je: 1 uz = 16 dram = 28.35 g, 1 cwt = 112 pound = 50.8024 kg; 1 ton = 2240 pound = 1016.048 kilogramov.

V računih se označuje teža v cwt, quarter in funtih, n. pr. cwt 215.2...15, cena pa je označena ali za cwt ali za funte in se tedaj mora teža preračunati ali v cwt ali v funte. Tržaški trg zaračuna cwt z 50.75 kg.

Združene države.

Votla mera za zrnje je amerik. bushel = 35'238 l, za tekočino pa amerik. galona s 3'785 l.

Teže: Cental = 100 angl. funtov = 45'36 kilogr. in tona = 2000 angl. funtov = 907'2 kilogramov.

Turčija.

Dolgestna mera je pik ali draâ = $\frac{3}{4}$ yard = 0'6859 m.

Votla mera za suhe predmete je kilo = 8 pintar = 36'11 l.

Enota vage je oka = 4 litra = 400 dram = 1282 g; batman = 6 oka = 7'7 kg; kantar (stot) = 44 oka = 56'4 kg. Običajno se računa 78 ok za 100 kg.

Grčija.

Dolgestna mera je pik = 8 rup = 0'648 m.

Za zrnje se rabi kilo = 35'27 l. Oka = 400 dramia = 1280 g. Kantar (stot) = 55 = 44 oka = 56'32 kg.

Za korinte porabljaajo stari grški funt (libra grossa) = 150 dramia = 480 g; 100 g = 31'25 dramia.

1 sod olja = 48 oka = 61'44 kg.

Rumunija:

Metrične mere in vage.

Stare mere in vage: a) Za zrnje: chila (v Moldovi 430 l, v Valahiji 680 l); banita = 68 l (v Moldovi); merta 215 l (v Moldovi).

b) Za tekočine: vadra (v Valahiji 15'2 l, v Moldovi 12'88 l); ocaua (v Valahiji 1'52 l, v Moldoviji 1'28 l).

Denar raznih držav.

Angleška: 1 funt šterlingov = 20 šilingov = 240 pence; **Belgija:** 1 frank = 100 centimov; **Braziliija:** 1 milrejs = 1000 rejs; **Bulgariija:** 1 lev = 100 stotinki; **Dansko:** 1 krona = 100 oer; **Egipt:** 1 egiptovski funt = 100 pijastrov; **Francija:** 1 frank = 100 centimov; **Grško:** 1 drahma = 100 leptov; **Holandsko** (Nizozemsko): 1 goldinar = 100 centimov; **Italija:** 1 lira = 100 centesimov; **Japonska:** 1 yen = 100 senov; **Kitajska:** 1 haikuam tael = 1200—1700 keš; **Nemčija:** 1 marka = 100 pfenigov; **Norveška:** 1 krona = 100 oer; **Portugalska:** 1 milrejs = 1000 rejs; **Rusija:** 1 rubelj = 100 kopejk; **Romunija:** 1 lej = 100 banijev; **Španija:** 1 peseta = 100 centimov; **Švedska:** 1 krona = 100 oer; **Švica:** 1 frank = 100 centimov; **Turčija:** 1 pijaster = 40 par; **Združene države:** 1 dolar = 100 cents; **Honduras:** 1 dolar = 100 cents; **Venezuela:** 1 bolivar = 100 cents; **Peru:** 1 rol = 100 centavos; **Argentiniija, Bolivija, Chile, Columbia, Costarica, Guatemala, Mexico, Nicaragua, Paraguay, Salvador, Uruguay:** 1 peso = 100 centavos.

Ne izrekaj takoj svoje sodbe, če se ne strinjaš z nazori drugih.

Naše narodne in državna barva.

Državna: Modra-bela-rdeča

Srbska: Rdeča-modra-bela.

Hrvatska: rdeča-bela-modra.

Slovenska: Bela-modra-rdeča.

VELEŽGANJARNA

Tvornica

konjaka in likerjev

M. Rosner & Ko nasl.

VIKTOR MEDEN

V LJUBLJANI

izdeluje najboljše

likerje,

rum,

konjak,

slivovko,

brinovec,

tropinovec

Kupuje sadje

za žganjekuho.

Telefon interurb. št. 71.

ČAJ.

1. **Botanika.** Čajna rastlina je grm iz botanične vrste thea, spadajoče v družino theaceae in je v sorodu z našimi kamelicami. Med raznimi vrstami čaja so najboljše poznane dve in sicer thea sinensis (kitajski čaj) ter thea assamica (assamski čaj). Razlika med tema dvema vrstama obstoja v obliki rastline in listov. Dočim ostane kitajski čajevec vedno grm, nikdar višji od 3 do 4 m, s suličastimi listi, širokimi največ 3 cm in dolgimi ne preko 12 cm, zraste assamski čajevec v drevo, visoko 8 do 15 m, z ovalnimi, koničastimi listi, ki so skoro dvakrat tako dolgi kot listi thea sinensis. Razven tega postanejo listi obeh čajnih vrst tudi v različnem času godni za obiranje ali žetev.

2. **Domovina čaja.** Kje je pravzaprav domovina ali zibelka čajne rastline, ne vemo. Nekateri trde, da je thea assamica prarastlina, iz katere so se pozneje razvile druge vrste in podvrste. Domnevana domovina assamskega čaja je v pokrajini Gornji Burma v severnem delu zadnje Indije, odkoder se je širil polagoma v assamsko pokrajino in dospel tudi v prednjo Indijo. Zgodovina čaja in njegovo prvotno nahajališče je nam nepoznano.

3. **Fiziološki učinek čaja.** Čaj prištevamo s stališča hranil v skupino narkotičnih užitnin, ki poživljajo živčno delovanje, če se jih zavživa v majhnih količinah, v velikih množinah pa povzročajo zastrupljenja. Čaj spada v isto vrsto kot kava, kakao, alkohol, tobak i. dr. Najstarejša užitnina je brezdomno čaj, ki ga lahko zasledujemo nazaj poldrugo tisočletje. Po neki statistiki E. v. Bibra je znašalo število ljudi, ki so pili čaj v letu 1855. okoli pol milijarde, od tedaj pa do danes se je potrošnja čaja neprimerno povečala, kar dokazujejo statistike posameznih držav. Učinek, ki ga povzroča čaj v našem organizmu, temelji na alkaloidih, čreslovinah in pa eteričnih oljih, ki jih vsebuje čajni list. Po analizi du Pasquier-ja vsebuje čaj približno 4^o/₁₀₀ theina in približno 12^o/₁₀₀ čreslovin, ki mu dajejo prijetno grenki okus, od eteričnih olj pa izhaja v glavnem značilni čajev aroma ali vonj. Kemična sestava teh snovi ni povsem znana, vemo sicer sestavo theina in deloma čreslovin, nepoznana pa je še sestava eteričnih olj. Od kvantitete in kvalitete prehajanja eteričnih olj iz listov v tekočino je predvsem odvisna aroma napravljene čajne pijače. Čim pravilnejša je priprava čaja, tem več teh olj difundira skozi stanične stene v pijačo in tem večja je aroma čaja. Za aromo čaja ne prihaja v poštev kofein, ki deluje v glavnem na delovanje živcev in sicer v tem smislu, da jih draži in poživlja. Dovoljena

enkratna doza theina znaša 0.5 g, a v skodelici čaja, ki vsebuje 200 ccm čaja, npravljenega iz dveh čajnih listov, pa nahajamo samo 0.03 do 0.06 g theina. Torej je ta množina alkaloida, ki se običajno zavživa, daleko pod nevarnostno mejo. Vsled tega tudi thein ne more povzročiti zastrupljenja, marveč samo inner-vira živčevje. Po najnovejših kemičnih preiskusih se nahaja v čaju tudi Vitamin B, ki pospešuje rast. Čaj uživamo torej vsled tega, ker vpliva thein ugodno na velike možgane ter na delovanje srčnega mišičevja. Ker ne povzroča paralize in pa omrtvičenja kot pa alkohol, ga je priporočati predvsem duševnim delavcem. Čaj pa ima tudi zdravilno moč, ki pride do izraza pri nekaterih kataraličnih obolenjih želodca in črevesnega trakta. Čaj pospešuje, kot je dokazano s poskusi in pa v praktičnem življenju, predvsem tempo duševnih zaznav, pri učenju, razmotrivanju, predstavljanju, razločevanju itd., torej predvsem čisto duševnih procesov, ki se dogajajo v naših možganih. Iz navedenih razlogov sledi, da je čaj potreben predvsem duševnim delavcem in ga je mogoče uporabiti z uspehom tudi pri zdravljenju. Kot vsaka užitnina, tudi čaj pospešuje izdatno prebavo hranil. »Ne živimo od tega, kar jemo, marveč od tega, kar prebavimo«, pravi neki sloveči fiziolog. Vsled tega je čaj tudi iz tega vidika priporočati.

4. Proizvajalne dežele. Kitajska proizvaja letno velike množine čaja in ga je poznala že v 3. stoletju. Listi prve žetve se imenujejo t'u, iz katere označbe je nastala sedanja kitajska beseda za čaj ča. Najvažnejša pokrajina za pridelovanje čaja je Fu-kien, potem slede še Če-Kiang, Kiang-si, Hu-nan, Kwei-čau in Honan.

Na Japonskem se goji čajeve rastlina v velikem obsegu v lepih nasadih, ki se imenujejo tudi čajni vrtovi. Baje je na Japonskem kultiviral prvi čaj neki Buddhov svečenik po imenu Tenkyo v letu 865. po kr. r. Na Japonskem se pridobiva poleg čaja v listih tudi mnogo takega v prahu, ki nosi ime gunpowder. V Indiji se je pričelo gojiti čajevec šele s prihodom Evropejcev in sicer ga je kot prvi gojil leta 1780. angleški polkovnik Kyd v Kalkuti. Leta 1839. se je ustanovila v Londonu posebna družba za gojitev čaja pod imenom »Assam Tea Company«, vendar ni uspela in je kmalu likvidirala. Šele pozneje se je posrečilo dvema botanikoma gojiti čaj v Indiji in sicer na južnem pobočju himalajskega pogorja (Darjeeling). Dandanes se ga goji v velikih plantažah v pokrajini Assam in Dooars. Ceylon je dobil svoje čajne plantaže razmerno že zelo pozno, leta 1802. Spočetka čaj ni uspeval in se je posrečilo šele z letom 1869. povzdigniti kulturo čaja, ker se je opustilo obdelovanje kavovca.

V zadnjih letih je zopet padla množina dobljenega čaja. Na Javi in Sumatri imamo dandanes največje čajne plantaže sveta. Imenovane dežele so glavni producenti čaja, ki se izvažajo predvsem v Evropo, Ameriko, Avstralijo in deloma v Afriko. V Ameriki pridelujejo čaj Brazilija (Rio de Janeiro in San Paolo), ki pa je slabe kakovosti in ima tudi hudega nasprotnika v Jerba-Mate rastlini, katero uporabljajo domačini za pripravljanje neke vrste »čajne« pijače. V Združenih državah goje čaj v Južni Kaliforniji in Južni Karolini, vendar je kakovost tega čaja zelo nizka. Nekaj čaja se dobiva v Guatemali, Avstraliji, Južni Afriki (Natal) in pa na Kavkazu, vendar ta čaj nima v svetovni trgovini nobenega pomena.

5. Kultura in pridobivanje čaja. Čajna rastlina uspeva najbolje v pokrajinah, ki leže med 30° južne in 43° severne širine v višinah od 600 do 2000 m. Zahteva obilnih padavin, porazdeljenih precej enakomerno in celo leto, ljubi sonce in pa dobro zemljo. Čaj se najprej poseje in se mladike razsade ko dosežejo višino 20 do 40 cm (v 5 ali 7 mesecu njihove starosti), v razdalji 1 in pol metra druga od druge. Najbolje uspevajo mladike po solnčnih pobočjih, kjer se ne nahaja pod zemljo podtalna voda, ki zelo škoduje koreninam čaja. Čajna rastlina raste in se razvija 2 do 3 leta, da je postala godna za žetev. Najvažnejše opravilo tekom tega časa je obrezovanje grmičevja v to svrhu, da požene grm čim več vejic in čim več listov. Čajevec postane metličast grm.

Na Kitajskem se vrši žetev v teku enega leta 4 do 5 krat in sicer prvič v mesecih aprilu in maju, to je v času, ko se pričenjajo listi zavijati. Čim mlajši so čajni listi, tem finejši je produkt in tem finejšo aromo ima čajna pijača. Obiranje listov se pa mora izvršiti z veliko pazljivostjo, skrbnostjo in vestnostjo, ker je treba paziti, da se mlado brstje in popje ne uniči. Iz dobljenih čajnih listov se izdeluje v glavnem dve vrsti čaja in sicer takoimenovani črni (rjavi) in zeleni čaj. On pripravljanja čajnih listov zavisi v prvi vrsti tudi kakovost izdelka. V naslednjem podajemo običajni način pridobivanja črnega čaja.

Obrani čajni listi se nalože na rešetke iz bambusovega trsa in se jih pusti veneti. Pri tem se čajni listi z rokami svaljajo. Taki oveneli in malo zaviti listi se prenesejo v odprte in pokrite sušilnice, kjer se polagoma suše in na novo svaljajo z rokami. Pri tem svaljanju se prične razvijati aroma. Za tem se listi spravijo v posebne košare in pokrijejo s klobučevino. Sedaj prične najvažnejši proces pri dobivanju črnega čaja, namreč fermentacija ali vrenje. Po preteku dve ali triurne fermentacije se zloži liste v ponve, kjer se prično pražiti nad ognjem iz oglja. Pri

tem je paziti na to, da se listi ne osmode. Čim pokažejo listi gotovo mehkost in prožnost, se jih vzame iz ponev in razprostre po dolgih mizah, kjer se zopet svalkajo z rokami, pri čemer zadobe značilno cilindrično obliko. Listi se polagoma ohladi in zopet zvižajo, kar se ponavlja toliko časa, dokler ne preneha ceditev soka iz listov. Nato se denejo ponovno v odprte košare, ki se jih dene odprte na sonce, da se listi nekoliko posuše, nakar se jih zopet suši nad žarečim ogljem in zatem pa počasi ohlaja. Po tem načinu se dobiva najboljši izvozni čaj. Glavni proces pri pridobivanju črnega čaja je fermentacija, to je oksidacijski proces, ki razdre nekatere snovi, vsled česar se spremeni barva in čaj dobi tudi značilno aromo. S sušenjem čaja pa se prekine fermentacija. Pri finih črnih čajih je osnovna barva črnikasta in preplezana z zlatorumenimi, sivimi srebrnobelimi progami, ki izvirajo od dlačic, katere imajo mladi listi na svoji spodnji strani. Te vrste čaja tvorijo specialiteto, ki jo poznamo pod imenom »tippy tea«. Posušen čaj se sortira, preseje in poskusi. S stroji se odstranijo primesi, posebno pa čajni prah, ki se prodaja kot cenen čaj. Često se čaj tudi drobi in pribaja v trgovino pod imenom »broken tea«. Sortiran in presejan čaj se še enkrat poskusi in nato paketira v zaboje, namenjenim za transport.

Zeleni čaj se izdeluje iz istih čajnih listov kot pa črni čaj in se razlikuje od njega samo po načinu pridobivanja. Listi se razlože po bambusovih rešetkah, ki se nalože v zabojih druga nad drugo. Zaboji imajo preluknjano talno steno. Zaboje se dene nad kotle z vrelo vodo in vodene pare zamore vse liste, vendar pa se barva ne spremeni in ostane zelena. Drug način obstoja v tem, da se denejo listi v vroče ponve in se jih neprestano meša. Vsled velike vročine izparivajo listi vodno paro, ki povzroči ovenjenje listov. Na ta način pripravljeni listi se svalkajo, pražijo in sejejo kot pri črnem čaju. Ker pa zeleni čaj ne fermentira, odpadejo tudi vse kemične spremembe, ki se vrše v črnem čaju. Dočim preide pri črnem čaju pri fermentaciji del čreslovín v neraztopne kemične snovi, ni to pri zelenem čaju slučaj in vsled tega je zeleni čaj tudi bolj grenak. Celokupna proizvodnja zelenega čaja je izdatno manjša kot pa pri črnem čaju.

6. Moderni način dobivanja čaja. Dandanes se v teh deželah, osobito pa v Nizozemski Indiji, na Ceylonu in v Indiji, pridobiva čaj v skrbno gojenih plantažah, pod nadzorstvom evropskih uradnikov in se izvršujejo posamezne, zgoraj omenjene operacije s stroji. Za izboljšanje tal se uporabljajo tudi umetna gnojila.

7. Trgovske vrste čaja. V zelenem čaju poznamo

sledeće trgovske vrste: gun-powder, Imperial tea, Young Hyson, Hyson, Fung-mi, Sau-mi in Twankay. Glavne izvozne luke tega čaja so: Shanghai in Hankow. V črnem čaju pa poznamo sledeče glavne vrste: Kongo in Souchong čaj, ki se razlikujeta med seboj po starosti čajnih lističev in pa po času, kdaj se je izvršila žetev. Posebne vrste čaja za izvoz pripravljene so: Ulong, Flowery Pekkoe, Scented Orange Pekkoe. Glavna izvozna luka je Hankau. Kongo čaj je črnkasto sive barve, napravljen iz zelo finih in tenkih listov. Najbolj poznane vrste Kongo-čaja so: Morning, Tienkai, Mojiun in Ufa Kongo. V vrsti Souchong čaja pa so: Panijong, Tary Souchong in Lapsang Souchong čaj. Te vrste čaja se izvažajo preko luke Fu-čan; preko tega izvoznega pristanišča pa se odpremljajo tudi še sledeči Kongo čaji: Panijong, Pakling, Kaisan, Pekkoe, Paklum in Padra Kongo. Najdražja vrsta čaja, ki se izvažajo v Evropo je Flowery Pekkoe. Napravlja se iz najmlajših listov in popja brez vrenja in je grenak. Barve je srebrnikasto sive, kar prihaja od finih dlačic in od tod tudi njegovo ime pekkoe (pokho pomeni bele dlačice). V trgovino pa prihaja tudi čaj v obliki opek in tablic, ki se izdelujejo predvsem na Kitajskem iz čajnega prahu v hidravličnih stiskalnicah. Izdelki se ovijajo v papir in paketirajo v bambusove košarice. Iz Indije in Ceylona se izvažajo čaj v zabojih po 40 do 50 kg ali pa v polzabojih po 20 in 28 kg. V notranjosti zabojev je stanijol ali pa aluminijeva pločevina. Na zunanji strani zabojev pa je označena provenienca, vrsta in pa teža.

8. Preskuševanje čajev. Čaj preskušajo posebni strokovnjaki, tako v proizvodnih deželah, kot tudi pri evropskih in ameriških uvoznih tvrdkah. Preskusi se čaj z ozirom na obliko in strukturo listov, na aromo in pa okus pijače. To preskuševanje izvršujejo takozvani »tea-tastors«.

Pri nakupu čaja je treba velike previdnosti in je treba velike previdnosti in je radi tega priporočati konsumentom le nakup pri poznanih in solidnih specialnih čajnih tvrdkah, ki posvečajo pripravi čaja največjo pozornost in vse znanje. Velike importne tvrdke čaja sestavljajo iz raznih vrst čaja takozvane čajne mešanice, ki predvsem zvišajo aromo in pa okus. Te čajne mešanice se zavijajo v lične omote in pakete, ki se potem prodajajo v nadrobni trgovini. Kjer se nahajajo v dobro zaprtih dozah in zavitkih, lahko tak čaj dalj časa čaka, ne da bi izgubil na svoji kakovosti. Taka tvrdka v Ljubljani je »Tea Import«, ki se peča z direktnim uvozom prvovrstnih čajev in se dobe njeni proizvodi v vseh kolonialnih trgovinah pod varstveno znamko »Buduha«.

Varčuj!

Poleg delavnosti in ukaželjnosti je trgovskemu sotrudniku in tudi samostojnemu trgovcu najbolj potrebna lastnost: Varčevanje. S težkim trudom se zasluži denar in naravnost zločinska bi bila lahkomiselnost, če bi se ga zapravljalo s popivanjem in veseljačenjem.

Carnegie je dejal: Civilizirani človek se razlikuje od divjaka po varčevanju. Divjak ne varčuje, temveč porabi vse, kar dobi.

Varčevanje ustvarja glavnico, gospodarsko neodvisnost, blagostanje in veselje do dela.

Z varčnostjo si zavaruješ bodočnost.

Vedno imej pred očmi zlati nauk, da morajo biti izdatki vselej manjši od prejemkov.

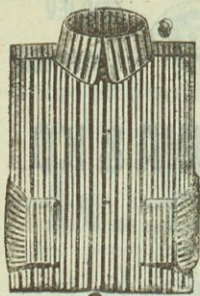
Morda se bodete čudili, prijatelji, da Vam priporočam varčevanje pri teh skromnih prejemkih. Nikogar naj ne odvräča od varčevanja mnenje, da se ne izplača pri teh skromnih sredstvih. Ljudski pregovor pravi, da iz malega zraste veliko. Večkrat bi zadostovalo par tisočakov, da se kaj začne, in če tudi teh ni, tedaj je prilika zamujena.

Vsak naj varčuje, da z mirnejšim srcem zre v bodočnost.

Kdo zna, kaj prinese drugi dan?

Vsak odjemalec prinaša gospodarju zaslužek, nastavljencu kruh.

Odgovarjaj na vprašanje jasno in razumljivo. Dobar nasvet vzbuja zaupanje.



Srajce

moške, ženske
in fantovske,
kakor tudi hlače
in predpasnike
samo lastni izdelek

dobavlja najceneje veletrgovina
R. Stermecki, Celje

Delikatesa in špecerija

kr. dvorni dobavitelj

Ant. Verbič

Ljubljana, Stritarjeva ulica 2

Zaloga vseh vrst sira

TOVARNA
TRŽIČ



ČEVLJEV
SLOVENIJA

PETER KOZINA & KO.

izdeluje moške, ženske in otroške čevlje naj-solidnejše kvalitete in v najmodernejših oblikah — kakor tudi raznovrstne luksuzne damske čevlje

ENGROS PRODAJA : LJUBLJANA, BREG ŠT. 20.

Podružnice : Ljubljana, Aleksandrova cesta 1. Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 44. Zagreb, Račkoga ulica 3.

„DUNAV“

zavarovalna delniška družba v Zagrebu
Podružnica za Slovenijo v Ljubljani
Šelenburgova ulica 3.

sprejema zavarovanja proti požaru, vlomski tatvini, razbitju šip, transportna zavarovanja, življenska zavarovanja v najnovejših kombinacijah, zavarovanje dote otrokom in rent, nezgodna in vseh vrst jamstvena zavarovanja po ugodnih pogojih in premijah.

Škode izplačuje točno in kulantno.

Pisarniške in šolske potreb-
ščine priporoča po najnižji ceni
na debelo papirna trgovina

Iv. Bonač

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 5.

**Agents for the Hull Oil
Manufacturing Company Ltd., Hull.**

Ia amerikanska pensilvanska različna
strojno olja — Tovotna mast

Kemični in tehnični predmeti

Lahki Ia amerikanski **bencin**

Angleško Ia **jedilno olje**

PIPAN & CIE., Ljubljana

družba z o z.

„Čajanka“

čajne mešanice in dišave
vseh vrst priporoča

Fr. Kovač, Ljubljana
Hrenova ulica 19

Uvoz čaja in dišav na debelo

Nakup

galanterijskega in drobnega

blaga na debelo

se priporoča trgovcem pri tvrdki

DEMŠAR & OSEMAR

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Ustanovljeno leta 1885.

Najstarejša sedlar,ka in jermenarska delavnica
JOSIP KÖHLER

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19

priporoča svojo bogato zalogo raznih
 konjskih oprem za vožnjo in ježo ter
 drugih v to stroko spadajočih pred-
 metov. Posebno opozarja na ženske
 ročne torbice iz usnja kakor tudi druge
 torbarske izdelke, ki so lastno delo.
 Torbice se sprejemajo tudi v popravilo.

Popravila točno in ceno.

Cene solidne. - Ceniki na razpolago.

Stanko Florjančič

veletrgovina z železnino

Velika izbira za domače in kuhinjske
 potrebe, raznovrsne posode, emajlira-
 ne in aluminjaste, železninski in lesni
 izdelki, poljedelska orodja itd., itd.

Ljubljana, Sv. Petra c. št. 35

Na drobno!

Na debelo!

Ivan Korenčan

Ljubljana

Mestni trg šte. 20

Trgovina

*norinberškega-galanterijskega
blaga in pletenin na veliko.*

FRAN POGAČNIK

Trgovina z žitom, semeni,
moko in deželnimi pridelki

LJUBLJANA

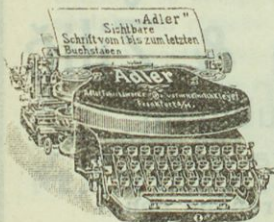
Dunajska cesta šte. 36 in 67

Brzofavni naslov: FRAN POGAČNIK

Telefon šte. 324 – 728

ŠIVALNI STROJI IN STROJI ZA PLETENJE

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji „ADLER“ in „URANIA“.



Ivan Jax in sin

Ljubljana
gosposvetska cesta 2

Ceniki zastoj in
franko. — Začasno
znižane cene.

Kolesa iz prvih tovaren:
DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENRAD

SIEGEL & DRUG

D. Z O. Z.

TKALNICA PLATNENEGA
I BOMBAŽNEGA BLAGA

SVITAVY
(Č. S. R.)

WIEN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. ŠT. 31.

BRZOJAVI: SIGROS — TEL. 719.

Trgovina z železnino

Na debelo!

Na debelo!

Zalta & Žilič

Ljubljana

Dunajska cesta št. 1.

Konkurenčne cene!

Postrežba vestna!

Uvoz in prodaja

raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga

A. & E. Skabernè

Ljubljana

Na debelo!

Na debelo!

Srbska domača ročna industrija
čilimova za kompletne jedilnice,
spalnice in pisarne v PIROTU
Glavno zastopstvo za Slovenijo:

J. KOSTEVC

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 4

MANUFAKTURA

Ustanovljeno 1902

Tel. inter. 538 Ček. rač. 11.228

Gričar & Mejač

Ljubljana

samo Šelenburgova ulica
števil. 3.

Zaloga oblek za gospode,
dame in otroke

V lastnem interesu
vsakega trgovca je,
da prodaja le prvo-
vrstno blago

Schichtovo milo

je za trgovca

najboljša

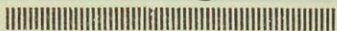
reklama!





ELIDA

Vsak trgovec,



kateri prodaja
 „E l i d a“ toaletna
 mila in kosmetiko,
 si zagotavlja
 hvaležnost
 svojih odjemalcev!

ZDRUŽENE OLJARNE

družba z o. z.

LJUBLJANA

tovarniška zaloga domačega lanenega olja, lanenega firneža in zajamčeno čistih lanenih pogač. Samo na debelo.

Telefon interub. 64 in 301.

Brzjavni nasl.: ULJARA.

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska c. 10

Telefon števil. 478

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za gostilne, restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti,

Adolf LORANT

Ljubljana

Veletrgovina špirta, kolonijalnega in špecerijskega blaga

Poštni čekovni račun Ljubljana št. 11 005

Brzjavke: LORANT LJUBLJANA

Telefon števil. 721

KONFEKCIJSKA TOVARNA[™] FRAN DERENDA & CIE LJUBLJANA

CENTRALA: Emonska cesta št. 8, telefon int. 313.

TOVARNA: Aškerčeva cesta št. 3.

PODRUŽNICE: Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 2,
Telefon 249 in Beograd, Sremska ulica št. 4.

Ustanovljena leta 1917.

Poštni čekovni račun v Ljubljani 10.563.

Brzjavi: DERENDA.

Lastna novozgrajena tvornica moške, fanlovske, in otroške konfekcije po najnovejših krojih ter uniform. — Lasine izdelke prodaja po brezkonkurenčnih cenah v njenih podružnicah. Specijaliteta: dežni plašči, usnjati suknjiči in otroški kostumi.

I. KETTE, Ljubljana



**MODNA IN
SPORTNA
TRGOVINA
ZA
GOSPODE**





v
A. ŠARABON

Ljubljana

**Uvoz
kolonijalne robe**

**Veletrgovina z dežel-
nimi pridelki**

**Velepražarna
za kavo**

Mlini za dišave

**Glavna zaloga
rudninskih vodá**

Ceniki na razpolago



Ustanovljeno leta 1886

TVRDKA

A. VOLK
LJUBLJANA
▼

**VELETRGOVINA ŽITA, MOKE IN
DRUGIH MLEVSKIH IZDELKOV.**

**PRIPOROČA POSEBNO
PRVOVRSTNO BANAŠKO
PŠENIČNO MOKO.**

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

**BRZOJAVNI NASLOV:
VOLK, LJUBLJANA.**

TELEFON ŠTEV. 449.

POSLOVNI PROSTORI:

RESLJEVA C. 24.

Ali hočeš red in kon-
firolo v irgovini?

Tedaj uporablaj

Amerikanski način knjigovodstva!

KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA

DRAGO SCHWAB, Ljubljana

pod Narodno kavarno, DVORNI TRG št. 3

Špecialna zaloga angleškega in češkega sukna.

Vedno v zalogi modne in športne obleke, raglani, površniki
(lastnega izdelka), dežni plašči, usnjeni sako, perilo, športne
čepice itd. Izdelava oblek po meri v lastnem modnem salonu.
(Trgovskim nastavljenecem se krojaška dela računajo v lastni
režiji.)

Solidne cene!

Brzjavi: SCHWAB, Ljubljana.

Točna postrežba!

Telefon 510.

